IFJUSÁGI KÖNYVTÁR

Szerkeszti
Báró Eötvös József
UTASITÁSA SZERINT
VACHOTT SÁNDORNÉ

AZ UTOLSÓ MOHIKÁN

COOPER BESZÉLYEI
UTÁN
VACHOTT SÁNDORNÉ

KIADTÁK LÉGRÁDY TESTVÉREK PESTEN

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2018
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-963-417-400-4 (online)
MEK-18880

ELSŐ FEJEZET.

Mintegy négy évet kell keresztűl ugranunk, mely alatt Sólyomszem és Chingachgook barátunk tehetségeik folytonos gyakorlatában éltek. Wah-ta-wah ezalatt földi hazáját a menyeivel cserélte föl, de Chingachgook még mindig változatlan barátsággal függött a hű és becsületes Bumppo Nattyn, mig fia Uncas a derék fehéret második atyjaként tekinté.

Az események, melyeket most festeni fogunk, jelentékeny szakot képezett barátaink életében. Ez események csaták s vérontások szinhelyén folytak, és pedig harmadik évében azon hadjáratnak, melyben Anglia és Francziaország oly tartomány birtokáért küzdének, mely végre egyiknek sem jutott maradandó osztályrészeűl.

Azon perczben, melyben történetünket kezdjük, a francziák nem jelentéktelen előnyöket vivtak ki. Midőn tehát a váradban, mely a Hudson és a tavak között egy hordhely délivégét fedezte, megérkezett a hir, hogy a vitéz franczia vezér, Montcalm, számtalan sereg élén fölfelé jő a Champlainen: e hir az angoloknál nem alaptalan aggalmakat költött. Egy indián futár hozta e hirt, ki által egyszersmind Murro tábornok, a Champlain egy várművének parancsnoka, társától Webb tábornoktól, erős és gyors segédsereget kért.

A két erősség közti távolság mintegy öt órai lehetett, s meglehetős jó és széles út oly kitünő összekötő vonalt képezett, hogy az út, melyet az erdő fia két óra alatt megjárt, a fölfegyverkezett és megrakott katonaság által is megjárható volt a nap költe és alkonyata között. A brittek ez erdei erősségek egyikét Henrik Vilmos, a másikat Eduárd váradnak nevezék. Az elsőnek Murro tábornok volt parancsnoka, melyben csekély számú élelem és csak egy ezred rendes katonaság vala, s ily őrizet kétségtelenűl gyönge volt arra, hogy Montcalm tábornok borzasztó hadával mérkőzzék. Webb tábornok parancsnoksága alatt azonban az Eduárd váradban ötezer ember állott, de ez a helyett hogy a fenyegetett tábornoknak, Henrik Vilmosba teljes erejével sietne segélyére, csak egy ötszáz emberből álló csapatot küldött segélyére. E csapat napköltével hagyta el lengő zászlókkal s harsogó zenével a váradot; kevély tartással s szigorú rendben haladt elő, mignem a hangszerek mind inkább elhangzának, s az erdő végre elnyelni látszék az élő tömeget, miközben sötét árnyékában enyészék el.

A katonák eltünése után egy jelentékeny területü gerendavár előtt, más utazási indulásra is készületek tétettek. Néhány ló állott ott, mely közűl kettő, nyerge után itélve, nők számára vala fölszerszámozva, a harmadikon főtiszti fegyverzet és czimerek valának láthatók. Köröskörűl nehány kiváncsi bámuló állott, s közöttük egy férfiú vált ki feltünőleg, ki sem henyének sem tudatlannak nem látszék.

Külseje ez embernek különös látványt nyujta, ő is birt minden oly íz és taggal, minővel más emberek, de a szabályosságnak semmi nyoma nem volt rajta felfedezhető. Nagy feje, keskeny válla, hosszú és loggós karjai, még hosszabb s csodálatos vékony lábszárai, összekötve a tiszta, de hanyagúl reá hányt öltözettel, valóban csodás és nevezetes kinézést kölcsönzének neki. Egy látszólag sokat használt táskában bizonyos kis hangszert hordott magával, mely a várad kiváncsi embereinek figyelmét sokszorosan magára vonta, de mely közelebbi vizsgálat után semmi egyéb nem vala, mint kis fasíp. Félelem nélkül járt és kelt a lovak között, s beszélgetést kisértett meg a már említett indián futárral, ki hallgatva támaszkodék a gerendavár egyik oszlopához. A vad, törzse hadi öltönyében s fölfegyverkezve tomahawkja és hosszú indián késével, nem méltatá válaszra az idegent. Csak pillanatig függött éles, átjáró tekintete a másiknak arczán; boszusan s megvetéssel fordúlt el tőle, s részvét nélkül mereszté szemeit a légbe.

E perczben nyilt meg a gerendavár ajtaja, s az indulandó utazók kiléptek. Most az idegen egy sovány kanczához közelíte, mely a környék gyér füvén legelt, s rákönyökölvén a nyeregtakaróra, csöndes nézője maradt az indulásnak, míg az állat tulsó felén háborítás nélkül költe el reggelijét egy kis csikó.

E közben egy fiatal ember, a hatvanadik ezred tiszti egyenruhájában, két ifju s szép hölgyet vezetett és segített föl paripájára. Azután magát veté föl hadi lovára, meghajolván Webb tábornok előtt, ki a gerendavár ajtajáig adta számára a kiséretet, s társaságával együtt a sánczok északi bemenete felé lovagla. Az indián futár mint utmutató haladt előttök.

Az ifju tiszt Heyward Duncan őrnagy vala, s kisérőnői az öreg Murro tábornok két leánya. Az egyiknek Cora, a másiknak Alice volt neve, s az utóbbi a fiatal tiszt menyasszonya vala.

- Az indián lesz vezetőnk, Duncan? - kérdé Alice, miközben szép kék szemeivel aggalmasan nézett az őrnagyra. - Reménylem, jól ismeri őt, különben nem bízná reá életünket.

- Mindenesetre ismerem őt, kedvesem - viszonzá Duncan - különös véletlen vezette őt hozzánk. A dolognál ön atyja volt az érdekelt, s a vaddal keményen bánt - de feledém a részleteket, s elég annyit mondanom, hogy most barátunk.

- Ha atyámnak ellensége volt, még kevésbé bízom benne! - mondá Alice, még csak most valódi nyugtalansággal. - Ne higyjen neki Duncan.

Heyward őrnagy mosolygott.

- Bizzék bennem Alice, ha benne nem lehet - mondá gondtalanúl. - Amint látom, megállt, s így a titkos út, melyre csavarodnunk kell, valószinüleg itt van a közelben.

Az őrnagy sejtelme helyes volt. Az indián hallgatva mutatott egy sürüség felé, mely az úttól félre esett, s látható lőn a keskeny, jelentéktelen ösvény, mely felé Duncan habozás nélkül fordult.

- Mi a te véleményed az indián felől? - Kérdé Alice halkan nővérétől, Corától, kinek fekete haja és szemei szép ellentétet képeztek saját szőke fürteivel. - Nem félsz tőle?

- Azért gyanakodjam reá, mert szine sötét, s szokásai különböznek a mieinktől? - viszonzá Cora hidegvérűleg. - Ne félj, Aliceom.

Alice nem habozott tovább. Paripáját a kantárral kissé megüté, s belovagolt a sürüségbe. Cora épen oly gyorsan követé őt.

Kezdetben a keskeny ösvény nem engedett társalgást folytatni, midőn végre szélesebb lőn, s Heyward őrnagy megfordúlhatott, hogy a nővérekkel beszélgetést kezdjen, figyelmét ló-dobogás vette igénybe, mely egyenesen mögöttük hangzott. Megállítá lovát, s a többiek is megálltak, hogy e megszakításra nézve felvilágosítást nyerjenek.

Nem soká tartott, midőn a bokrokon egy kis csikó bújt át, mint ifju szarvas, s nyomban reá megjelent a sovány lovon ama sipos ember, kit fennebb említénk. Minden gondolkozás nélkül a társasághoz csatlakozék, habár Heyward őrnagy homlokát sötét redőkbe vonva fogadta is őt.

- Keres valakit? - kérdé büszkén a fiatal tiszt. - Ha a tóhoz akar ön jutni, úgy nem választá a helyes utat; mert az fél mértföldnyire fekszik alattunk.

- Ugy van - viszonzá nyájasan az idegen, a nélkül, hogy a hideg fogadtatás visszaijesztené. - De én örömestebb utazom önök társaságában, mivel az kedves időtöltést igér számomra.

- Valóban különös határzat! - szólt Heyward őrnagy félig legyőzetve az idegen bizalma által. - Kicsoda ön?

- Nevem Gamut, Gamut Dávid - viszonzá a férfiú - és semmi egyéb nem vagyok mint ártatlan zsoltár-énekes a legfelsőbb lény dicsőitésére.

- Apollo tanitványa tehát! - mondá Alice nevetve. - Én pártfogásomba veszem őt, őrnagy, s parancsolom, hogy kiséretünkben utazzék.

Duncan őrnagy mosolygva engedett szeretetre méltó menyasszonya parancsának, s az egész társaság gyorsan folytatta utját.

- Örvendek, hogy találkoztam önnel - szólt Alice a zsoltár-énekesnek. - Most már ének által is rövidithetjük utunkat, s igen kellemes volna, ha müvészetét mindjárt megkisértené.

Gamut azonnal elővett egy kissé rongyos könyvet s a már említett sípot táskájából, s az utóbbit szájához téve, azzal éles, magas hangot adott, s azután elkezdett valóban édes, teljes hangon egy dalt énekelni, mely testi esetlenségét gúnyolni látszék. A rímeket jobb keze szabályos le- s föl emelésével kiséré, mi körűlbelől úgy látszék, mintha régi szokás tette volna szükségessé e nevetséges kiséretet. Ennek daczára is azonban Alice figyelmesen hallgatá a szép hangokat, mely minden egyebet elfeledtetett vele; de Heyward őrnagy így szólva megszakítá az éneket:

- Ha veszély nem fenyeget is bennünket, mégis azt tanácsolja a legközönségesb eszélyesség, hogy nyugodtan s csöndesen vonuljunk át e vadonságon. Kérem tehát Gamut urat, sziveskedjék énekét alkalmasb időre halasztani.

Az énekes elhallgatott, s Alice nem állhatta meg, hogy kisérőjét gondosságáért nyájas tekintettel ne jutalmazza.

Gyorsan folyt tovább az utazás, s a gyönyörü erdő pompájának háborítlanul örvendett a kis társaság, a nélkül hogy ügyelnének az idő tünésére, mig végre a nap alkonyathoz közelíte, s ragyogó sugárzatát rézsút irányban veté a fák lomb-rácsain át. Most ébredt először gyanuja Heyward őrnagynak az indián ellen, s nehány kérdést intézvén hozzá, az reá határzatlanúl s kitérőn felelt. Mondá, hogy eltévedt, s az utat keresi a Henrik Vilmos várad felé. - Ennyiből állt mind az, mit az ifju tiszt a vadtól kicsalhatott. Szemeit azontúl ovatosan függeszté a fák ágaira s lombjaira, s figyelmesen nézett köröskörűl. Fejét egyszerre csak egy sürüség felé forditva, gyanakodva függeszté tekintetét a vezetőre, ki változatlan komolysággal folytatta lépteit. Mindjárt reá azonban megvetőleg mosolyodék el az ifju, miközben azt hivé, hogy csalódék, a fényes erdei eperszemet vakmerő indián ellenség szemgolyójának vélve. Tovább lovagla, s ismét beszélgetést kezde a nővérekkel, melyet csak átmenőleg szakított meg gyanuja.

Heyward őrnagy azonban csalódott, midőn fiatal büszkeségét felül engedé kerekedni tevékeny őrködésének. Alig hagyta el a társaság a bokrozatokat, midőn egy emberi arcz, oly vakmerő és daczos, minővé csak vadság s zabolázhatlan szenvedélyek tehetnek egy arczot, a gyorsan távozó utasok után nézett. Az öröm egy sugara derité föl az erdőlakó sötét vonásait, midőn képzelt áldozatai nyomát követte, kik, bár nem folytonos gyanu nélkül, még mindig követék indián utmutatójuk vezetését. A nővérek kellemtelt alakjai eltüntek a fák alatt az út kanyarulatain, s mögöttük, élesen körültekintve, Heyward erőteljes, szép alakja lovaglott.

E közben az est mind sötétebb lön, s a fák sürü koronái még érezhetőbbé tevék az éj közelgését. Cora és Alice remegtek félelmökben, s maga az őrnagy is, kinek bátorsága elégszer meg vala már kisértve, nagy örömmel fogadá a három férfiut, kik a bokorból épen utjokba léptek. Megállitá lovát, s rövid szóváltás meggyőzte őt, hogy vezetőjök pajkosság- vagy rosz szándokból a véghetlen erdőség sürűjébe vezette. Henrik Vilmos-váradtól sokkal távolabb voltak most, mint reggel.

Felháborodva szállt le lováról Heyward, hogy az áruló indiánt el ne szalaszsza. De az már eltünt; fölhasználá a növekvő sötétséget, s azon perczben, melyben a három idegennel

találkoztak, elillant az erdő sürüjébe. Az idegenek egyike küldött ugyan egy golyót a semmirekelő után, midőn alakja látható volt perczre a sürüségben. De a lövés elhangzott, s csak könnyedén sebesülve sietett tova az áruló, hol a követésről szó nem lehetett többé.

- Mit tegyünk most? - kérdé Heyward, mélyen érezve gyámoltalanságát ily nehéz helyzetben.
- Ne hagyjatok el, segéljetek az urhölgyeket biztosságba vezetni. Ők Murro tábornok leányai, ki gyermekei megmentőit gazdagon fogja jutalmazni.

Az idegenek Heyward e szavaira oly nyelven beszéltek egymással, melyet az nem értett, s időt engedtek neki egyszersmind külsejök szemügyre vételére.

Mig kettő közülök bőrük vörösbarna szine s vad öltezete által, mint az erdők bennszülötte ismerteté meg magát, a harmadik világosabb, habár naptól barnult szine az egyszerü, csaknem vad öltözetben is elárulá az európai származást. Személye, habár izmos, inkább volt sovány, mint teljes, de minden idege s izma tömöttnek látszék, s folytonos erőfeszités és munka által elkeményedettnek. Zöld vadászruhát viselt, s övében széles kést. Vállain vadásztáska, puska-por-tartó s egy szokatlan hosszú puska függött. Szemei nem voltak nagyok, hanem élénkek, élesek és nyugtalanul forgók beszéde közben, mintha minden irányban ellenség közeledtét félné. De becsületes arczán nem csak semmi nyoma nem látszék a ravaszság- és álnokságnak, sőt nyiltan vala azon visszatükrözve a rendithetlen becsületesség. Bizonyosan azonnal felismerjük benne régi barátunkat, Vadölőt, most Sólyomszemet, s hosszú puskájában a Kildur féle fegyvert.

A két indián közül az egyik Chingachgook volt a nagy kigyó, és a másik fia, Uncas. Az első igen keveset változott. De mind a mellett tanusitá széles, domború melle s komoly tartása a derék harczosnak, hogy elérte férfikora teljes erejét.

Uncas nyulánk, csodálatosan szabályos, szép és erős alak. Zöld vadászruhája, mely Sólyomszeméhez vala hasonló, jobban elburkolta tagjait, mint az indiánoknál szokásos; de látható volt mind a mellett fekete, ragyogó s rettenthetlen szeme, mely félelemgerjesztő s nyugodt volt egyszersmind s bátor, csaknem római körrajza nemes, büszke vonásainak, s a fenséges, domború homlok. Fegyverzete, mint a nagy kigyónak ugy neki is harczi balta, angol készitményü fejbőrszedő kése és puskájából állt, melyet hanyagúl tartott kezében. Mind a két indián teste fehér és feketével volt befestve, mi megjelenésüket borzasztóvá s harcziassá tette. Heyward, az urhölgyek és Gamut mind hármat szorgos figyelemmel nézék meg, s nem érzének irányukban semmi gyanut, midőn a büszke, nemes és szilárd, habár egyszersmind vad kifejezést észrevevék mostani társaiknál. Érezték, hogy határtalan bizodalommal viseltethetnek iránt ok jelen gyámoltalan és elhagyott helyzetökben.

Sólyomszem végre Heywardhoz fordúlt, s igy szólt hozzá szilárd, mély hangon:

- Vezetőtök áruló volt, s kétség kivül azért csalogatott a sűrűségbe, hogy önöket mindnyájokat meggyilkolhassa, törzstársai a mingófércgek segélyével. Ismerem őt, Magua volt, kit a franczia k „le Renard Subtil” néven neveznek. De álnoksága ne váljék hasznára, mi eltökélénk megmenteni benneteket, ha kétfélét megigértek, melyet egyátalán véve kivánnom kell.

- Tudasd a pontokat! - viszonzá Heyward.

- Az egyik az, hogy legyetek oly csöndesen, mint magok a nyugvó erdők itt, történjék bármi; a másik, hogy a helyet, hova vezetni fogunk, örök időkre tartsátok titokban minden halandó előtt.

- Mind a két föltételt pontosan betöltjük - szólt Heyward szilárdan.

- Jól van, ugy hát kövessetek, mert a perczek, miket veszitünk, oly becsesek, mint egy sebesült szarvas szivvére.

Hallgatva s minden további halogatás nélkül indultak ezután valamennyien ez erdőségen át egy folyam partjához, hol Sólyomszem az utasokat lesegité paripáikról.

- Mit kezdjünk e néma teremtményekkel? - mormogá a lovakra mutatva. - Ha itt hagynánk, annyit tenne, mint elárulni a mingóknak, hol kereshetik tulajdonosaikat.

- Szedjük le kantáraikat s adjunk szabadságot nekik - viszonzá Heyward.

- Nem, jobb, ha a gazok azt hiszik őrültségökben, hogy a lovakkal kell versenyt futniok, hogy utólérhessenek bennünket. De csöndesen, Chingachgook, mi mozog a bokrok közt?

- A csikó.

- Annak legalább halnia kell - mormogá Sólyomszem, s az állat serényét ragadá meg, mely hasztalan akart kisikamlani kezéből - Uncas, nyiladat!

- Megállj - szólt a fenyegetett csikó tulajdonosa - megállj! kiméljétek az ártatlan állatot, hiszen akarattal soha nem fog az senkinek ártani!

- Ha emberi életért kell küzdeni, nem lehet kimélni az oktalan állatot - viszonzá sötét komolysággal Sólyomszem. - Huzd föl nyiladat Uncas s czélozz jól.

Alig hangzottak el ajkairól e szavak, midőn a megsebesült csikó magasan felszökött, a következő perczben összeomolván. Chingachgook oda ugrék, hosszú kését torkába döfvén, s a szerencsétlen áldozatot behajitá a folyamba, melynek zúgó hullámai csakhamar elnyelék s ragadák azt szem elől.

E látszólag kegyetlen tett, mely alapban semmi egyéb nem vala, mint egyátalán véve szükséges elővigyázat, a nézőkre borzasztó benyomást tőn. A nővérek remegve simultak közel egymáshoz, s maga Duncan sem győzhetett le valami idegenitő borzadást. E közben megragadák az indiánok a többi lovakat, s átvezetvén a folyamon, egy barlang mélyedésébe rejték, hol vizben állva kelle az éjt tölteniök. Sólyomszem a közben egy csolnakot húzott elő, védenczeit belészállitá, s erős és gyakorlott kézzel evezett velök egy sziklaszigetre, mely a hullámok között feküdt.

- Hol vagyunk? - kérdé Heyward susogva, midőn észrevette, hogy Sólyomszem megszünt evezni.

- A Glenu lábánál - viszonzá a vadász, miközben a közel vizesés zúgása által nem tartva a következésektől, egészen hangosan beszélt. - Menjetek valamennyien ama sziklára, mig én a mohikánokkal eleséget szállitok nektek föl.

Az utasok szivesen követék a felszólitást. Midőn a sziklát az utolsó láb is elérte, a csolnak forogva hagyta el eddigi helyét, és Sólyomszem nyulánk alakja tova siklott a hullámok felett, mig végre eltünt az átláthatlan sötétbe, mely távolabb a tárgy felett nyugodott. Nemsokára azonban visszatért a sajka a tomboló hullámokon, és Sólyomszem kiugrék az indiánokkal, kik eleséggel voltak terhelve, megerősité a csolnakot, s azonnal megindult társai előtt egy tág barlangba, melynek mellék kamarái is voltak, s ott lobogó tüzrakás mellett kezdének estelizni. A biztosság kellemes érzete áthatotta mindnyájukat, s beszélgetve ültek több óráig egymás mellett, a nélkül hogy azon félelemre gondolnának, hogy föl fognak fedeztetni az ellenséges indiánok által. Ekkor, egyszerre csak egy kiáltás tölté be kivülről a léget, mely sem emberinek, sem egyátalán véve földinek nem tetszék, s nemcsak a barlang legrejtettebb szögleteibe, de mindnyájuk szivének legbensejébe nyomult. Mindjárt reá oly mély csend állott be, mintha magok a Glenu vadul tomboló vizesései is gátolva lettek volna e borzasztó és szokatlan háboritásra, rohanásokban.

- Mi volt ez? - kérdé susogva Alice, miután pillanatig mindnyájan szorongva hallgattak.

- Igen, mi volt ez? - ismétlé hangosabban Heyward, miközben vezetőire kérdezve tekintett.

Sem Sólyomszem, sem az indiánok nem adtak választ, hanem feszülve hallgatóztak a távolba ki, mintha remélnék és várnák, hogy a hang ismételtetni fog. Valóban ismét hallható lőn az erős és borzasztó kiáltás, s hosszú, mély csend következett reá, mely alatt egyik a másikra tekintett, szorongva figyelvén, vajjon nem fog-e harmadszor is ismételtetni ez iszonyú hang. Végre fölállt Uncas és elhagyta a barlangot. Midőn távozott, igy szólt a vadász:

- Hogy ez mi volt, vagy mi nem volt, arra nézve senki fölvilágositást nem adhat, habár Chingachgook és én több mint harmincz éve, hogy ez erdőkben barangolunk. Azt hittem, nem létezik oly kiáltás - sem indián sem állati - melyet füleim már nem hallottak volna, de e hang meggyőzött, hogy csak bohó s képzelődő halandó valék.

- Nem a harczosok ama kiáltása volt-e, mely által elleneiknél félelmet akarnak gerjeszteni? - kérdé Cora.

- Nem, nem! ez hamisabb s borzasztóbb volt! Ez emberfeletti hang volt. Ha csak egyszer hallotta volna ön az indiánok harczkiáltását, soha nem fogná semmi egyébbel összetéveszteni. Nos Uncas - kérdé a barlangba visszatérő fiatal főnöktől - mit láttál?

Uncas röviden felelt anya-nyelve hangjain, és Sólyomszem boszúsan rázta fejét.

- Künn semmi még észre nem vehető, s búhelyünk még sötétségben rejlik. Menjetek a másik barlangba, s kisértsetek meg aludni, ti, kik az álmot szükségelitek. Nap felkölte előtt ismét talpon kell lennünk, s az út legnagyobb részének Henrik Vilmos felé már mögöttünk lenni mig az áruló mingók reggeli álmukat aluszszák.

Cora jó példával ment elő, s oly nyugalmat tanusita, mely Alicet meggyőzé, mi szükséges az engedelmesség. A leánykák eltüntek, és Sólyomszem igy szólt komolyan:

- Mig a gyöngéd hölgyek a barlangba maradnak, álljunk mi őrt a sziklán, azon reményben, hogy ön is társunk leend, őrnagy.

- Mindenesetre ha a veszély még oly szorgos volna is - viszonzá Heyward gyorsan és szilárdan.

- S mindenesetre szorgos is - viszonzá ünnepélyesen Sólyomszem. - Harmincz év óta figyelek ugy ez erdőség minden hangjaira, mint oly ember, kinek élte vagy halála hallása élességétől függ. Sem a párducz nyöszörgése, sem a sokszavú rigó füttyentése, sem az ördögi mingók találmányai nem képesek elámítani; de az imént hallott hang megfejtésére képes nem vagyok sem én, sem barátaim a mohikánok. Valami intésnek kell lennie javunkra.

- Mindenesetre valami rendkivüli, s igy figyelnünk kell reá - mondá Heyward, miközben pisztolyát ragadá meg. - Menjetek elől barátim, én követlek.

A barlangot elhagyva s kilépvén a szabadba, mindnyájok lelke jótékony enyhülést érze, midőn a sűrű, bezárt léget az üditővel cserélék föl, mely a viz hullámai s zúgásai körül lenge. Az éji szél a viz felszine fölött szállongált, a hold fölkelt, s világa a folyam habjain ragyogott, mig a szikla alsó részét a legmélyebb sötétség rejté el. Minden nyugodt vala, és a folytonosan zúgó vizomlást kivéve, semmi nem mozdult. Hasztalan keresének a szemek köröskörül, az imént hallott irtóztató hang oka nem vala fölfedezhető.

- Itt semmi egyéb nem látható, mint egy csodálatosan kedves éj sötéte és nyugalma - mondá halkan Heyward. - Mi nagyon bámulatos volna ily jelenet nyugodt magánya, ha -

- Csöndet! - szakitá őt meg Uncas.

E figyelmeztetés fölösleges volt. Ismét amaz irtóztató hang lőn hallható, s ugy tetszett, mintha a folyamágyból jőne föl.

- Most már tudom ijedelmeink okát - mondá Heyward, midőn a kiáltás elhangzott az erdőben. - A ló szokott, halállal küzdve, ily irtóztató hangon kiáltani. Lovam vagy már körmei közt van az erdőség vadainak, vagy a vészt látja szemei előtt, mely elől nem szabadulhat. A barlangban csalódhattam e hangra nézve, de itt a szabadban nem tévedhetek.

Sólyomszem és társai e magyarázatot oly emberek figyelmével hallgaták, kik előtt az igazság uj világa tünik föl. Az indiánok rendes „Hugh" szavukat ejték, Sólyomszem azonban így szólt:

- Lovakhoz nem sokat értek, s így ön véleményének nem mondhatok ellent. Valószinüleg farkasok ólálkodnak a parton a szegény állatok feje körül, s a fenyegetettek emberi segélyt kérnek. Uncas evezz át a sajkán, s vess a vadak közé égő fahasábot; - az elűzi majd őket.

Alig szállt le Uncas a folyamágyon, hogy ama parancsot betöltse, midőn a partról hosszu ordítás hallatszék, mely gyorsan távolodék az erdő mélye felé, mintha a ragadozók, rögtöni ijedség által meglepve, odahagyták volna prédáikat. Uncas gyorsan visszatért, s a három erdőlakos halkan és komolyan tanácskozni kezdett. Erre mindenik oly helyet keresett magának, honnan mind a két partot láthatta, a nélkül, hogy maga fölfedeztetnék, és Heyward is utánzá az elővigyázatot, mely nem kellő ok nélkül látszék előtte szükségesnek. Most nehány csomó szaszafrászt (gyógyfa) hozott ki a barlangok egyikéből a nővérek számára, s azt egy sziklahasadékba tevé, mely a két barlang között volt, s kérte a hölgyeket, foglalnának rajt helyet, miközben aggalmaikat azon biztosítással űzte el, hogy előleges intés nélkül veszély nem közelíthet. Maga Heyward közelökben foglalt helyet, hogy beszélgethessen velök, míg Dávid, az erdőlakók példáját követve, személyét oly módon helyezé el a sziklahasadékok egyikében, a mint formátlan tagjainak elrejtése csak kivánta.

Igy múlt el megszakítás nélkül nehány óra. A hold magasan szállt föl az égen, s szelid világát a nővérek kedves alakjaira veté, kik karöltve szunnyadtak egymás mellett. Duncan nagy shawlt vetett reájuk, s aztán saját feje számára keresett párnát a sziklán. Gamut Dávid hangosan horkolt s mindnyájan, Sólyomszem és a mohikánok kivételével, teljesen öntudatlan állapotba sülyedtek. De e hű őrök figyelme pillanatra sem fáradt ki és szunnyadt el. Mozdulatlanúl fekve helyökön, mint a szikla, szemeik folytonosan a sötét szegélyű erdő fáin legeltek, melyek a keskeny folyam szomszéd partjával voltak határosak. Egyetlen hang nem siklott ki ajkaikon, s a legélesebb figyelő sem hallhatta volna lélekzetöket. E rendkivüli elővigyázat valószinüleg azon tapasztaláson alapúlt, mely az ellenség legnagyobb ravaszsága által sem vezettethetik tévútra, melyet mind addig megtartának, mig a hold leszállt, s kelet felől egy halvány vonal a nap keltét hirdeté. Most mozdúlt meg először Sólyomszem. A sziklán tova kúszva, felrázta mély álmából Duncant.

- Ideje, hogy induljunk - susogá. - Költse föl a hölgyeket, s legyenek készen csolnakra szállni, amint azt a parthoz viszem.

- Nyugodt volt az éj? - kérdé halkan Duncan.

- Minden csöndes, mint az éjfél; most azonban hallgasson, s legyen ön gyorsan kéznél.

Duncan fölállt, s levevén rólok a shawlt, fölébreszté a fiatal hölgyeket.

- Cora, Alice - mondá - ébredjenek, - indulásunk órája jelen van.

A nővérek még fél álomban emelkedtek föl, s azonnal az ijedtség sikoltása tört ki ajkaikon.

Még Heyward beszélt, midőn egyszerre csak oly irtóztató ordítás emelkedék, mely fiatal vére folyamát a dobogó erekből szivébe nyomta vissza. Mintha a lég volna pokoli démonokkal megtelve, kik vad szeszélyből engednek nyilt tért amaz irtózatos hangoknak. Az ordítás nem bizonyos irányból jött, hanem betölté köröskörül az erdőségeket, sőt még a vizesések barlang-

jaiból s a légből is lehatolni látszék a levert hallgatókhoz. Dávid a pokoli lárma között fölemelé szikár alakját, s így szólt, füleit kezeivel befogván:

- Honnan jönnek e zűrhangok? Az alvilág szabadult-e ki s az tölti-e el a világot zajával?

Villámlás és durranások követték a túlsó partról egymásután személye vigyázatlan fölmutatását, s a szegény énekes eszméletlenül rogyott le a sziklára, hol oly nyugodtan szunnyadt kevéssel előbb. A mohikánok e közben bátran viszonzák elleneik irtóztató ordítását, kik Gamut estére vad örömrivalgásban törtek ki, s kisüték fegyvereiket.

A puskák villámlásai egymást követék, szakadatlanul és gyorsan, de mind a két fél sokkal több tapasztalással bírt, sem hogy személyét az ellenséges czélnak kitette volna.

Duncan, ki azt hivé, hogy a menekülés egyedüli útja a futás, szorongva figyelé Sólyomszem evezőcsapásait; de sehol nem volt látható a ragyogó víztükrön csolnak, s már attól kezdett tartani, hogy a vadász valamennyiöket cserben hagyta. Egyszerre azonban jobb hitre tért, midőn alatta a sziklából lángfolyam nyomúlt ki; a vad ordítás jelenté, hogy a halálkövet Sólyomszem hosszú, soha nem hibázó puskájából föltalálta áldozatát. E csekély veszteség következménye az volt, hogy a támadók azonnal visszavonultak, s lassanként minden ismét oly csöndes lőn, mintha az erdők nyugalmát soha nem háborította volna a tolongás. Duncan, fölhasználva a kedvező pillanatot, Gamutot azon keskeny sziklahasadékba vitte, hol a nővérek védhelyet találtak, s kevés percz mulva a többiek is itt gyűltek össze.

A szegény ficzkó megmenté fejbőrét, - mondá Sólyomszem, miközben hidegvérűleg megsimítá Dávid fejét, - de határtalan bohóság is volt, védelem nélkül a dühös vadak puskáinak kitenni magát. Csak azt csodálom, hogy életével nem adózott.

- Hát nem halt meg? - kérdé Cora oly hangon, melynek remegése elárulá fölgerjedését - segíthetünk rajta?

- Most nem - viszonzá Sólyomszem - Uncas, vidd őt a barlangba be, s fektesd szaszafrászra. Minél tovább fekszik ott, annál jobb reá s reánk nézve, kik énekének nem sok hasznát veszszük.

- Ön azt hiszi tehát, hogy a támadást ismételni fogják? - kérdé Heyward.

- Bizonyosan! Az éhes farkas egy harapással nem elégszik meg. Elvesztettek egy embert, s azért vonultak vissza, szokásaik szerint. De elég hamar megjelennek ismét, s új módot keresendnek, hogy bennünket rá szedjenek, s hatalmukba ejtsenek. Egyetlen reményünk az, hogy e sziklát tarthatjuk addig, mig Murro tábornok segélyt küld; szaladásra többé még csak nem is gondolhatunk.

- Jól van, ugy hát tartsuk magunkat e reményhez - viszonzá Heyward - Cora, Alice, jőjenek! rejtőzzenek ama barlangba, hol a vadak gyilkos puskái ellen legalább biztosítva lesznek.

A nővérek követék őt a külső barlangba, hol Dávid sohajtások által adta jelét visszatérő életének. A sebesültet a hölgyek gondjaiba ajánlva, visszatért az őrnagy társaihoz, kik még mind nyugodtan feküdtek a sziklahasadékban. Rövid tanácskozás után mindenik saját őrhelyét kereste föl. Az indiánok hallgatva siettek a sziklahasadékokhoz, honnan minden utat, mely a vízesésekhez vezet, jól láthatták; Sólyomszem, Duncantól követve, egy szarvas gyorsaságával sietett a sűrűbe, mely a sziget közepén nehány törpe fenyü által képezteték. Itt elrejtőztek mind a ketten, oly jól, mint a körülmények engedék a bokrok és szikladarabok mögött melyek elszórva hevertek e téren.

Gondos figyelés közben múlt el jó darab idő, a nélkül hogy bármi jel arra mutatna, hogy a támadás ismételtetni fog, és Heyward már azon reménynyel kezdé biztatni magát, hogy tüzelésök által az ellenség tökéletesen visszariasztaték.

- Nem ismeri ön a mingo-természetet - mondá Sólyomszem, midőn az őrnagy e véleményt nyilvánítá; - oly könnyen nem lehet azokat visszariasztani, a nélkül hogy egy fejbőrt szereztek volna. Csekély számunk és helyzetünk sokkal ismertebb előttök, semhogy vadászatukkal rögtön fölhagynának. Csöndesen! Nézzen ön föl a viz felé, épen oda, hol az a sziklákon át a mélységbe szakad. A vakmerő sátánok egészen a magas vizesésig úsztak le, s talán már el is érték a szigetet. De tartsa magát nyugodtan, őrnagy, vagy le fogják haját tisztogatni koponyájáról, mielőtt kezét megfordítja.

Heyward kinyújtá fejét búhelyéről, s a mit látott, valóban csodálatra méltó vakmerőség és bátorság volt. A folyam annyira lemosta a sziklafal sarkait, hogy első része nem volt oly meredek és rézsút fekvő, mint rendesen vizeséseknél szokott. Minden más vezető nélkül, mint a folyam vize volt, mely a sziget csúcsa felé hullámzott, egy része a vérszomjazó ellenségnek idáig bátorkodék, s egész e helyig úszott le, honnan egy kevés szerencsével könnyen elérhetendik áldozataikat. Midőn Sólyomszem megszűnt beszélni, négy emberfő látszott nehány úszottfa mögött, melyek a kopott sziklán függve maradtak. Nem sokára azután az ötödik is megjelent a vízesés zöld szélén, kissé távolabb a szigettől. A vad hatalmasan küzdött, hogy a biztos csúcsot elérje, és a hullámok kedvezése által karját már ki is nyújtá egyik társa felé, midőn egyszerre a forgó áradat által megragadva, fölemelt kezek s meredt szemekkel fölemelteték, s erős zuhanással a tátongó mélységbe sülyedt. Egyetlen vad kiáltás hangzék felül a vizesés moraján; pillanattal később azonban ismét csöndes volt minden, mint a sírban.

Mindjárt erre Sólyomszem egy újját szájába dugta, s hosszan és élesen füttyentett, melyre a sziklától, hol a mohikánok voltak, azonnal válasz jött. Heyward észrevette e hangoknál, hogy a szerteszórt úszottfák fölött nehány fej tekint fel; de épen oly gyorsan eltűntek ismét, mint mutatkoztak. Most figyelmét halk, zörgő nesz vonta magára, s midőn fejét visszafordítá, Uncast látta úszva közelíteni, ki már csak nehány lépésnyire volt tőle. Sólyomszem nehány szót váltott az ifju főnökkel, ki azonnal visszatért azután a legrendkivülibb elővigyázat s rendíthetlenebb nyugalommal őrhelyére.

E perczben az erdőt ismét ordítás tölté be, s e jelre négy vad rohant búhelyeikről, az úszottfák megől, elő. Vad ordítással ugrottak magas szökkenésekkel a fekete szikladarab fölött, mely a két félt egymástól elválasztá, s csak csekély távolságra voltak már, midőn Sólyomszem hosszú puskája csöndesen előbújt a bokor fölött, s a halálos töltést durranva röpíté tova. A legelső indián felszökött, mint halálosan talált szarvas, s fejével elől a sziget sziklahasadékába rohant.

- Most, Uncas! szólt Sólyomszem hosszú kését vonva elő, mig forgó szemei szikrákat látszottak szórni - végezz amaz ordító sátánnal ott hátul, s a más kettőre nézve bizonyosak vagyunk.

Uncas követte e parancsot, s így csak két legyőzni való ellenség maradt. Heyward egyik pisztolyát átadta Sólyomszemnek, s így rohantak egymás társaságában a kis függeléken lefelé, ellenségeikkel szemben. Egyszerre süték el mind ketten pisztolyaikat, de mind ketten hibáztak, és Sólyomszem megvetéssel dobta el magától a kis fegyvert.

- Ezt gondolhattam volna - mormogá boszusan; - de csak jertek, vérengző vadak, itt férfiúra fogtok találni, ki megmérkőzhetik veletek.

Alig hangzottak el ajkairól e szavak, midőn egy óriási vad a legdühösebben megrohaná őt. Ugyan e perczben kezdett Heyward a másikkal küzdeni. A legnagyobb ügyességgel igyekezett Sólyomszem és ellenfele, a kölcsönösen fölemelt kart, melyben a halálos kés csillogott, megragadni s lefegyverezni. Csaknem egy pillanatig állottak egymással meredten szembe nézve, s izmaik minden erejét megfeszíték a győzelemért. Végre a fehér erős idegei mégis diadalt arattak, s az óriás indián szivén átszúrva rogyott Sólyomszem lábai elé.

E közben Heywardnak nem kevésbé veszélyes viadala volt. Gyönge kardja az első támadásra ketté tört, és semmi egyéb fegyverrel nem bírva, kizárólag testi erejére kelle reményeit kötni. A kést sikerült bár kicsavarni ellenfele hatalmas kezéből, de annál irtóztatóbb küzdelem támadt így közöttük, midőn szorosan összefogózkodva, mindketten arra törekedtek, hogy a széditő magasból a közel viz mélyébe taszíthassák egymást. Soká bizonytalan volt a dolog kimenete, de végre a vad kezei összeszoríták Heyward torkát, s érezé, hogy az ellenállhatlan erőnek tagjai engedni kezdenek, s pillanat alatt a halál minden borzadalma végig futott lelkén, midőn magát a mélység szélén látva, csak egy hajszálon függve képzelé már éltét. A legborzasztóbb vész e pillanatában azonban a két ellenség közé egy sötét kéz és fényes kés nyomúlt, s az indián keze lehanyatlék, vér patakzott elvágott izmaiból, s mig Uncas szabadító keze visszarántá a mélység széléről az őrnagyot, a másik menthetlenül zuhant alá.

- Rejtsétek magatokat el! - mondá Sólyomszem e pillanatban - vissza búhelyeitekre, ha életetek kedves! Munkánk csak félig van elvégezve!

Az ifju hangos győzelemkiáltást hallatott, azután fölsietett Heywarddal a függeléken, s vele együtt elrejtőzék ismét a sziklák és bokrok közt.

Sólyomszem intő szavai nem hiába hangzottak; mert alig dőlt el a győzelem, midőn oly irtóztató és vad ordítás emelkedék, minőt csak a legdühösebb boszú csalhat elő. Nem sokára reá számtalan lövés következett a puskák kéményéből, melyek ónhalál követeiket teljes töltéssel bocsáták a sziklák fölé, mintha boszujokat az élettelen kövön akarnák hűteni a támadók.

A tüzelés Chingachgook részéről biztosan irányzott lövések által viszonoztaték, ki rendíthetlen határozottsággal tartá meg helyét az egész viadal alatt. Midőn fiának diadal-kiáltása füleibe hatott, az örvendő apa csak egyetlen hanggal felelt reá, azután azonban csak fáradatlan tüzelés által tanusítva, hogy helyét vitézül védelmezi. Ily módon egy pillanat gyorsaságával mult el elég hosszú idő, mely alatt a puskák folytonosan ropogtak. Habár a sziklák, fák és bokrok száz helyen is át valának lődözve, a támadottak oly jól valának búhelyeiken védelmezve, s oly ovatosan jártak el, hogy idáig Dávidon kivül még senki nem kapott sebet.

Csak hadd égessék puskaporukat - mondá Sólyomszem hidegvérüleg, midőn a hely fölött, hol ő feküdt, golyó golyó után röpült. - Azt hiszem előbb, mint e sziklák kegyelmet kérnek, megeléglik a tréfát ama sátánok.

- A patvarba! E golyó jobban céloztaték mint a többi! - mondá Heyward, miközben önkénytelenül fölemelkedék egy lövésnél, mely szorosan mellette fütyölt el.

Sólyomszem fölemelé az alaktalan érczet, megvizsgálá, s gondolkozva rázta meg fejét.

- A lehulló ón nem nyomúl ily laposra - mondá - valahonnan a felhők közül kelle leesnie.

E közben Uncas nagy elővigyázattal az ég felé emelte puskáját, s mig társainak szemei ez irányt követték, világos lőn előttök a titok. Nagy bükkfa állt csaknem velök szemben, az áradat jobb partján. Ágai annyira áthajoltak, hogy felső lombjai épen a folyam karja fölött függének, mely szorosan folyt el tövei mellett. E bükk csúcsán, a lomb között, mely elkopott ágait alig burkolhatta el, egy sötétszinű vad fészkelé be magát, kit a fa dereka oly jól elrejtett, hogy még akkor is csak kevés volt belőle látható, midőn lenézett, megtudni, mit eredményeztek áruló lövései.

- Ez ördögök végre az eget is meg akarnák mászni, hogy romlásunkat eszközölhessék! - mondá Sólyomszem. - Tartsd őt szemmel, fiú, mig ismét lövéskész leszek; azután tegyünk kisérletet, a fa két oldaláról küldeni föl hozzá golyót.

Uncas lövésével a vadász intését várta. Arra villámlának a puskák, s a bükk levelei s héja, mintha a szél hordta volna, tova szálltak a légben. De az indián gúnyos kaczagással fogadá a

támadást, miközben ismét egy golyót küldött le hozzájok, mely Sólyomszem fejéről leszakítá a föveget. A vadak orditása ismét hallható lőn, s golyóeső zúgott a támadottak fölött, hogy azon helyen tartsa őket, hol sok fáradság nélkül valamennyien azon harczos áldozatai lehetnek, ki romlásukra mászott föl a fára.

- Ennek máskép kell történnie! - mondá Sólyomszem. - Uncas, szólítsd ide atyádat; minden fegyverünkre szükségünk van, hogy e ravasz semmirevalót lehozhassuk a csúcsról.

Azonnal jel adaték, és Sólyomszem nem tölté meg újra meg fegyverét, midőn Chingachgook már közöttök volt. A fiú megmutatta a tapasztalt harczosnak, hova rejtőzék veszélyes ellenök; de Chingachgook rendes „Hugh" felkiáltásán kivül, mely önkénytelenűl repült el ajkairól, egyetlen hangját sem hallatta a csodálkozás vagy aggalomnak. Sólyomszem és a mohikánok tanácskoztak nagyon alkalmilag delawar nyelven, s erre mindenik nyugodtan foglalá el helyét, hogy kivigyék a készített tervet.

A vad, azon percztől kezdve, melyben fölfedezteték, folytonos, de sikertelen tüzeléshez fogott; czélzásait ellenségei elővigyázata meghiusítá, kik, amint testének egy része látható volt, azonnal reá lőttek. De mind azáltal a támadottak közé hullottak mégis lövései, kik, mennyire csak lehetett, fedezni kivánák magokat. Heyward egyenruhája, mely különösen kitünteté őt a többiek közűl, többször átlöveték, sőt egy karlövésből vére is folyt. Ellenei hosszú s türelmes őrködése által fölbátorodva, megkisérté a mingo végre helyváltoztatással tenni lövéseit sikeresebbé. A mohikánok éles szemei azonban azonnal fölfedezték a vékony lomb között egyik lábszára sötét körrajzait, mely elég vigyázatlanúl kikandikált nehány hüvelyknyire a törzstől. Mind a két puska egyszerre sütteték ki, s mig a vad sebesült lábára rogyott, egy része látható lőn derekának. Sólyomszem gyorsan fölhasználá ez előnyt, s kisüté fegyverét a bükk csúcsára. A levelek erősebben zúgtak mint az imént, a veszélyes puska leesett a magasból, s nehány percznyi hasztalan küzdelem után látható lőn a vad alakja félig a légben függve, mig egy csomós, lombtalan ágat kétségbe esve tartott átfogva kezeivel.

- Adjatok neki, kérlek, még egy golyót! - mondá Heyward részvétteljes borzalomtól megindulva.

- Egy szemet sem! - viszonzá hidegvérüleg Sólyomszem, miközben fegyverét újra megtöltötte. - Halála biztos, s nekünk nincs fölösleg puskaporunk. Itt az ő vagy a mi fejünk forog kérdésben.

Ez ellen nem lehetett szólni. E percztől fogva ismét elnémúlt az erdei orditás, a tüzelés engedni kezdett, s barát és ellenség a szerencsétlenre függeszté szemeit, ki a legreménytelenebb állapotban függött ég és föld között. A testet a szél erre-amarra hajtá, s habár nem sohajtozék s panaszolkodott a szerencsétlen, sőt gyülölettel tekintett alá elleneire, mind az által Sólyomszemnél legyőzé az irgalom és részvét az elővigyázat önzőbb érzelmét, s gyorsan, mint a villám, lelövé a kinlódót. A szerencsétlen tagjai remegtek s rángatóztak, feje mellére hanyatlott, s mint egy óncsomag, lezuhant a test a mélységbe. A tomboló elem fáradatlanúl tova sietö hullámaival összecsapott fölötte és örökre eltünt a szerencsétlen mingónak minden nyoma.

Semmi győzelem-kiáltás nem követte e nyert előnyt; még a mohikánok is hallgató irtózattal bámultak egymásra. Egyetlen kiáltás hangzott az erdőkből, s aztán néma lőn minden. Sólyomszem, ki egyedűl látszék e jelenetnél nyugalmát megtartani, megrázta pillanatnyi gyöngesége miatt fejét, sőt hangosan nyilvánítá roszallását.

- Utolsó töltésem volt puskaportartómból - mondá - s táskám utolsó golyója. Vajjon nem volte mindegy, ha élve vagy halva zuhan is a szikláról le? Uncas, fiú, menj le a csolnakba, s hozd föl a nagy szarut. Abban van minden puskapor, mivel még birunk, és pedig az utolsó szemig szükségünk lesz reá.

Az ifju mohikán azonnal betölté mi reá bizaték; de hirtelen reá kétségbeesetten kiáltott föl, visszarohanva elhagyott társaihoz s így szólt:

- A csolnak elraboltaték!

Duncan és társai felugrottak, s oly szilajon rohantak előre, mely elleneik elszórt tüzelését tökéletes ártalmatlanná tette. A szokatlan kiáltás a nővéreket s a sebesült Dávidot is kicsalta menhelyökről, s egyetlen tekintet megismerteté velök a balszerencsét, mely még fiatal indián védelmezőjök hideg nyugalmát is megzavará.

Csekély távolságra a sziklától látták kis bárkájukat a gyors folyam-áron oly módon tova siklani, mely elárulá, hogy rejtett erő kormányozza s vezeti utját. A mint e nem kedves látvány feltünt a hirhordó előtt, ösztönszerüleg kapott fegyveréhez, s felhúzta.

- Késő van! - mondá keserű rosz kedvvel. - A gaz már eljutott az árig, s a legjobb golyó sem érhetné többé utól!

A vakmerő huron fölemelte fejét a csolnakban, intett kezével, miközben nyílsebesen siklott tova a folyamon, s gunyoló győzelemkiáltást hallatott, mely ismert jele volt a szerencsés sikernek. Kiáltására harsogó kaczaj és ordítás felelt az erdőkből, úgy, hogy olyan formán tünt föl, mintha tizezer démon örvendezne egy lélek kárhozatán.

- Jól nevettek, ördögök! - mondá Sólyomszem. - A legjobb három puska, mely ez erdőkben létezik, nem ér e perczben többet mint egy tavalyi szarvastülök!

- Mit tegyünk? - kérdé Duncan. - Mi lesz belőlünk?

Sólyomszem válasz helyett oly jelentőségesen érinté fejét ujjaival, hogy véleménye fölött senki nem kétkedheték.

- Hiszen még nem oly kétségbe ejtő helyzetünk! - mondá Duncan. - A huronok még nincsenek itt, védelmezhetjük a barlangot, s ellenállhatunk kikötésüknek.

- Mivel? - kérdé hidegvérüleg Sólyomszem. Uncas nyilaival, vagy asszony-könyekkel? Nem, halálunk órája jelen van, s mi méltósággal várjuk be.

Chingachgook e szavaknál méltóságteli tartással ült egy sziklára, s készülődött a halálra. Tomahawkját s kését félretette, s a sastollat, melyet csaknem mindég viselt, levette fejéről, hogy fejbőrét az utolsó, szörnyü szolgálathoz rendbe hozza. Duncan mindezt benső aggalommal nézte.

- Helyzetünk még nem oly reménytelen - mondá végre - nem látok egy ellenséget sem, s talán a segély közel van hozzánk. Az indiánok valószinüleg kifáradtak a harczban.

- Nem, nem - viszonzá Sólyomszem. - Egy óra, talán egy percz múlva idelopóznak a ravasz kigyók, s én nem kétkedem, hogy most is már közelünkben vannak. El fognak bizonyosan jőni, és pedig oly módon, mely reményt nem enged számunkra. - Chingachgook, fivérem - mondá ehhez fordúlva delawar nyelven - végső csatánkat együtt küzdöttük, s a mingók diadalmaskodni fognak a fehér mohikán és halvány arcz fölött, kiknek szemei éjjet nappallá, s a felhőt tavaszköddé változtatják.

- Hadd villogtassák legfényesebb késöket s fürgébb tomahawkjukat - viszonzá büszkén az indián s szilárd nyugalommal. - Legkeserübb ellenségük van kezeikben. - Uncas, hívd a férfiakat, hogy siessenek, hogy szivök el ne lágyuljon, s maguk ne váljanak asszonyokká.

- A halak közt keresik halottjaikat - viszonzá Uncas. - A huronok a halakkal úsznak. Lehullanak a bükkről, mint az érett gyümölcs, s a delawarok kaczagnak.

- Igen, igen - mormogá Sólyomszem - mind ketten fölmelegiték indián szivöket, s nem sokára azt mondják a mingóknak, szakitsanak véget. Halálról van szó.

- De miért meghalni? - kérdé Cora egyszerre előlépvén. - Meneküljetek az erdőkbe, hiszen nyitva állnak.

- Az erdők nem, lady - viszonzá Sólyomszem - hanem a folyam igen, mely csakhamar elszállitna bennünket puskáik birodalmából.

- Kisértsétek hát meg a folyamot! - kéré őt Cora. - Miért késni?

- Miért? - kérdé a hirhordó büszke pillantással; - mert férfiúhoz jobban illik becsülettel meghalni, mint gyáván élni. Mit felelnénk Murrónak, ha gyermekeit kérdezné?

- Menjetek, s mondjátok neki, hogy azzal biztunk meg benneteket, jőjjön gyorsan segélyünkre - viszonzá Cora.

- Chingachgook, Uncas, halljátok a fekete szemü leány szavait? - kérdé Sólyomszem társaitól, s hozzájuk fordúlt, hogy delawar nyelven beszélhessen velök. Szavai nyugodtan, meggondolva, s határozottan hangzának. Az idősb mohikán ünnepélyes komolysággal hallgatá őt, s mérni látszék szavai fontosságát. Azután, rövid habozás után, kezének egy intésével egyetértését adá, s röviden és nyomatékkal semmi mást nem mondott, mint: „jó!" Erre fegyvereit ismét magához vette, fölékesité magát ujólag a sastollal, s hallgatva lépdelt a sziklasarok felé, mely a tul felőli partról legkevésbbé volt látható. Itt egy perczig megállt, jelentőségesen mutatott le az erdőkre, nehány szót mondott anyanyelvén, azután a vizbe veté magát, s mindjárt reá eltünt az utána nézők szemei elől.

Sólyomszem követte őt, miután Corával nehány komoly szót váltott.

- Bölcseség nem csupán az öregség osztályrésze - mondá. - Szavaid bölcsek voltak, s mi követjük. Ha megkimélnek benneteket, s az erdőkbe vezetnek, törjetek ágakat a bokrokról, hol jártok, s tegyétek utatok nyomát oly erőssé, mint csak lehet. Ha halandó szemek fölfedezhetik, higyjétek el, van olyan barátotok, ki soha el nem hagy benneteket, habár a világ végeig kellene is követnie.

Szeretetteljesen rázta meg Cora kezét, fölemelé puskáját, pillanatig fájdalmas érzelmekkel szemlélte, azután gondosan félre tette, s azon helyhez sietett, hol az imént Chingachgook eltünt. Egy perczig időzött még a sziklán, s igy szólt keserüen:

- Ha a puskapor kitartott volna, e szégyen nem ér bennünket. - Azután a mélységbe rohant, a viz összecsapott fölötte, s eltünt ő is.

Most, minden szem Uncason pihent, ki mozdulatlanúl támaszkodék a durva sziklához. Cora hozzá fordúlt, s igy szólt:

- Barátaid biztosságban vannak, nem akarod követni őket?

- Uncas marad! - viszonzá nyugodtan az ifju főnök.

- Hogy fogságunk borzadalmait még inkább növeld? Nem, soha! Távozz, nemes ifju, menj atyámhoz s mondd neki, adjon neked pénzt, hogy megválthasd leányai szabadságát. Kérelmem s ohajtásom, hogy menj.

Uncas nyugodt tekintete sötét és szomorú lett; de nem habozott tovább. Hangtalan léptekkel sietett a sziklára, s lesiklék a vizbe. A visszahagyottak alig mertek lélekzeni, mig kissé leebb a folyamban fejét felmerülni láták. Aztán eltünt Uncas, s többé nem láttatott.

Most Cora Heyward őrnagyhoz fordúlt.

- Önnek úszási képességét magasztalni hallottam, Duncan - mondá remegő hangon. - Kövesse azokat, kik megelőzték.

- Soha! - viszonzá Duncan határozottan. - Azoknak menniek kelle, hogy segéljenek, de nekem maradnom kell, hogy önt és Alicet védelmezzem.

Határozott hangja meggyőzé Corát, hogy Heyward rendithetlen, s igy nem is sürgette őt tovább. Arczát beburkolá shawljával, s a csaknem eszméletlen Alicet magával vonta a barlang legsötétebb szögletébe.

Heyward őrnagy semmi esetre nem hagyott föl minden reménynyel. A mély csend köröskörűl, mely alig szakittaték meg egy szarka kiáltozásitól, azon mámorban tartá őt, hogy az ellenség fölhagyott üldözésével. De eltökélé azért, semmi elővigyázatot el nem mulasztani, mely neki s védenczeinek javára válnék.

- A huronok nem mutatják magokat - szólt Dávidhoz, ki a kapott lövés után még most sem szedte össze magát egészen. - Mi azonban mind a mellett is csak rejtőzzünk el a barlangban, a többit a gondviselésre bizva.

Dávid egyezését adta, s kisérője karjára támaszkodva, belépett a barlang szük bemenetén. Duncan fölragadt egy nyaláb szaszafrászt, s a bejárathoz tolá, ugy hogy semmi nyilás nem volt többé látható. Belől e gyönge válaszfalra nehány takarót függesztett, miket az erdő lakók hagytak vissza, mi által a hátsó barlangot elsötétité, mig az első egy szük öböltől, melyen át a folyam egyik keskeny karja buzgott, gyér világitást nyert.

- Most már csak várjuk teljes bátorsággal a huronokat - mondá, s a barlang közepébe ült, miközben egyetlen megmaradt pisztolyát görcsösen kezeibe szoritá. - Ha jőnek, erősségünket nem oly könnyen foglalják el mint reménylik.

Hangjának végszavaira, melyek nem kevéssé nyugtaták meg a nővéreket, mély csönd következett. Egyik percz elmúlt a másik után, a nélkül, hogy megszakitást hoza, s a remény jótékony érzelme mind inkább tért nyert az elhagyottak kedélyében. Dávid elővette sipját, s egy zsoltárt énekelt, melyben hallgatói élénk részt látszának venni, midőn künn egyszerre iszonyú orditás hallatszék, mely a jámbor hangokat azonnal elnémitá, s Dávid hangja elhalt, mintha szive betü szerint torkába ugrott volna.

- El vagyunk veszve! - mondá Alice fájdalmasan, miközben Cora karjaiba veté magát.

- Még nem! még nem! - viszonzá Heyward rettenthetlenül. - Még nem vagyunk fölfedezve, s igy még lehet reményünk.

Duncan szavai annyira visszaadák a nővérek lelki erejét, hogy képesek lőnek sorsuk kimenetét hallgatva bevárni. Az orditás másodszor is hallható lőn, szavak hangzottak a sziget felső csúcsától egészen alacsony végeig, mindenfelé, s csakhamar a csupasz sziklán, a barlang fölött is hallhatók lőnek. E hangok csakhamar minden irányban körül fogták a bezártakat. Kiáltozás hallatszék még a sziklahasadék veszélyes közelében is a két barlang között, s a mélységből felhangzó rikácsoló orditozás vegyült e rettentő hangokhoz.

E tolongás közepett egyszerre csak diadal és örömrivalgás hallatszék, és Heyward azt hivé, hogy minden el van veszve. Ez aggalom azonban eltünt ismét, midőn a kiáltozók azon hely körül gyültek össze, hol Sólyomszem oly ellenkezve hagyta vissza fegyverét. Sok hang igy kiáltott:

- A hosszú puska! - S az erdők viszhangjai ismétlék e nevet, mely mint Heyward jól emlékezett, az angol tábor egy nevezetes vadásza és hirhordójának adaték ellenei által, ki, mint értésére esett, kisérője és védelmezője volt.

- A hosszú puska! A hosszú puska! - járt szájról szájra, mignem az egész banda összegyült a győzelmi jel mellett, mely félelmes tulajdonosa halálát látszék hirdetni. Zivataros tanácskozás után megváltak ismét egymástól, hogy Sólyomszem tetemét felkutassák, melyet valamely sziklahasadékban reményltek találni.

- Most - susogá Heyward a nővérekhez - most van jelen a döntő pillanat; ha búhelyünk ezúttal kikerüli kutatásaikat, akkor meg vagyunk mentve.

- Még beszélt Heyward, midőn Alice egyszerre holt halvány lett, s ujjával görcsös mozdulattal fölfelé mutatott. Heyward szemei követék a kijelölt irányt, s a szikla felső széle fölött megpillantá korábbi vezetőjöknek, Maguának, Renard Subtilnak, gonosz és vad arczát.

Még e borzasztó pillanatban sem hagyta el Heywardot önuralkodása. Az indián arczáról leolvasta, hogy szemei a barlang félhomályát még nem kutaták át, s a többiekkel együtt búhelyet akart fölkeresni, midőn egy rögtöni örömsugár, mely a vad arczán átragyogott, tudatá vele, hogy késő már, minden el van veszve.

Az öröm és fölvidulás lázitó tekintete, mely Magua szemeiben villámlék, Heyward haragját fölingerlé, s mindent feledve, csupán forró vére szavára hallgatva, fölemelé pisztolyát, s Maguára czélozva kisüté. A barlang megmordult a fegyverdurranásra; de midőn a puskaporfüst elvonúlt, Duncan üresen találta a helyet, melyet az imént az áruló vezető foglalt el. A kimenethez rohanva, csak pillanatra látta még sötét alakját Heyward, amint egy kőről lelopózék, mely mögött eltünt.

Halálcsend követé a pisztolydurranást, mely először Magua hangja által töreték meg. Szavai minden indián által iszonyú örömorditással fogadtattak. A bömbölő banda ismét lerohant a szigetre, s mielőtt Duncan időt nyerhetett volna levertségéből összeszedni magát, a gyönge védfalat széthordták a szelek. Minden oldalról tolongtak a barlangba a vadak. A szerencsétlen ostromoltak kihurczoltattak búhelyeikről a világosra, s az egész banda vértszomjazó és diadalmaskodó indián között találák magokat.

MÁSODIK FEJEZET.

Miután Duncan ijedtéből a rögtöni szerencsétlenség miatt magához jött, következtetéseket vont legyőzői modorából. Szokásuk ellenére sem vele, sem a nővérekkel nem igen látszának törődni a vadak, s ebből merité reményét az ifju őrnagy, mi helyzetét kevésbé tette nyomasztóvá, mint ellenkező esetben leende. A vadak hevesen tolongtak körülte, kérdésekkel ostromlák, melyekre nem felelhetett, mivel nem érté a vadak nyelvét.

Magua modora azonban egészen különböző vala társaiéitól. Mig amazok teljesen átengedék magukat hajlamaiknak s szenvedélyeiknek, e finom róka oly nyugodtan és elégülten állt a foglyoktól némi távolságra, hogy világosan lehetett rajta látni, miként főczélját elérte. Heyward keserű ellenszenvet érzett iránta; de uralkodott érzései felett, s arczát elforditva, következőleg szólitá meg ellenségét:

- Le Renard nagy harczos! Vajjon nem akarná-e lefegyverzett ellenségével győzői kivánatát tudatni?

- Ők a „Hosszú puska” után kérdezősködnek - viszonzá hidegen Magua.

- Sólyomszem megszökött - s oly távol van, hogy őt el nem érhetik.

Magua hitetlenül rázta fejét.

- Hát madár ő, hogy szárnyait kiterjeszthetí?

- Nem madár, de „Hosszú puska” tud úszni. Leúszott a folyamon, midőn minden puskaporát kilőtte.

- És miért maradt vissza a fehér főnök? - kérdé Magua.

- Mert a fehér ember azt hiszi, hogy csak a gyáva hagyhatja nőjét cserben.

Magua nehány érthetlen szót mormogott fogai között, s igy kérdé tovább:

- Tudnak a delawarok épen oly jól uszni, mint a bokrok közt bujkálni? Hol van a nagy kigyó?

- Ha, mint sejtem, Chingachgookot érted, ő hasonlólag a folyammal ment le.

- Hát a fürge szarvas itt van-e?

- Kit nevezesz fürge szarvasnak? - kérdé Duncan, hogy időt nyerjen.

- Uncast! - viszonzá Magua.

- Ha az ifju delawart érted, ő is leszállt a folyamon.

Magua a menekülés e módjában semmi lehetetlent nem látván, a hallottakat igaznak vette, s közlé társaival Duncannali beszélgetése tartalmát. Irtózatos orditásra fakadtak dühökben, s haragjukban őrültekként tombolva, futkostak összevissza a szigeten. Sok időbe került, mig e tolongás megszünt, s a főnökök, vagyis a vadak legbátrabbjai, tanácskozáshoz foghattak, melynek kimenetére nem aggalom nélkül gondolt Duncan. Nem saját személyét félté; csak a két nővér java és baja nyomta szivét.

A tanácskozásnak csakhamar vége szakadt, s a foglyok csolnakokba szállittattak, hogy a tulsó parton köthessenek ki velök. Itt szétoszlék a csorda. Egy csapat az emberek legnagyobb részével az erdőkbe huzódott, s csak Magua maradt vissza hat társával, hogy a foglyokat biztos őrizetben tartsa. Hogy jövő sorsukra nézve valami bizonyost tudjon, Duncan erőt véve magán, eltökélé még egyszer szót váltani Maguával, s a lehető nyájas és bizalmas hangon igy kezdé:

- Maguával szeretnék szavakat váltani, miket csak neki volna szabad hallania.

- Szólj, a fáknak nincsenek fülei! - viszonzá a vad megvető arczkifejezéssel.

Ha le Renard Subtil visszafelé fordulna, s az őszhaju Murro tábornoknak visszavinné leányait, gazdagon meg fogna jutalmaztatni - mondá halkan Duncan, hogy a többi vad által meg ne értessék.

- Mit akar adni a fiatal főnök? - kérdé Magua.

- Aranyat, puskaport s egész tömeg tüzelő készletet! - mondá gyorsan Duncan.

- Elég! - szakitá őt meg Magua. - Le Renard bölcs főnök s hogy mit fog tenni, majd elválik.

E szók után a lovakhoz sietett Magua, melyek a Glenu barlangból idehozattak, s intett Heywardnak, segitené föl a nővéreket. Most többé semmi halogatás nem történhetek, s Duncan kényszeritve vala a vadnak szót fogadni. A remegő hölgyeknek nehány vigasztaló szót susogott, azután Dávidhoz ment, kinek, mint neki magának, gyalog kelle haladnia, - minthogy lovaikat a győzők vették igénybe.

Midőn minden induláskészen vala, Magua jelt adott megkezdésére azáltal, hogy maga lépett mint vezető a csapat élére. Őt Dávid követte, ezután a nővérek mentek paripáikon, utánuk Duncan, s két oldalt az indiánok fedezték az őrködési menetet a foglyok körül.

Töretlen hallgatással haladt a csapat déli irányban, s igy épen ellenkezőben a Henrik Vilmos váraddal. Duncan mind a mellett sem hagyott fel azon reményével, hogy Magua meg fog emlékezni igéreteire, s azzal hiteté el magát, hogy ez irányt csak látszólag vevé, hogy kisérőit tévutra vezesse.

E közben Cora megemlékezék Sólyomszem utasitásaira, s kezét kinyujtá, valahányszor alkalom nyilt, hogy letördelje az utjában eső ágakat. De az indiánok őrködése megakadályozá csaknem mind e kisérleteket, sőt veszélyessé is tette. Csak egyszer vala szerencsés egy nagy eczetfa ágát letörhetni, s azon hirtelen eszméje támadt, hogy keztyüjét is leejtse. A jelt azonban az őrök egyike fölfedezé s visszaadta keztyüjét, a többi ágat összetörte köröskörül, hogy a bokor oly szint nyerjen, mintha valamely vad tört volna rajta keresztül s oly fenyegető tekintettel tette azután kezét tomahawkjára, hogy örökre végét szakitá Cora minden titkos kisérleteinek e részben.

Magua egy szót sem szólt, csak folytatta utját a puszta fenyvesek közt a legnagyobb biztossággal, s csaknem egyenes irányban. Semmi nem mérséklé sietését, s csak midőn egy meredek domb csúcsát eléré, melyen csak kevés fa állott, megállt pihenést keresni, melyre kivétel nélkül mindenkinek oly nagy szüksége volt a hosszu ut után.

A hölgyek leszálltak lovaikról, Magua leveté magát egy bükkfa alá, s a többi indián tüzet rakott, hogy legyen mi mellett megsütniök az őzbakot, melyet utközben lőttek s idáig czipeltek. Duncan, hogy Maguára nézve biztosságot szerezzen, hozzá lépett s igy szólt:

- Nem elég soká sütött-e a nap Magua szemeibe? Vajjon nem fordulna-e Henrik Vilmos felé? Egy gyöngéd apa vágyódik leányai után s hálája nagy leend.

- Szereti leányait a fehér fejü főnök? - kérdé viszont Magua. - Oly kemény harczosai iránt, és szemeiben nincs irgalom.

- Igen, ő szigoru az engedetlenek és gonoszok iránt, de gyermekeit jobban szereti mint önmagát.

Irtóztató kifejezés futott át e szavaknál az indián sötét vonásain.

- Hallgass! - mondá sátáni örömmel. - A nagy szellem legkedvesebbjét adta kezeimbe, hogy megboszulhassam magamat. Az ősz főnök megkorbácsoltatott valamennyi harczosa előtt, s nehéz sebeket ejtett rajtam. Magua még mélyebbeket fog ő rajta ütni.

Leverten hátrált vissza Duncan, s a boszuvágyó vad az indián csapathoz intett, kik állati renyheséggel hevertek szét a földön, miután undoritó mohósággal elkölték lakomájukat. Magua egész méltóságával szólitá meg őket egy indián főnöknek, s már első szavai is megtették azon hatást, hogy hallgatói fölemelkedtek minden jelével a tiszteletteljes figyelemnek. A foglyok, miután Magua anyanyelvén beszélt, nem érték szavai értelmét; de senki közülök nem sejtett jót.

Magua beszéde soká tartott, s a vadakat legnagyobb dühre látszék gerjeszteni. Irtóztató orditásuk betölté az erdőket, s egyszerre fölragadva tomahawkjaikat s késeiket, a foglyokhoz rohantak, azonnali meggyilkolással fenyegetvén őket. Heyward a nővérek s az indiánok közé veté magát, kik közül az elsőket a kétségbeesés erejével megragadta, s pillanatra legalább megakadályozá szándokukat. E váratlan ellenállás időt engedett Maguának, társait arra birni, hosszabbitsák meg áldozataik kinját. Inditványa ördögi ujjongással fogadtaték s villámgyorsasággal vitetett keresztül.

A legerősebb két harczos azonnal Heywardra veté magát, mig a harmadik a kevésbbé veszélyes énekmestert támadta meg, s kétségbeesett küzdelem kezdődék. Maga Dávid is csak nagy bajjal s Duncan csak akkor győzeték le, midőn az indiánok egyesült erővel rohanták meg. - Összebilincsezve egy fiatal fához kötöztetett. Midőn az ifju harczos visszanyerte öntudatát, azon kinos valóság tünt szemeibe, hogy valamennyien egy sorsot várhatnak. Jobbjánál Cora s bal kezénél Alice volt fához kötözve, mint ő, s szive elszorult a nővérek remegő alakját s halvány, fájdalomtól összevont arczait megpillantani.

A huronok boszuja megkezdé irtóztató menetét. Néhányan ágakat kerestek, hogy tüzet rakhassanak; egy közülök töviseket metélt, hogy égőn döfhesse azt a foglyok husába, mig mások két fiatal fa csúcsát hajliták a földre, hogy Heyward két karját hozzá kötvén, ismét fölereszszék.

Magua volt első, ki megkezdé a kinzást. Mohóság- és gonoszsággal teli, tomahawkját a védtelen Alice ellen veté. A balta Heyward homloka mellett fütyült el, a remegő hölgynek egy repülő fürtjét elmetszé s szorosan feje mellett a fában állt meg.

E látvány Duncant a leghevesebb kétségbeesésbe hozta. Erőszakos erőfeszitéssel elszaggatá kötelékeit s egy más vadra rohant, ki hangos orditással s jobban czélozva mint Magua, épen második hajitást akart tenni. Megragadák egymást, dühösen birkóztak s mindketten a földre rogytak. Ellenfele csupasz testén azonban nem volt Heywardnak tartalékpontja; mindig kisiklott kezei közül s térdét mellére téve óriási erővel nyomta le őt. Már látta Duncan a halálos kést a légben villámlani, s azt hivé, vége jelen van, midőn füle mellett sziszegő hang fütyült el, melyet azonnal egy kisütött fegyver durranása követett.

A teher, mely lenyomá, könnyebbé vált s észrevevé, hogy ellensége gonosz arczkifejezése üres vadságnak adott helyt. Mindjárt halva rogyott le az indián a mellette levő száraz levelekre.

Mozdulatlan álltak a huronok soraikban a halál e váratlan megjelenésén. Midőn azonban a romlást hozó lövésre nézve biztosságot szereztek, minden ajkról e felkiáltás hangzék: „A hosszu puska”, melyre vad, csaknem panaszos rémületorditás következett. Hangos, erős csatakiáltás jött válaszul a közel kis sürűből, hol a vigyázatlan indiánok fegyvereiket felálliták, s a következő pillanatban Sólyomszem rohant elő türelmetlenül puskája isméti megtöltéséhez s az ellent bátran megtámadva, hatalmasan suhogtatá vitéz fegyverét. Bármi gyorsak voltak is azonban a hirhordó mozdulatai, mind a mellett meghaladtaték az egy indián erőteljes, könnyü

alakja által, ki hihetlen ügyességgel s bátorsággal mellette el, a huronok közé ugrék s itt borzasztó fenyegetőzések közt Cora elé ugrék s a tomahawkot, mint villámokat szóró kést, forgatta a légben. Gyorsan siklott még egy más alak is el, s harczias tartással állott az előbbi mellé. A vad huronok visszaijedtek e harczosoktól, s megjelenésükre ismételve azt kiáltozák; „a gyors szarvas! a nagy kigyó!”

A huronok ovatos és ravasz vezetője azonban nem volt oly könnyen megrettenthető. Vizsgáló szemekkel körültekintve, azonnal tudta, mint kelljen harczhoz kezdenie, embereit szókkal s példával bátoritva, elővette hosszu veszélyes kését, s hangos orditással rohant Chingachgookra, ki őt szilárd lábakon várta. Ez volt a jel az általános küzdelemre. Senkinél nem volt tüzelő fegyver, s igy a csatának a leghalálosb módon, ökölnek ököl ellen, csupán támadó fegyverekkel, minden védő eszközök nélkül kelle eldőlnie.

Uncas, a csatakiáltást viszonozva, megrohaná az egyik ellenséget, kinek tomahawkja egyetlen csapásával szétzúzta koponyáját. Heyward kirántá Magua fegyverét a fából, s bátran rohant csatázni. A küzdők számra nézve egyenlően álltak, s igy mindenik kikeresheté emberét az ellenfél között. Támadás és védelem a forgószél dühével és villámgyorsasággal következett egymásután. Sólyomszem egy második ellenséggel is érezteté karja sulyát; egy suhintásával rettentő fegyverének elháritá ellene egyszerü s mesterkéletlen önvédelmét, s ugyanazon csapással földhöz sujtá őt. Heyward sokkal hevesebb levén, minthogy várni tudna, idő előtt sujtá tomahawkját ellenére, de csak homlokát sérté meg s pillanatra akadályozta támadását. E csekély előny által neki bátorodva, meggondolás nélkül s fegyvertelenül ugrék az ifju ellenére. Egy pillanat azonban elég vala, hogy megbánja sietését, mert minden ügyessége s bátorsága szükséges vala, hogy a vad kétségbeesett késszurkálásait kikerülje. Képtelen levén ily ügyes és éber ellenségnek ellentállni, átfogta őt karjaival s vas markával sikerült neki kezeit leszoritani; - de e műtét sokkal több erőt kivánt, semhogy csakhamar ki ne meritette volna őt, s igy helyzete mindig veszélyesb lőn. E végső szükségében következő szavak hangzának mellette: „Semmisítsétek meg a gazokat! Nincs kegyelem az ördögi mingók számára!” és a következő perczben Sólyomszem puskájának agya a vad puszta fejét zúzta be, kinek izmai e csapás alatt azonnal elszáradni látszának, s erő és mozdulat nélkül rogyott az Duncan karjaiból a földre.

Midőn Uncas legyőzte első ellenét, mint az éhes oroszlán, másik után nézett körül. Az ötödik huron, az egyetlen, ki az első támadás pillanatában nem talált ellenfélre, egy ideig határozatlannak látszék, de azután sátáni gonoszsággal kisérté meg a boszú elkezdett munkáját bevégezni. Diadalkiáltást hallatva, a védtelen Corára rohant, s mint közeledése iszonyú követét, a tomahawkot hajítá felé. A fegyver Cora vállát érinté, átmetszé kötelékeit, melyek őt a fához bilincselék, s visszaadta tagjai szabadságát. S a fiatal hölgy tova siklék a vad elől, és saját biztosságára nem gondolva, Alice keblére veté magát, s megkisérté oldani görcsösen remegő kezeivel a köteléket, melyek Alicét a fához szögezék. A huron azonban utána sietett, megragadá Cora lengő fürteit, s a legdurvább vadsággal térdre rántá őt. Erre kezére csavarta hosszu fekete haját s kinyujtott karjával magasan föltartván őt, kését feje fölött suhogtatá áldozatának, mialatt gúnyos és kárörvendő kaczajra fakadt. Utolszor nevetett életében. Uncas észrevette a borzasztó jelenetet; mint a párducz, felszökelve, átsurrant a légen s ellensége keblére rohanva, azonnal a földre sujtá őt. Ő maga is lerogyott ellenével együtt. Mind a ketten felugrának ismét, küzdöttek s vérzének kölcsönösen. De a csata csakhamar elhatározó lőn. Heyward tomahawkja s Sólyomszem puskája ugyanazon perczben szakiták be a huron fejét, midőn Uncas kése szivét szurta keresztül.

Most már el vala dőlve a csata egészen Chingachgook és Magua viadaláig. Midőn a vad harczosok mérkőzni kezdtek egymással, bizonyos idő azzal mult el, hogy az egymás elleni gyors és erőteljes csapásokat kölcsönösen kikerüljék. Egyszerre azonban egymásra rohantak,

átfogván egymást, a földre rogytak, hol mint a kigyók, szünetlen kanyarodásokkal akarák körülfonni egymást. Azon perczben, melyben a győzők hozzájuk léptek, a hely, hol a tapasztalt s kétségbeejtő küzdők feküdtek, csak a porfelleg és levelek által volt felismerhető. Gyermeki szeretet, barátság és hálától vezetve, Heyward és társai odarohantak a csatatérre és körülállák a kis felleget, mely a küzdők felett lebegett. De hasztalan járt a felhő körül Uncas, hogy apja ellenének keblébe döfje kését, hasztalan vala Sólyomszem puskája fenyegetőn fölemelve, s hasztalan igyekezék Heyward a huron egyik lábát megragadni. A küzdők por és vértől lepett testei egygyé látszának válva gyors mozdulataik által. A mohikán bátor alakja s a sötét huroné oly gyorsan váltakoztak szemeik előtt, hogy Chingachgook barátai nem tudták, mikor s hova küldjék segélycsapásaikat. Bár voltak rövid, átmenő pillanatok, melyekben Magua gonosz szemei átszikráztak a porforgáson, de mielőtt egy ellenséges kéz halálnak szánt fejére ereszkedhetett volna, helyén már Chingachgook sötét tekintete volt látható.

Ily módon huzódott a csata a kis domblapály középpontjától egészen a szélig, s csak most sikerült a mohikánnak ellenét egy erős szúrással legyőzni. Magua egyszerre elbocsátá őt, s mozdulatlanul, éltétől megfosztva, rogyott vissza. Ellenfele talpra ugrék, s felhivá az erdő boltozatait diadalhangjai visszaadására.

- Győzelem a delawarnak! - mondá Sólyomszem ujjongva, miközben még egyszer fölemelé puskája agyát. - Nyerje kezemtől a végszurást el, hogy többé ne ébredhessen életre!

Azon pillanatban azonban, melyben a sulyos fegyver lefelé szállt, a hajlékony huron elvoná magát a veszély alól, azáltal, hogy a meredek széle felé hempergett, talpra ugrék, s hatalmas ugrással a közel sürüségbe rohant. A delawárok a holtnak vélt váratlan felébredésére a meglepetés fölkiáltását hallaták, s két agárként követték azután a huront, melyek sietve üldözik a menekvő vadat. Sólyomszem egy éles kiáltása azonban visszahivta a mohikánokat.

- Hagyjátok futni! - mondá barátaihoz. - Hagyjátok futni a nyomoru, csaló gazt. Ez hasonlít hozzá! Egy becsületes delawar egyszer legyőzve, nyugodtan fekve maradt volna, de az ily alávaló mingo kivágja magát, mint a vad macska! Hagyjátok szaladni, hiszen ő csak egy ember, puska és tomahawk nélkül, s nem fog többé nekünk ártani. De mind a mellett utána nézek a többi semmirevalónak, nehogy még egy elszökjék közülök, s rikoltozzék mint a szárnyra bocsátott szarka.

E szavakkal a becsületes, de kibékülhetlen hirmondó egyik ellenség tetemétől a másikhoz ment, s hosszu kését valamennyinek hidegvérüleg döfte keblébe. Chingachgook azonban megelőzte őt, hozzáfogván a fejbőr aratásához.

Uncas e közben Heywarddal együtt a hölgyek segítségére sietett, megoldá Alice bilincseit, s nővéréhez vezeté. Zokogva borultak egymás karjai közé, és soká tarták bensőleg átkarolva egymást.

- Légy nyugodt, Alice - mondá Cora az öröm első zivatara után, szabadulásuk felett - légy nyugodt, hiszen szabadok vagyunk, és senkinek nemes védelmezőink közül nem történt baja. Megmentve térünk vissza atyánk karjai közé.

Uncas és Heyward megindulva figyelék a kedves leánykák elragadtatását, kik azonban nem sokára hozzájuk fordultak, hogy hálát mondhassanak azon segélyért, melyet irtóztató helyzetökben nyujtának. E közben Sólyomszem közeledék, s megszabadítá Dávidot bilincseitől, melyet az e pillanatig nagy türelemmel viselt.

- Igy - mondá - most már szabad vagy, vén énekmester, s ismét ura tagjaidnak! Használd jövőre többre, mint csak zsoltár éneklésre; tapasztaltad, hogy egy jó fegyver többet használ az erdőségekben, mint kis síp, mely semmi egyébre nem szolgál, mint az ellenséget előcsalni.

Gamut Dávid felelni akart, de Sólyomszem elfordult tőle, hogy a huronoktól nyert fegyvereket összeszedje, s szemügyre vegye. E mellett segélyére volt Chingachgook, ki nagy örömére, nem csak saját, de Uncas puskáját is a préda közt találta. Maga Heyward és Dávid is el lőnek látva fegyverekkel, s nem hiányzék lőszerszám sem, hogy a puskák használhatókká váljanak.

Erre valamennyien lefelé indultak a dombról, a nővérek Heyward karjaira támaszkodva; a domb lábánál a lovakat találák, nyugodtan legelve a mezőn. Cora és Alice fölültek rájuk, s követék azon vezető utmutatását, ki legveszélyesb helyzetükben oly hű barátságot tanusita irántuk. Egy nem távol eső forrásnál megálltak, s étel és itallal enyhiték kimerültségüket. Itt kérdé Heyward a hirhordótól csak meg:

- Mint történt barátim, hogy oly hamar viszont láttunk benneteket és pedig katonai segitség nélkül?

- Jobbnak gondolánk a folyam partjánál a huronok mozdulatait figyelni, mint arra vesztegetni időnk- s erőnket, hogy a várad felé szaladjunk. Ott hallánk a kiáltozást, mely elfogatástokat tanusitá. Később azonban, midőn csolnakra szálltatok, elvesziténk benneteket szemeink elől, s kigyókként kelle a fák alatt tova csuszkálnunk, meddig ismét föltalálánk. Sőt csaknem nyomotokat veszitettük volna Uncas nélkül. Mi t. i. azon utat tökélénk el fölkeresni, mely a vadonságba vezet, minthogy arról meg voltunk győződve, hogy a vadak azon irányt fogják venni. Miután azonban több mérföldet tettünk már, a nélkül hogy csak egyetlen letört ágat találtunk volna, mit tördelni annyira tanácslám, aggódni kezdék, különösen azt látva, hogy minden lábnyom mocassin után maradt.

- Győzőink azon elővigyázattal éltek, hogy lábainkat mocassinokkal látták el - mondá Duncan.

- Ez eszélyesen volt téve, s hasonlit hozzájuk, de ily közönséges csel nem téritett volna le utunkról.

- Mily körülménynek köszönjük tehát szabadulásunkat?

- Uncas belátásának. Ő elég bátor vala azt állitani, hogy a hölgyek által lovagolt paripák egy oldalon mindkét lábukat egyszerre teszik a földre, mi azonban minden állat járásával, melyet ismerek, ellenkezik, a medve kivételével. És mégis vannak itt lovak, melyek mindig ugy járnak, mint saját szemeim győztek meg, s mint husz hosszú mértföldnyi nyomuk tanusitja.

- Igen, ez azon állatok előnye, melyeket Narragansettbayból hoztak. Nevezetesek könnyüségükről és kitartásukról; de más lovakat is lehet hozzájok hasonlón szoktatni.

- Bár mint van is a dolog, Uncas észre vette e járást s e nyom vezetett bennünket a letört lombhoz. A legmagasabb ág rajta fölfelé volt hajolva, a mint a hölgyek szokták a virágot az ágról leszakitani, de a többi egészen össze volt törve és zuzva, mintha egy férfiú erős keze dolgozott volna rajta. Ebből következtetém, hogy a ravasz kigyófaj észrevette az ág megtörését, s összetördelé azután a többi hajtásokat is, hogy azt hitesse el velünk, hogy valamely őzbak okozá a pusztitást. Azután nem volt nehéz az utat követni, s a többit tudjátok magatok.

Sólyomszem nem sokára ismét jelt adott az indulásra, s a nővérek ismét lovaikra ültek. Duncan és Dávid fegyvereik után nyulva, követék őket; a hirhordó elől ment, s a sort a mohikánok zárák be.

Az út, melyet Sólyomszem követett, rézsutosan a rónák felett vezete, melyen ugyan az nap reggel Magua vezetése mellett jöttek át. Pihenés nélkül folyt az utazás előre, mig a nap mélyen lehanyatlék a távol hegyek felé, melyet arany sugárzattal árasztottak el. Csak itt állott meg Sólyomszem, s igy szólt a pompás égre mutatva:

- Látjátok a jelt, mely pihenésre s álomra inti az embert? Emlékszem, hogy régibb időkben itt harczoltam a mingókkal, s azon időből itt a közelben valahol kell egy gerendaháznak lennie. Im amott van, csekély távolságra, balról.

Választ nem várva, fiatal vadgesztenyésbe lépett a gyors vadász, miközben félrehajtá a dús lombokat az utból, melyeket a földből kelt sarjak képeztek, mignem a nyilt térre ért, hol kis alacsony fűhalom felett állt a gerendaház. Egyike vala ez azon Amerikában gyakran látható épületeknek, melyek csak pillanatnyi használatra állittatnak, s azután omlásnak engedtetnek. Kéregfedele már régen széttöredezett s mállott, a hatalmas fenyőgerendák azonban, melyek gyorsan tolattak egymás felé, még régi helyökön pihentek. De az épület egyik sarka engedni kezdett, s az egészet összeomlással fenyegeté.

Mig Heyward és kisérői haboztak a romlandó épületbe lépni, Sólyomszem és Chingachgook a legnagyobb érdekkel járák körül porhanyós falait, miközben az utóbbi az itt küzdött véres csatát beszélé el fiának.

E közben a nővérek leszálltak lovaikról, s készülőben voltak a hűvös est nyugalmát oly helyen élvezni, mely, mint hivék, legfelebb vad állatok által háborittathatik.

- Nem lett volna-e jobb érdemes barátom - szólt Heyward Sólyomszemhez fordulva - ha éjjeli tanyánkat kevésbé ismert helyen kerestük volna?

- Nincsenek sokan életben azok közül, kik ez épület létéléről tudnak - viszonzá csöndesen és gondolkozva a vadász. - Az oly csatáról, minő itt folyt, nem szoktak könyveket irni. Akkor én még fiatal voltam s a delawarokkal a mohawkok ellen küzdék. Negyven nap és negyven éjjel ólálkodtak vérszomjazva, e gerendaház körül a latrok, s mi tartánk azt tizen husz ember ellen, mig végre az ő számuk is csaknem hasonlóan leolvadott. Ekkor kitörtünk a kutyákra, s senki nem szabadult meg, hogy övéi sorsáról hirt vihessen. Akkor még fiatal voltam, mint mondám, s nem tűrhetém a gondolatot, hogy oly sok embertársam csontjai temetetlenül száradjanak a légen és napon. Sírt készíték, s magam sülyesztém a halottakat a halom alá, melyen helyet foglaltatok. Kellemes rajta ülni, habár emberi csontokból áll is.

Borzadás futott végig Heywardon s a nővéreken, kik rövid pihenésül a zöld halmon foglaltak helyet, s gyorsan felugrának.

- Legyetek nyugton - mondá Sólyomszem borúsan mosolygva - legyetek nyugton, ők elköltöztek, s többé nem fognak senkit bántani. Csatakiáltásuk elnémult, tomahawkjukat rozsda eszi. Azok közül, kik őket eltemetni segiték, senki nincs többé életben, csak én és Chingachgook. A nagy kigyó fivérei s családja képezék pártunkat, s most mind együtt látjátok mi nemzetségéből fennmaradt. De elég a régi történetről! Uncas, tisztogasd meg a forrást, mig én és apád a hölgyek gyöngéd feje fölé e sarjakból fedelet s fű- és levelekből fekhelyet készitünk.

Fedél és fekhely csakhamar rendben voltak, s étkezés után behúzódtak a hölgyek a gerendaházba, lepihentek az illatos fekhelyre, s csakhamar oly édes álomba mélyedtek, mely minden gondot s bajt feledtetett velök.

Duncan készületet tőn az éjen át őrt állni a gerendaház előtt; de Sólyomszem Chingachgookra mutatva igy szólt:

- A fehér ember szemei nem alkalmasak ily őrállásra. A mohikán nyitva tartandja szemeit, s mi alhatunk nyugodtan.

Kevés percz múlva mindnyájan szunyadtak, csak a nagy kígyó ült mozdúlatlanúl a sötétben s feszült figyelemmel neszezett minden zörejre, a mélyen hallgató erdőbe.

Vállán egy könnyü ütés fölébreszté Duncant, miután néhány óráig háborítlan álmot élvezett.

- Ki van itt? - kérdé felugorva.

- Csöndesen, barátom - viszonzá halkan Chingachgook, miközben a holdra mutatott, mely szelíd világát a fák lomb-rácsozatán át a gerendaházra hinté. Csöndesen, a hold fenn már, s a fehér ember várada még távol van. Ideje indulnunk.

A többiek már fenn voltak, s épen indulni akartak, midőn Sólyomszem egyszerre intett, maradnának csöndesen.

- A mohikánok ellenséget hallanak - susogá - ők veszélyt éreznek.

- Isten óvjon! - mondá Heyward, miközben puskájához kapott - hiszen elég vérontást láttunk már.

- Csöndesen! csöndesen! - szakítá meg őt Sólyomszem. Most magam is lépteket hallok, bár mi tökéletlenek is érzékeim a mohikánokéhoz képest. Magua valószinűleg Montcalm valamely portyázó csapatával találkozott, s nyomoz bennünket. Sajnálnám - folytatá nyugtalan tekintettel környezetéhez - ha e helyen még egyszer vért kellene ontanunk. De ha meg kell lenni, ám legyen hát meg, Uncas, vezesd a lovakat a gerendaházba, s ti többiek kövessétek őt. Bármi vén s porhanyó is ez épület, mégis nyújt némi menhelyet.

Parancsai habozás és ellentmondás nélkül töltettek be, s nem sokára azután egészen világosan lőnek hallhatók a közelgő lábdobogások. Csakhamar emberi hangok is vegyültek közé, s a huronok nyelvén beszélgettek egymással. Midőn azon helyhez jutottak, hol a lovak a gerendaház közelében, a sűrüségbe léptek, elveszték a nyomot, s nem sokára mind a húszan ama helyen gyűltek össze s lármázva tanusíták különböző véleményeiket s tanácsaikat.

- Ismerik gyöngeségünket a semmirevalók - susogá Sólyomszem az őrnagynak - különben nem folytatnának ily haszontalan asszonyos fecsegést. E férgek mindenikének két nyelve s egy lába látszik lenni.

Duncan nem felelt a hidegvérű hírhordó megjegyzésére. Puskáját szorosabban magához fogta, s szemeivel a környezetek homályát igyekezett áthatni. Most egy vad mélyebb s parancsoló hangjai lőnek hallhatók, s a csend, melylyel parancsai fogadtattak, tanusítá a tiszteletet, melyben társai előtt állhatott. A levelek sustorgása s a száraz ágak tördelése elárulá, hogy a vadak megváltak, hogy az elvesztett nyomot ismét fölkutathassák. Az üldözöttek szerencséjére a holdvilág még nem volt elég erős, hogy a fák lombsátorán átragyoghatott volna, s így a kutatás eredménytelen maradt. De nem sokára hallható lőn, hogy a fáradatlan vadak áttörnek a bokrokon, s mind inkább közelednek a fiatal vadgesztenyés felé, melynek közepén a gerendaház állott.

- Jőnek! - mormogá Heyward fölgerjedve. - Engedd, hogy tüzeljünk közelítésökre.

- Csendet! parancsolá susogva Sólyomszem - tartsátok magatokat valamennyien árnyékban! a tűzkő lecsattanása, s csak egyetlen szem puskapor szaga a gyújtó csövön, éhes farkasok módjára hozná őket nyakunkra. Ha csatára szükség kelnünk, bízzál oly férfiak tapasztalásiban, kik ismerik a vadak cselszövényeit.

Duncan visszafordúlt, s látta a remegő nővéreket az épület távol zugában, egymáshoz simúlva, míg a mohikánok lövés-készen álltak, a mint csatára kerül a sor. Fölgerjedését leküzdve, a szabadba nézett ki a gerendaház hasadékain, s hallgatva várta, mi fog következni. Nem sokára ketté nyílt a sűrüség, s egy magas, felfegyverkezett huron a nyílt térre lépett. Mig itt a gerendaházat figyelé, a hold feketés vonásaira veté teljes világát, s elárulá a bámulást, mely rajtok magát visszatükrözé. Halk kiáltására egy társa csatlakozék mellé.

Nehány pillanatig csöndesen álltak az erdő gyermekei, s a gerendaházra mutattak, miközben anyanyelvök érthetlen hangjain váltának egymással nehány szót. Azután csöndes, ovatos

léptekkel közelítni kezdtek, minden léptöknél megállva, s az épületet bámulva, felriasztott dámvadakhoz hasonlón, melyeknek kiváncsisága aggalommal küzd. Egyszerre azonban sírhalomba ütközék egyikök, s azt nézegetni kezdé. E pillanatban felvonta fegyvere kakasát a hírhordó, s megtágítá övében kését. Heyward utánozta őt, s oly küzdelemre készité magát, mely, most már elkerülhetlenül fenyegetni látszék.

Oly közel álltak a vadak a gerendaházhoz, hogy a lovak legcsekélyebb mozdulata, sőt a szökevények erősebb lélekzete is elárulhatá hollétöket. Csöndesen beszéltek egymással, s szavuk hangja oly mélyen s ünnepélyesen hangzék, mintha ellenállhatlan borzadás ragadta volna meg őket. Nemsokára csöndesen visszahúzodtak, szemeiket tartózkodva függesztvén a romokra, s aztán eltűntek a sűrübe.

Mély lélekzetet véve bocsátá a földre puskája agyát Sólyomszem, s így szólt alig hallhatón susogva:

- Ugy van úgy, ők félik a holtakat, s talán az menté meg az ő, s talán még jobb emberek életét is.

Senki nem felelt, mert mindenki figyelme az ellenség mozdulataira volt irányozva. Heyward hallá amint a két huron a bokrokat odahagyá, és amint az egész tömeg köréjük gyűlt, s feszült kiváncsisággal figyelék közleményeiket. Rövid, de komoly és ünnepélyes tanácskozás után a vadak csapata visszavonult, s nemsokára eltűnt az erdő mélyébe. Sólyomszem várt, mig Chingachgook bizonyossá tette, hogy a veszély elvonúlt. Azután a lovakat vezetteté elő, s a nővérek felültek. Alig történt meg ez, midőn elhagyták valamennyien a csöndes sírhalmot és omladozó gerendaházat, s az erdők sötét árnyékos mélyébe temeték magukat.

Sólyomszem régi helyét ismét elfoglalá a menet élén, s néha meg-megállt, hogy társaival, a mohikánokkal, az út irányáról értekezzék. Kevés idő múlva egy kis mormogó folyam partjához értek, s itt Sólyomszem ismét megállt, levette lábairól a moccassinokat, s Heywardnak s az énekmesternek hasonlón tanácsolt tenni. Erre a vizbe tipegett be, s csaknem fél óráig folyt a folyamágyban az utazás, hogy a lovak minden nyoma el legyen törölve. A hold épen egy magasan feltornyozott fekete felhőtömeg mögé sülyedt, midőn a vízből kiléptek, hogy ismét homokos, de erdővel lepett s magasabban fekvő tért nyerjenek. Innen lefelé oly biztosan s gyorsan folytatta útját a hírhordó, mintha itt egészen honn volna, s valamennyien teljes bizalommal követék őt. Nem sokára durvább lett az út, az utazók mind két oldalt hegyektől valának elzárva, s észrevevék, hogy csakhamar egy hegyöblön lesznek kénytelenek keresztül menni. Egyszerre azonban megállott Sólyomszem, s az egész utazó társaságot maga köré gyüjté.

- Könnyű a vadonban az utakat feltalálni - mondá halk, elővigyázó hangon - de ki mondja meg nekünk, vajjon nem táboroz-e ama fák és hegyek alatt Montcalm serege?

- Közel vagyunk már Murro váradához? - kérdé Heyward élénken.

- Nem épen, még elég hosszú odáig az út; de az a kérdés, merre és hogy közelítsünk a legjobb módon? Látjátok - mondá egy fakó pontra mutatva, mely fényesen ragyogott a fákon át - amott van a vértó, mely már nincsen messze Henrik Vilmostól, de nekem úgy tetszik, mintha partján egy sötét alak járna föl s alá.

- Legyen bár miként - sürgeté Heyward - nekünk át kell mennünk.

A hírhordó nem tőn több ellenvetést, hanem gyorsan haladt tovább, egyszerre azonban így szólt Duncan:

- Istenemre, amott egy ember jő, s pedig felénk! Fegyverre, barátim!

- Qui vive? - hangzék szigoruan s nyersen, mely túlvilági szózatként hangzott.

- Mit akar? - kérdé Sólyomszem - Sem angolul, sem indián nyelven nem beszél.

- Qui vive? - hangzott újólag, s a kérdést a fegyver fenyegető zörgése követé, s a felvont puskakakas csattanása.

- France! - viszonzá Heyward, határozottan lépve a fák árnyaiból a franczia őr felé.

- Honnan jöttök, s hova mentek ily korán? - kérdé a katona franczia nyelven.

- Katonai vizsgálatról jövök, s nyugalomra kivánok vonúlni -

- A király tisztje ön?

- Természetesen, pajtás! Vadász százados vagyok.

Heyward látta az őr egyenruháján, hogy az a gránátos ezredhez tartozik. Murro tábornok leányait kisérem. Bizonynyal hallottál felőlök, Edward várad közelében fogtam őket el, s most viszem tábornokunkhoz.

- Ó? Igazán sajnálom, hölgyeim! szólt az ifju katona, fövegét udvariasan megérintve. - De így megy az háborús időkben! Tábornokunkban egyébiránt, szives és derék embert fognak megismerni.

- Azt reményljük is oly kitűnő hadvezértől, - viszonzá Cora nagy lélekjelenléttel. - Éljen boldogúl, barátom!

A katona tisztelgett, s utasaink ovatosan vonultak tovább, elégülten a felett, hogy ily fenyegető vészből menekültek.

- Mint látjátok - mondá kis idő múlva Duncan Sólyomszemhez - épen elleneik előpostái közé jutottunk. Merre vegyünk most utunkat, barátom?

- Ugy van, úgy, a francziák épen a váradot vették körül, s hamis dolog, itt keresztűl jutni.

- S csak kevés időnk is marad reá - tevé hozzá Heyward, aggalmas pillantást vetvén a gőztömegre, mely mögé a hold rejtőzék.

- Valóban kevés időnk - erősíté Sólyomszem. - De azért a dolog kétfélekép is megkisérthető, a gondviselés segélyével. Az egyik az, vonuljunk nyugot felé a hegyekre föl, hol benneteket hónapokon át elrejthetlek minden kutatás elől; a másik, várjuk be a ködöt, mely rövid idő alatt le fog itt szállni a határokra s homálya védelme alatt hatoljunk át egyenesen a franczia táboron. Látjátok, amott jő már, s ha biztok bennem, megkisértem a merényt.

- Készek vagyunk, - viszonzá Cora bátran. - Hogy atyánkhoz juthassunk, daczolunk minden veszélylyel.

- Előre hát! - szólt Sólyomszem tetsző mosolylyal. - A köd oly gyorsan jő, hogy sietnünk kell. De ne feledjétek, ha valami emberfélét látnátok, hogy a szelet mindig bal arczotokon kell éreznetek, ugy kövessétek a mohikánokat, kik éjjel-nappal ismerik az utat.

A Sólyomszem által választott út utasainkat csakhamar egyik kirontási kapuhoz vezeté, körülbelül negyed órai távolságra azon ponttól, hol még egyszer megállt, hogy Duncannak időt engedjen kisérőnőivel őket utolérni, kik kissé hátra maradtak. A mohikánok arra használák ez időt, hogy az erdőkbe lopózva, a környezeteket kikémlelék. A hirhordó utánuk ment, de azonnal visszatért, boszuságtól kivörösödve.

- Az ügyes francziák - mondá roszkedvüen - épen utunkba állíták a vörösbőrü és fehér kopjásokat s igy a ködben épen oly könnyen juthatunk közéjük, mint mellettük surranhatunk el.

- Nem lehetne inkább kerülést tennünk, hogy a veszélyt kikerülhessük? - kérdé Heyward.

- Ha valaki ködben eltér az egyenes vonaltól, soha nem tudhatja, meg fogja-e ismét találni? - mondá Sólyomszem határozatlanul.

Még beszélt, midőn a léget egy iszonyu lövés reszketteté meg. Egy ágyúgolyó fütyült a sürűbe s egy fiatal fatörzsbe, s aztán visszapattant a földről, minthogy ereje az előbbi ellenállásra megtörött. Az indiánok ugyan e perczben érkeztek vissza, s Uncas hévvel kezdett beszélni a delawarok nyelvén.

- Legyen úgy, fiu! - mormogá Sólyomszem, miután Uncas szólt. - Előre hát!

- Megállj! - mondá Duncan - előbb tudni szeretném, mit remélhetünk.

- Keveset, de mégis többet a semminél! - viszonzá a hirhordó. - E golyó felhasitá utjában a földet a váradtól kezdve, s igy, ha minden más jel csalna, e nyomot követhetjük odáig. Most ne vesztegessünk több szót! Kövessetek, vagy a köd útközben hagy bennünket cserben.

Heyward belátta, hogy a tett pillanata beállott, s igy a hirhordó csak alig szemmel tartható alakja után vezeté a nővéreket. Alig haladtak azonban hatvan lépésnyire, midőn a köd oly sürű lőn, hogy az utitársak a nagy gőzben alig ismerheték fel egymást. Épen egy kis kerületet tőnek balra s észrevevén, ismét jobbra fordúltak, midőn füleikbe e rettentő szók hatottak: „Qui va la?” midőn mintegy fele utját megtevék már a barátságos várad távolságának.

- Előre! - susogá Sólyomszem, ismét balfelé fordulva.

- Előre! - ismétlé Heyward, midőn a fenyegető szavak többfelől ismételtettek.

- Qui va la? - hangzék ismét egészen a közelben.

- Én! - viszonzá Duncan francziául.

- Esztelen! miféle én?

- Francziaország barátja!

- Ugy látszik, inkább vagy ellensége mint barátja. Megállj, vagy lövök! - Tüzet barátim!

E kiáltásra négy puskalövés rázkódtatá meg a léget. Szerencsére czélzásra gondolni sem lehetett, s a golyók átfütyültek a légen, a nélkül hogy kárt okoztak volna.

- Tüzeljünk mi is! - mondá Sólyomszem határozottan. - Akkor azt fogják vélni, kitörés a váradból, s vagy megfutnak, vagy erősitésre fognak várni.

A terv jó volt, de sikeretlen. Alig durrogtak a puskák, midőn az egész tábor felélénkült, s minden oldalról lövések ropogtak.

- Az egész sereg nyakunkra jő! - mondá Duncan. - Előre barátim! ha saját éltetek s a miénk kedves előttetek.

Sólyomszem engedni akart, de a pillanat zavarában elveszté állását s igy az ut irányát is. Arczát odatartá a szélnek, de legparányibb lég sem mozdult. E szükségben észrevette Uncas az ágyugolyó vonalát s figyelmessé tette reá Sólyomszemet.

- Hadd lássam, - mondá gyorsan lehajolva, s azután sebesen folytatta utját.

Kiáltozás, átkozódás s hívó hangok követték egymást minden oldalról. Egyszerre tüzvilág derité a környezetet, a köd hullámozva szállt fel, ágyulövések dörögtek s a hegyek minden viszhangja ismételte a mennydörgéseket.

- Ez a váradból jő, - mondá Sólyomszem, s mi esztelenek egyenesen az erdő felé szaladunk, a helyett hogy Murro tábornok karjai közé sietnénk. Balra forduljunk!

Azonnal jóvá tételték a tévedés. De sokan vették őket üldözőbe, s minden percz elfogatással, sőt halállal s romlással fenyegete.

- Ne adjatok kegyelmet, - mondá az üldözők egyike, ki az ellenség mozdulatait vezetni látszék.

- Álljatok szilárdan, vitéz hatvanasim! - hangzék egyszerre a szökevények felett egy hang. - Várjátok be, mig elég közel jő az ellen, akkor tüzeljetek mélyen s fújjátok tisztára a vársíkot.

- Atyám! Atyám! - szólt egy átható hang a ködön át - én vagyok Alice! - Ne öld meg leányodat!

- Megállj! - kiáltott egy hang iszonyú kifejezésével az apai aggalomnak, ugy hogy e kiáltás az erdőkig hatott, s az ünnepélyes viszhang ajkaira szállt. - Megállj! Ő az! Isten visszaadta ismét gyermekimet! Nyissátok meg a kapukat! Ki, hatvanasim, ki veletek! Nem kell lőni! Megölhetnétek gyermekimet! Verjétek szuronyokkal vissza a francziákat!

Duncan hallá az ajtó nyikorgását sarkain, s hosszu sor vörös egyenruhás harczost pillanta meg. A következő pillanatban egy óriási termetü tiszt rohant elő, kinek ősz fürteit vadon lengeté a szél, s a köd között egyenesen a megmenekült szökevényekhez sietett, a két leányt kebléhez szoritva, mig halvány s mélyen redőzött arczán nagy könycseppek peregtek végig.

- Köszönöm uram, hogy megmentéd gyermekimet, - mondá s oldaluk mellett visszatért a váradba, mig a hatvanadik ezred visszaüzte a francziákat táborukba.

HARMADIK FEJEZET.

A franczia ostromló hadseregnél nehány ezer indián segédcsapat is volt, s ezek között vala Murro elleni boszujában Magua is, kinek szándokait már idáig is tanultuk ismerni. Addig azonban, mig a várad tartá magát Montcalm csapatai ellen, természetesen semmi reménye nem lehetett a gonosz főnöknek, de annál inkább nyilt tere terveinek, midőn Murro tábornok, miután hasztalan várta társának Webb tábornoknak segélyét, a váradot feladni volt kénytelen. A vitéz Murro becsület- s előnyteljes alkut kötött Moncalmmal, mely után zászlókkal, fegyverzettel és málháival együtt teljes hadi becsülettel vonult ki vitézül védelmezett állomásából.

A kivonulás reggele megérkezett. A franczia sereg fölfegyverkezve állt a várad előtt, melyek fényesen villogtak a napsugárzásban, mig az angolok sötét tekintettel veték vállaikra töltetlen fegyveröket, s lassu mozgással kezdék meg utjokat Edward várad felé, mely az amerikai őserdők között vezetett. Murro tábornok leverten haladt csapatai élén. Leányait Gamut Dávid őrizetére bizta, miután a mai szomoru napon sem ő, sem Heyward őrnagy nem sértheté vagy hanyagolhatá el katonai kötelességeit.

- Menjünk, - monda Cora, midőn az angol csapat megindult, - Henrik Vilmos nem alkalmas tartózkodási hely többé egy angol tiszt gyermekeire nézve.

Alice nővére karján függött s Gamut kiséretében elhagyták a váradot, körülvéve lassan tova mozgó nők s gyermekek csoportától. Gyalog mentek, nehogy a szegény beteg katonákat szoritsák le a kocsikról, melyek a kivonulóknak rendelkezésére álltak.

Midőn a zavart, félénk tömeg a védelmező csarnokokból a nyilt térre lépett, egyetlen pillantással felfogta az egész harczi jelenetet. Jobbra és hátrább a francziák álltak. Az angol csapatok, összesen három ezeren, csendesen huzódtak az erdő felé, melynek szegélyénél vadakból alakult sötét felhő függött, mely az ellenség menetét mint éhes ragadozó madársereg figyelé. Sőt nehányan közülök a legyőzöttek sorai közé vegyültek, hol sötét boszusággal ballagtak együtt a tova hempergő tömeggel, most még csak mint tétlen kémlelők.

Az angol előcsapat, Heyward által vezetve, már elérte az erdőt s eltünt lassanként az árnyékban, midőn Cora figyelmét egy csapat utókóborló czivódása vonta magára. Egy katona kilépett a sorból s meglakolt engedetlenségeért, minthogy épen az ő ingóságait kisérték meg elrabolni. Védte magát, s mindkét oldalról belé avatkoztak a vitába, a rablást meggátolni, vagy elősegiteni. A hangok lármásabbak s zordonabbak lőnek, s mintegy varázslatra százanként jelentek meg a vadak, hol kevéssel előbb alig lehetett tizenkettőt látni. Most megpillantá Cora Magua alakját, amint társai között bujkált s ravasz és gonosz szónoklattal beszélt hozzájuk. Asszonyok és gyermekek megálltak; csakhamar ki volt azonban az indiánok rablási vágya elégitve s a menet csendesen ismét haladhatott.

Most visszavonultak a vadak, de csak rövid időre. Midőn a nők közelitének, egy kendő tarka szine magára vonta egy vad és őrizetlen huron tekintetét, ki azonnal tartózkodás nélkül közelite, hogy minden habozás nélkül elvegye a ruhadarabot. A nő inkább ijedtében, mint más oknál fogva, szorosabban magához karolá a veszélyes kendőt, melybe gyermeke volt takarva. A huron azonban elbocsátva a kendőt, a síró gyermeket ragadá ki az anya karjaiból. Most már mindent átengedve a mohó indián kezeinek, kétségbeesve rohant az anya a rablóhoz, gyermekét visszakövetelendő. Az indián gonoszul mosolygott s kinyujtá egyik kezét, készségét tanusitva a cseréhez, miközben a másikkal a gyermeket lábainál fogva forgatá feje körül, mintha ezáltal a váltságpénzt akarná emelni.

- Itt - itt - van - minden - minden! - mondá a szerencsétlen anya, remegő ujjakkal tépve le ruháit - végy mindent el, csak gyermekemet add vissza!

A vad megvetéssel taszitá el az értéktelen rongyokat, s midőn látta, hogy a kendő másnak lett prédája, csufoló mosolya a düh kifejezésének adott helyt; a gyermek fejét egy sziklán zúzta szét s a még vonagló tagokat az anya lábaihoz veté. A szegény pillanatig mozdulatlanul állott irtózatában; azután a huron tomahawkja fejére zuhant le s ő is halva rogyott a földre, még végpillanatában is gyermeke után nyulva, kit életében oly bensőleg szeretett.

E rettentő pillanatban Magua mindkét kezét ajkai előtt tartá s hatalommal hangoztatta borzasztó csatakiáltását. Az indiánok e jelre felrezzentek s oly irtóztató orditás hangzék ugyanazon perczben a síkon s az erdő fái között, amint emberi ajkakról csak igen ritkán szokott. A hallgatóknak rémülése leirhatlan vala.

Több mint kétezer vad rontott ki most az erdőből s folyamként terjedtek szét a viszontagságos rónán. A halál járt mezején irtóztató alakjában. Az ellenállás csak arra szolgált, hogy a gyilkosok dühét tüzelje, még akkor is romboltak szörnyü csapásaikkal, midőn az elszállt áldozataiktól. Vérpatak folyt s a benszülötteket oly dühössé s tüzessé tevé, hogy némelyek letérdeltek közülök s pokoli ujjongással ittak a sötétvörös folyamból.

Pillanatokig álltak a nővérek megmeredve irtózásukban s hasztalan rimánkodék hozzájuk Gamut, hogy szökés által igyekezzenek e hallatlan mészárlástól szabadulni. Midőn látta, hogy fáradozásai hasztalanok, elővette sípját táskájából s hangját a legmagasabb lényhez emelve, oly hatalmas éneket kezde, mely tulhangzott a véres csata zaján. Néhány vad épen odaugrék, hogy a nővéreket megfoszsza ékszereiktől s azután fejbőrüktől, midőn azonban Gamut mozdulatlan alakját észrevevék mellettök, hallgatózva álltak meg. Meglepetésök csakhamar csodálkozásnak engedett helyt, nyiltan fejezték ki tetszésüket az állhatatosság felett, melylyel a halvány arcz haláldalát éneklé s azután elfordultak, hogy kevésbé bátor áldozatokat keressenek. E kedvező siker által felbátoritva, megkétszerezé törekvését Gamut, mig hangjai végre Maguáig hatottak, ki dühösen kereste halálos ellenét, az öreg Murro tábornokot. A kielégitett boszu örömkiáltásával rohant a védtelen nővérekhez, s ellenállás nélkül hurczolta magával. Senki nem volt közel, hogy segithetett volna nekik, s hallatlanul hangzott el kétségbeesett sikoltásuk a vértől gőzölgő rónán. Maga Gamut követte őket, énekével folytonosan visszariasztva magától elleneit, kik őt a mostani körülmények közt semmi másnak nem tarthaták, mint őrültnek.

Magua egy bokrozatba vezette a nővéreket, hol a lovak reá várva állottak, miket a nővérek kivonulásukkor visszahagytak a váradba. Alicet felültette az egyikre, intett Corának ülne a másikra, megfogta a kantárt s benyomult az erdő bensejébe. Gamut e közben elfogott egy magában száguldozó lovat, reá ugrott s oly gyorsan követé a nővéreket, mint csak az ut nehézségei engedék.

E közben a kegyetlen munkának még nem vala vége a síkon. Minden irányban futottak a legyőzöttek irgalmatlan üldözőik előtt, mig a francziák oly érzéketlenül álltak helyökön, mely vezéröknek, Montcalmnak hirére kitörűlhetlen foltot vetett. Addig nem pihent meg a halál fegyvere, mig a vadak rablási vágya felül nem kerekedett vérszomjukon. Csak akkor lőn a sebesültek nyögése s a gyilkosok orditozása gyöngébb, s a rémület kiáltásai elnémultak, vagy tulhangoztaték a vadak átható és hangos diadalrivalgásaiktól.

A Henrik Vilmos melletti vérfürdő után harmadszor hanyatlott le a nap, midőn azon erdei utról, mely a Hudson felé vezet, öt férfiu lépett ki s csendesen tartott a szétrombolt várad felé. Sólyomszem volt s két indián barátja, továbbá Murro tábornok és Heyward őrnagy. Sötét tekintettel néztek a lángoknak engedett várad romjaira, s az elbénitott hullákra, melyek temetetlenül fedezték a széles tért. Azután csendesen Cora és Alice holttesteiket keresék, kiket a szerencsétlen apa meggyilkoltaknak vélt.

Midőn Uncas, ki elől járt, a róna közepét elérte, oly hangon kiáltott fel, melyre társai azonnal odasiettek. A fiatal harczos egy halom agyonvert asszony előtt állt, melyek össze-vissza voltak egymás fölé hányva. Murro és Heyward azonnal a nélkölözöttek nyomait keresék közöttük, a nélkül azonban, hogy legcsekélyebbre is találnának, mi félelmüket igazolná. Gondolkozó hallgatással álltak a halottak előtt, melyet végre Sólyomszem következő szavai szakitának meg:

- Elég kegyetlen harczot láttam, de soha még oly világosan nem tünt szemembe az ördögi kéz, mint itt. Nem akarom állitani, hogy boszu után szomjazom, de annyit mondhatok, ha e francziák még egyszer kezem ügyébe esnek, ismerek egy puskát, mely meg szokta tenni kötelességeit, meddig csak a kő szikrát adni s a puskapor gyujtani képes. Mit mondasz te Chingachgook?

A mohikán vonásain a boszu egy sugara villant át s övében kését igazgatá; azután nyugodtan elfordult s arcza oly mozdulatlan lőn, mintha minden szenvedély távol volna tőle.

- Hugh! - mondá egyszerre Uncas s egyenesen maga elé pillanta.

- Mi az, fiu? - kérdé hirtelen Sólyomszem, magas, szikár termetét párduczként huzva össze, mely prédájára akar ugrani. - Bár egy francziát küldene Isten kezeink közé! Azt hiszem, ma különös jól viselné magát puskám.

Választ nem várva tova sietett Uncas, s egy bokorról Cora zöld fátyolából hozott egy kis darabot, melyet győzelmesen lengetett feltartott kezében. E mozdulat azonban odacsalta a többit is.

- Gyermekem! - szólt fájdalmasan Murro, adjátok vissza gyermekemet!

- Uncas megkisérti, - hangzék a rövid válasz, melyre a szerencsétlen apa nem igen ügyelt. Megragadá a fátyoldarabot, görcsösen szivéhez szoritá s aggalmas pillantásokat vetett körül a bokrokra, mintha attól félne, hogy valami rettentő titkot lepleznének előtte le.

- Ezen bokrokon kelle keresztül nyomulniok. - mondá Sólyomszem. - A fekete szemü leány itt volt s igy kutatnunk kell nyomait.

A hirhordó még beszélt, midőn az erdő szegélyétől Uncas másodszori kiáltása hangzék. Az odasietők ismét egy darabka fátyolt vőnek észre, mely egy bükk alacsony ágán függött.

- Gyorsan! Gyorsan! - mondá a hirhordó Heywardhoz. - Most már kezdjük tájékozni magunkat, de a nyomnak nem szabad elenyésznie. Egy tul vitt lépés órákig tartó bajt szerezhet. A nyom itt van, az nem tagadható.

- Hála Istennek! - mondá Murro mély érzéssel. - Vajjon hova menekülhettek!

- Az különböző körülményektől függ, - viszonzá Sólyomszem. - Ha magukba menekültek, akkor nem mehettek messze, de ha az indiánok kezeibe kerültek, akkor eddig valószinüleg Canada határaihoz közelitnek már. De azért ne aggódjék! Itt állnak a mohikánok velem együtt az ut egyik szélén, csodálatos volna, ha másik végére is el nem juthatnánk, feküdnék bár száz mértföld közötte. - Gyorsan, gyorsan, Uncas! He légy türelmetlen s ne feledd, hogy oly könnyü lábacskák csak könnyü nyomokat hagynak maguk után.

- Hugh! - szólt Chingachgook, s kedvetlen mozdulattal mutatott a földre, mint oly férfiu, ki valami visszataszitót fedezett fel.

- Egy férfiu lábnyomai! - szólt Heyward. - El vannak fogva.

- Annál jobban feltalálhatjuk utjokat, - mondá hidegvérüleg Sólyomszem. - Uncas hajolj le s mond, mit tartasz a moccassinról, mert ez moccassinnyom és nem topán.

Uncas lehajolt a földre s a legnagyobb gonddal vizsgálta meg a nyomot. Végre felemelkedett, mintegy megelégedve kutatása eredményével.

- Magua, - mondá.

- Hah, a lappangó ördög! - szólt Sólyomszem. - Nem lesz előbb nyugta, már látom, mig golyómat bordái között nem érzi. De hadd lássam én is, Uncas; két vélemény mindig jobb egynél. - Igazad van - tevé hozzá meghajolva, - ez azon nyom, melyet oly gyakran láttunk, midőn reá vadásztunk. Nézd meg azonban te is, Chingachgook, hogy bizonyosak legyünk dolgunkban.

- Magua! - mondá a mohikán, miután a nyomot gondosan megnézte.

- Igen, igen, a fekete haju leány és Magua erre haladtak! - mondá határozottan Sólyomszem.

- És Alice nem? - kérdé Heyward.

- Még neki nem találtuk nyomát, - viszonzá Sólyomszem. - De ott látok valamit, Uncas, hozd ide azt a dolgot, mely ama tövisbokron függ.

Az indián gyorsan engedelmeskedék, s a hirhordó megkapta a talált tárgyat. Felemelte a magasba s csendesen és szivéből kaczagott.

- Az énekes sípja! - mondá. - Most már oly nyomra akadtunk, melyet a vakand is követhetne, bármi vak.

- Itt topán nyomok vannak, - mondá Heyward. - Vajjon Dávid barátunk nyomai lennének ezek?

- Ez? Oh nem, erre Cora vette utját. - Viszonzá Sólyomszem. - Ujabb jele, hogy itt járt. De merre lehetett Alice? Nézzük meg élesebben az utat, s ha nem tanusit semmit, térjünk vissza a rónára s keressük ott nyomukat. Elől te menj, Uncas, s irányozd szemeidet a száraz lombra. Én a bokrokat kutatom át, mig atyád a földet nyomozza. Előre barátim! A nap már hanyatlik a hegyek mögé.

Alig haladtak egy kis darabon, midőn az indiánok megálltak, nagy figyelemmel vizsgálván a földet s élénken váltva szót egymással.

- Ők nyomra akadtak! - szólt örömmel Sólyomszem s hozzájuk futott, a nélkül hogy tovább saját dolgára gondolt volna. Látjátok, ismét itt vannak a narragansetti paripák s most már minden világos. Igen, itt ültek fel, amott voltak a lovacskák megkötve s itt a széles ut teljes gyorsasággal vezet Canada felé!

- De Alicenek még mind nem találtuk nyomát! - mondá Heyward.

- Ha csak az a fényes játékszer, melyet Uncas épen fölemelt, arra nem segit bennünket. Hozd ide fiu!

Heyward azonnal reá ismert az ékszerre, melyet Alice nyakán elégszer látott. Megragadá az ékszert s ajkaihoz szorította.

- No, most már minden jól van, - mondá Sólyomszem, - holnap korán reggel indulhatunk.

- Miért nem e perczben?- kérdé Heyward élénken s türelmetlenül.

- Nem, nem, - viszonzá meggondolva a becsületes hirhordó. Az indián soha nem kezd ily utat tanácskozás nélkül, s e szokást tisztelem, minthogy az bölcs és jól kiszámitott. Forduljunk vissza, a mai éjt a váradi omladványok közt töltvén s holnap reggel ujult erővel kezdjünk munkához, mint meggondoló férfiuk s nem mint fecsegő gyermekek.

Heyward engedett a hirhordó akaratának s visszatért az egész társaság az alig elhagyott rónára.

Alig érték el az omladványokat, midőn Sólyomszem és az indiánok készületeket tőnek az éjszakához. Néhány gerenda omladvány a falakhoz támasztaték, s miután Uncas bokrokkal befedezte, kielégitő védelmet látszék igérni. Murro belépett az egyszerű kunyhóba, hogy rövid pihenést élvezhessen, mig a többiek hatalmas tüzet élesztve, elkölték egyszerü estelijöket, mely pörkölt medvehusból állt.

- Csendet! - szólt egyszerre Duncan, - valami neszt hallok a síkon.

Sólyomszem válasz nélkül rázta fejét.

- De ismét hallom, - mondá Duncan élénken. - Vigyáznunk kell!

- Légy nyugodt őrnagy, légy nyugodt - viszonzá Sólyomszem. - A farkasok járnak a rónán körül s ez minden. De megálljunk! Mi volt ez?

A hírhordó oly állást vőn, mely a legfeszültebb figyelmet tanusitá, és soká és élesen hallgatózott. Mind a mellett nem látszék azonban teljesen kielégitve, s igy szólt:

- Uncast kell előhívnunk. Neki indián érzékei vannak, s hallja, mi a fehérbőr előtt rejtély marad.

Az ifju indián, ki apja mellett a tűznél ült, felüté fejét, midőn egyszerre bagoly kiáltást hallott, s körül nézett, mintha remélné, hogy e hang ismételtetni fog. Sólyomszem nem sokára váratta őt s kevés percz múlva látta Duncan, hogy Uncas azon mellvéd falhoz közelít, hol ő állt a hírhordóval. Ez nehány szót súgott az indiánnak, melyre az ifju azonnal földre veté magát, hol, mint Duncannak tetszék, nyugodtan s mozdulatlanúl fekve maradt. Csodálkozva lépett Heyward előre s lehajolt a sötét tárgyhoz, melyen szemeit függve tartá, de csakhamar fölfedezé, hogy nehány kiálló rom sötét körrajzát tartá az ifju főnöknek.

- Hova lett a mohikán? - kérdő a hírhordótól.

- Csendet! Csendet! - viszonzá Sólyomszem - Uncas a síkra ment s a mingóknak, ha volnának ott, dolgot ád.

- Ha azt hiszed, akkor ragadjunk fegyvert: öten vagyunk, s két annyi ellenséggel meg fogunk birni.

- Csöndesen, csöndesen, mondom, ha életed kedves! Nézd Chingachgookot, mi nyugodtan ül ott a tűz mellett, mint oly kitűnő főnökhöz illik! Ha lappangó gyülevésznép volna is itt, nem látszik modorán, hogy vésztől tarthatnánk.

- De fel fogják őt fedezni, s az leend halála - susogá Heyward.

- Igen, igen figyelmeztetnünk kell őt - viszonzá Sólyomszem nyugtalanúl - intést adok neki, hogy mingók nyomában vagyunk, s akkor saját eszélye majd megmondja neki, mit tegyen.

Sólyomszem ajkaira tevé újját, s halk, sziszegő hangot adott, melyet Duncan valóban kigyósziszegésnek gondolt. Chingachgook feje kezére volt támasztva, s gondolatokba látszék mélyedve lenni, alig hallá azonban az intő hangot, midőn fölemelkedék, s szemei őrködve jártak körűl. E gyors s látszólag önkénytelen mozdulattal eltűnt minden további nyoma a nyugtalanságnak. Puskája érintetlenül feküdt keze ügyében, mintha nem is gondolna rá. A tomahawk, melyet megoldott övében, a földre esett, s egész alakja mintegy álomittasan roskadt össze.

De mig a mohikán főnök szunnyadni látszék, észrevevé Heyward mint tágulnak orrlyukai, mint hajol feje kissé oldalra, hogy hallérzékei nagyobb élességet nyerjenek, s mint forognak sötét szemei szünet nélkül minden irányban.

- Nézd ama nemes bátor harczost - susogá Sólyomszem Heywardnak - ő tudja, hogy egy tekintet, egy mozdulat ama sátánhad kezeibe játszhat bennünket, és azért -

Egy puska villámlás s durranás szakítá meg szavait, s tűzszikrák repültek a légben a hely körül, melyen Heyward szemei csak épen most csodálva függöttek. Egy másik pillantás meggyőzte őt, hogy a hely üres s Chingachgook eltűnt. E közben Sólyomszem lövéskészen veté előre puskáját, s türelmetlenűl várta a perczet, melyben egy ellen mutatja magát; de a Chingachgook elleni sikertelen merénylettel be látszék fejezve lenni a támadás. Minden csöndes lőn; - nesztelen szünete után a türelmetlenségnek valami a vizbe zuhant, s mindjárt reá egy puska durranása hangzék.

- Ez Uncas! - mondá Sólyomszem - A fiúnak pompás puskája van. Ismerem döngését, mert magam hordoztam, mig egy kedves leánykától a Kildeert nem kaptam.

- De mit jelenthet mindez? - kérdé Heyward - Bizonyosan erősen kémlelődnek utánunk, s romlásunkon működnek.

- Az bizonyos, hogy semmi jót nem akarnak, erről kezeskedik az előbbi lövés - viszonzá Sólyomszem, puskáját ismét vállára vetve, és Chingachgookot, ki épen most jelent meg, követé a várad bensejébe. - Hogy vagyunk, Sagamore? Mingók vannak-e nyomunkban, vagy talán azon halottrablók itt, kik a seregek után szoktak járni?

Chingachgook nyugodtan foglalá el előbbi helyét, egy újját fölemelé, s így szólt:

- Egy!

- Gondoltam! - viszonzá Sólyomszem - De a semmirevaló golyója közel fütyölt el füled mellett Sagamore.

Közönbösen s nyugodtan forditá Chingachgook azon hely felé tekintetét, hol a mingó golyója leütött, s ismét előbbi tartását vette föl. Mindjárt reá Uncas lépett a körbe, s atyjáéhoz hasonló hidegvérűséggel ült a többi közé.

- Mi lett ellenségünkből, Uncas? - kérdé Heyward hosszú szünet után, melyet megszakítani egyik harczosnak nem látszék kedve lenni - puskád kisütéd, csak czél nélkül lőttél?

Uncas, a nélkül hogy szóra nyitná ajkait, félretolá vadászruhája redőit, s egy még véres fejbőrt mutatott övén, mely az őrnagyot meggyőzte, hogy háborgató ellenök meg van ölve.

Ismeti szünet után fölélesztették a tűz, s Duncan azt következteté belőle, hogy most fognak a nővérek felkeresése iránt tanácskozni. Hogy ne háborítsa őket, azon bástyák egyikének széléhez támaszkodék, melynél mind a három harczost, mind a várad előtti rónát jól láthatá. Rövid hallgatás után pipára gyújtott Chingachgook, melynek szára fából, s feje fehér, művészileg faragott kőből készült. Nehány erős szippantás után Sólyomszemnek nyújtá a pipát, ki példáját követé s azt végre Uncasnak adta. Igy járt háromszor körben a pipa a nélkül hogy valamelyik egy szót ejtett volna. Végre Chingachgook nyitá beszédre ajkait, s kevés szavakkal előhozta tanácskozásuk tárgyát. Sólyomszem válaszolt, s Chingachgook ellenmondott, miután amannak megjegyzései látszának lenni. Uncas nem szólt belé, mind addig figyelmesen hallgatván, mig Sólyomszem véleményét kérte. A beszélők modora s mozdulatai után kitalálhatá Heyward, hogy a két indián Sólyomszem ellenében ugyanegy véleményben van. A vita minden pillanatban hevesebb lőn, úgy, hogy világosan látható vala, hogy a beszélők mind inkább belé mélyednek a tárgyba; de mind a mellett, minden fehér példát vehetett volna a vitázók mérsékletén, illedelmén s visszatartásán. Uncas beszéde ugyan azon figyelemmel

hallgattaték meg, mint apja szavai, és senki nem felelt addig, mig nehány perczig nem gondolkozott a hallottak fölött.

A vita tárgya az vala, mint Heyward a beszélők mozdulataiból kivehette, hogy nyomozásukat a Horican vizén vagy szárazon folytassák-e; Sólyomszem az elsőt tartá czélszerűbbnek, az indiánok az utóbbit. Végre Sólyomszem nézete győzött, s a vita egyetértőleg befejezteték.

Még nem fejezteték be a fontos tárgy, midőn a hírhordó leterült a tűz mellé, s elszunnyadt, mig az indiánok, magokra hagyatva, a szeretet nyájas, gyöngéd szavait válták egymással. Egy óra hosszáig cseveghettek; ekkor Chingachgook engedett pihenés utáni kivánatának, s a földre nyúlván, fejét egy gyapot takaróba burkolta. Uncas is elhallgatott tehát, összekotrá a tüzet, hogy apja lábai fölmelegedjenek, s azután maga keresett fekhelyet a várad omladványai között. Heyward megnyugtatva az indiánok gondtalansága által, követé példájukat, és sokkal éjfél előtt tanusítá mindnyájuk mély lélekzetvétele, hogy a legenyhítőbb álom erősiti tagjaikat.

Mig fénylettek a csillagok az égen, midőn Sólyomszem az alvókat fölébreszté. A reggel első üdvözlete a hallgatás jele volt, mint az elővigyázó hirhordó mondá ismételve.

- Imádkozzatok gondolatban - susogá - s aztán jertek; menjünk le az árkokba, s lépjünk járás közben gondosan fa- és kődarabokra.

Utasitása követve lőn, habár mind Murro mind Heywardra nézve az elővigyázati szabály megmagyarázhatlan vala. Midőn az alacsony mélyedésbe jutottak, mely a várad földvédét három oldalról környezte, az utat csaknem teljesen elzárva találák az omladványoktól. Mind a mellett is azonban a hírhordó után másztak, mig elérték a Horican homokos partját.

- Ez oly ut volt, mit mi tevénk most, melyet csak szaglás által kutathatnak föl - mondá Sólyomszem csöndes mosolyával - szálljatok a hajóba, melyet amott hoz Uncas. Közelébb, közelébb fiú a parthoz - úgy, nem tovább, nem szabad a csolnaknak megérinteni a partot, különben észreveszik a semmirevalók, hol hagyták el e helyet.

Uncas követé ez utasítást, s mindnyájan beszálltak, a nélkül hogy egyetlen nyomot hagytak volna hátra, mitől Sólyomszem oly igen látszott félni. Mig a hajó a széles és mély árnyakat elérte, melyeket a keleti hegyek vetének a vizre, hallgatott Heyward, ekkor azonban ily kérdést tőn:

- Miért kelle oly lopva és gyorsan indulnunk?

- Elfeledéd ama csúszó-mászó férget, kit Uncas agyon ütött? - viszonzá Sólyomszem.

- Semmi esetre, de hiszen azt mondátok, hogy egyedül volt.

- Igen, ördögi munkájánál egyedül volt, egy indiánnak azonban soha nem kell attól tartani, hogy boszulatlanúl hal meg, ha törzsének vannak harczosai. Előttünk és mögöttünk ellenségek vannak, s igy vigyáznunk kell.

Heyward elhallgatott, mig a csolnak gyorsan és könnyen siklott tova a Horican tavon. Épen nap keltével jutottak ama szorosokba, melyek e tónak sajátságai, s elővigyázattal lopóztak át a számtalan kis szigetek között. Ugyan ez úton vonult vissza Montcalm is seregével, és Sólyomszem valószinűnek tartá, hogy hátul indiánokat hagyott vissza, utócsapatai fedezésére, s egyes portyázókat összegyüjteni. Az átmenethez tehát a legmélyebb hallgatással közelítének, s szokott elővigyázatukkal. Mig Uncas és Sólyomszem a könnyű járművet előre hajták, Chingachgook félre tette evezőjét, s szemeit szigetről szigetre, bokorról bokorra forgatá. Éles tekintete előtt semmi nem maradt rejtve a vizút szűk határai között. A főnök által adott jelre az evezők egyszerre megálltak.

- Mi történik itt? - kérdé Sólyomszem - A tó sima és nyugodt, és én semmi gyanusat nem látok.

Chingachgook csöndesen fölemelé evezőjét, s egy nem távol eső pontra mutatott. Egy alacsony, erdővel lepett sziget nem messze feküdt hozzájuk, de oly nyugodt s barátságosnak látszék, mintha magányát emberi lény lábnyoma soha nem háborította volna.

- Semmit nem látok csak földet és vizet - mondá Heyward.

- Csöndesen! - szakitá őt meg Sólyomszem. Csak egy árnyék látszik amott, de nem természetes. Látod a ködöt őrnagy, mely a sziget felett emelkedik?

- Gőz az, mely a vizből száll föl.

- Nem, én nem azt értem; ott, a szélnél ama fekete gőzt kérdem, melyet ama bokrok sűrüjéig követhetünk. Az tűztől származik, melyet lehagytak égni. Ott indiánok vagy francziák vannak, és semmi egyéb nem marad számunkra hátra, mint ama hegyeken át vesszőt futni. Van ész szavaimban Chingachgook?

Az indián evezőjét vizbe sülyesztve, válaszolt s a csolnakot tovább hajtá. A többiek is erőteljesen eveztek, s csakhamar egy pontot értek el, honnan a szigetnek eddig elrejtett partját egy pillantással átnézheték.

- Itt vannak! - susogá a hirhordó - Két hajó és a füst. Még nem látnak bennünket a semmirevalók, rajta hát, evezzünk! Eltávozunk tőlök, s csaknem túl vagyunk a puskalövés-távolságon.

Egy puska-durranás s átható ordítás szakitá beszédét meg s tanusítá, hogy föl vannak fedezve. Pillanattal később több vadat látának hajókba rohanni, kik azonnal gyors üldözéshez fogtak a vizen. Sólyomszem s az indiánok evezése is erősebb s szabályosabb lőn, s a kis bárka madár gyorsasággal látszék a vizen tova siklani.

- Maradj ezen irányban Chingachgook - mondá Sólyomszem hidegvérűleg tekintve bal vállán át, miközben tovább evezett; - tartsd a hajót igy egyenesen. A harmadik puskája nem ér messze, de az én Kildeeremnek olyan csöve van, melyre épithetek.

Erre nem sokára félre tette evezőjét Sólyomszem, s fölemelé a viszontagságos fegyvert. Háromszor czélzott, s háromszor letette ismét a puskát, kérve az indiánokat, bocsássák még valamivel közelebb az ellenséget. Végre kielégítve látszék lenni; még egyszer fölemelte a fenyegető tűz fegyvert, s ki akará lőni, midőn Uncas ajkainak egy kiáltása ismét akadályozta őt.

- Mi baj, fiu? kiáltásod megmenté egy huron életét; volt okod reá?

Uncas egy sziklapartra mutatott, hol egy más csolnak is igyekezett utjokat elvágni. Ez által oly nehézzé vált helyzetök, hogy nem volt több szükség magyarázatokra. Sólyomszem félretette fegyverét, s megragadta ismét az evezőt, mig Chingachgook a csolnakot vezette, ugy hogy a távolság megnagyobbult az uj ellenséggel szemben.

- Inkább a száraz felé, Sagamore! - mondá Sólyomszem. - Akkor kikerüljük a gazokat.

Sólyomszem nem csalódék. Amint azonban a huronok láták, hogy az üldözöttek előnyt nyertek, ők is rézsutos irányt vettek, ugy hogy a hajók hasonló vonalokban kétszáz mérőpózna távolságra voltak egymástól. Most az lön a kérdés, ki jő gyorsabban előre, s ezen körülmény volt oka, hogy a huronok nem tüzeltek azonnal. A menekvők erőfeszitése azonban oly roppant vala, hogy soká nem lehetett megbirniok, s Duncan aggódva vette észre, hogy Sólyomszem zavartan néz körül, mintha uj segélymódról gondolkoznék szökésök gyorsitására nézve.

- Kissé menjünk a napról, Chingachgook - mondá. - A gazok egyike lövéskészen áll, s egy seb most mindnyájunk fejbőrébe kerülhetne. Menjünk a napról, ugy a szigetet nyerjük közénk s közéjük.

E tanács nem maradt siker nélkül. Egy hosszan nyuló, alacsony sziget volt tőlök csekély távolságra, s midőn azt elérték, az üldöző csolnak kényszeritve volt, a másik oldal felé tartani.

Most, midőn a bokorzat elrejté őket az ellenség szemei elől, megkétszerezék barátaink minden erejöket, s a két csolnak mint két futtató - ért a sziget hegyéhez, - a menekvők azonban elől voltak. De e változás közelebb hozta őket egymáshoz, s igy megváltoztatá kölcsönös helyzetöket.

- Amint látom, a gazok ismét csak egészen evezéshez láttak, s igy mi sem gondolhatunk puskáinkra. Meritsétek távolabb az evezőt barátim, s hajtsunk egyenlőn.

- Lövéshez készülnek - szólt Heyward, s ugyanazon perczben a huronok golyói, barátaink füle mellett fütyöltek el. A golyók egyike, kiragadá a Sagamore kezéből az evezőt, s messze elvitte. A huronok örömrivalgást hallattak, s fölhasználák második lövésre is az alkalmat. Uncas azonban egy ivet rajzolt evezőjével a vizen, s miközben a csolnak nyil sebesen lövelt előre, Chingachgook ismét elfogta evezőjét, győzelmesen emelé magasra, s a mohikánok csatakiáltását hallatva, változatlan erővel s ügyességgel evezett tovább.

- A nagy kigyó! A hosszu puska! A gyors szarvas! - hangzék a csolnakokról mögöttük, s e kiáltás az üldözőket uj erővel látszék élénkítni. Sólyomszem fölragadá puskáját, s gúnyosan suhogtatta feje fölött. A vadak hangos orditással, s uj lövéssel feleltek. A golyók a tó fölött röpültek, s egyik közülök megüté a könnyü sajka héját. A mohikánok nyugodtan maradtak, vonásaik sem félelmet sem reményt nem fejeztek ki, de Sólyomszem Heywardra nézett, s igy szólt csöndes kaczagásával:

- A gazok szivesen lőnek, de senki nincs közöttök, ki képes volna egy puskalövés távolságát kimérni. Az esztelen ördögök egy embert elfogtak az evezéstől, s most már mi legalább három lábat tehetünk előre, míg ők kettőt.

Duncan örvendett, midőn észrevevé, hogy valóban nem jelentéktelen előnyt nyertek a huronok előtt. Ezek azonban ismét tüzeltek, s egy golyó Sólyomszem evező lapátját érte, a nélkül azonban hogy őt magát megsértette volna.

- Jó, jó! - mormogá a hirmondó, hidegvérüleg vizsgálva a könnyű sértést. - Őrnagy, vedd, egy kis időre evezőmet, hogy vehessen részt Kildeerem is a mulatságban.

Heyward megragadá az evezőt, s oly buzgósággal látott munkához, mely tökéletesen kárpótolta csekély gyakorlatát. Sólyomszem e közben puskáját megtöltötte s gyorsan czélozva lőtt. A huron, az első hajó elejében hasonló szándokkal emelkedék föl, de azonnal visszarogyott s puskáját a vizbe ejté. Midőn ismét fölszedé magát, mozdulatai vadak s szétdultak voltak, s a két üldöző sajka összeütközék s megállt. Chingachgook és Uncas e pillanatot fölhasználva, kissé összeszedék magukat, s kutató pillantásokat vetének egymásra, megtudni, vajjon nem okozott-e kárt az ellenség tüzelése. Néhány vércsep hullott le Chingachgook vállain; ki midőn az aggodalmat észrevette Uncas tekintetében, vizet merite összefogott tenyerébe, lemosta a foltot, s ily egyszerü módon tanusitá, mi kevéssé veszélyes a kapott seb.

- Szünj meg te is evezni - mondá Sólyomszem Heywardhoz, ki eddig fáradatlanul dolgozott előre; - a semmirevalók elég távol vannak, s tanácskoznak, mint láthatjuk. Hagyjuk őket folytonosan egy puskalövés távolságig jőni! Csalogassuk le az egész Horicanon, nekünk ők nem fognak árthatni, míg az én Kildeerem ugyan csak pusztit majd közöttök.

- De akkor utunk czéljáról feledkeznénk meg - viszonzá Heyward. - Használjuk föl a nyert előnyt s meneküljünk tovább.

Sólyomszem habozó pillantásokat vetett az ellenséges sajkákra, hanem a szerencsétlen atyára tekintve, ki kérve nézett rá, mintha leányaiért esdekelne, szó nélkül tette félre puskáját s ragadá ismét kezébe az evezőt. Az indiánok hasonlót tőnek, s kevés pillanat alatt oly nagy viztér nyúlt el köztök s a huronok között, hogy Heyward könnyebben kezdett lélekzeni.

Az ut magas sziklapartok között vezetett. A helyett azonban hogy a nyugoti partokat követnék, Chingachgook inkább a hegyek felé kormányzott, melyek mögött Montcalm vezette seregét, s ez elővigyázatot mind addig folytatá, míg a tó éjszaki végén egy öblöt értek, habár nem látszának többé üldöztetni a vadak által. Itt a csolnak parthoz kötteték, s mindnyájan kiszálltak. Hogy minden nyomot eltörüljenek s a lehető kutatást tévutra vezessék, a sajka a szárazra vonaték s erdőbe vivén, nagy halom lomb alá rejteték. Erre az utasok vették fegyvereiket s málháikat és Sólyomszem tudatá fehér társaival, hogy végre készek vándorlásukat velök megkezdeni az erdőkben.

Sólyomszem és az indiánok sokkal gyakrabban átbarangolták az épen fölkeresett erdők- és völgyeket, minthogy gondolkoznának, benyomuljanak-e mélyeikbe. Egy csillag, vagy egy erdei patak által vezetve, több óra hosszáig folytaták fáradságos útjokat. Ekkor a hirhordó megállitá társait, hogy pihenésül élesztenének tüzet, s az éj végét legalább töltsék nyugodt álomban. Midőn másnap reggel nehány mérföldet haladtak, Sólyomszem meggondolóbb s őrködőbb kezde lenni. Gyakran megállt, hogy a környezetet gondosan megnézze, s hogy időről-időre Chingachgook véleményét kérdezze, mintha magában saját itéletében nem egészen bíznék. Végre megállt s kijelenté, hogy nem csekély zavarban van.

- Midőn láttam, hogy a huronok nyomai észak felé vezetnek - kezdé - azt kelle következtetnem, hogy a Hudson és Horican vizei közé tartanak, mígnem a canadai folyamok forrásáig érnek, mely őket a francziák birodalmába vezetendé. Itt azonban nem messze vagyunk már ama forrásoktól, és még semmi nyomra nem akadtunk. Az ember téved néha, s az lehetséges, hogy hamisutat választánk.

- Az ég óvjon oly tévedéstől! - mondá Heyward ijedten - Uncas, nem tudnál te tanácsot adni?

Uncas gyors pillantást vetett apjára, de hallgatott azért szokott nyugalma s visszatartásával.

- Beszélj! - mondá Chingachgook.

Alig nyerte az engedélyt, Uncas azonnal a szarvas gyorsaságával futott az alacsony tetőre, s örvendve állt meg egy ujonnan feltárt nyom mellett, melyet a földön egy megterhelt állat lábai látszának magok után hagyni.

- Ez valóban nyom! - szólt Sólyomszem gyorsan előre lépve. - A fiunak korához képest ugyancsak éles szemei vannak.

- Különös, hogy eddig elhallgatta mit feltalált - mormogá Duncan.

- Még különösebb leende, ha felszólitás nélkül beszélt volna - viszonzá Sólyomszem. - Egy szeles, fehér fiu okosabbnak képzelheti magát apjánál; - itt azonban megtanulja az ifju a kor és tapasztalások becsét tisztelni.

- Látjátok, - mondá Uncas mindkét oldalon a mély nyomokra mutatva - a fekete haju leány erre ment az erdőbe.

- Igen, igen, az út világos! - mondá Sólyomszem a kijelölt irány felé előre sietve. - Az ég kegyelmes hozzánk, s nem kell többé földre tartott orrokkal ballagnunk. Itt vannak ismét a Narragansettek! E huron ugy halad, mint a fehérek valamely tábornoka! Megbolondult! Nézd, nézd, Sagamore, vajjon nem találsz-e keréknyomokat, mert ez esztelen nem sokára majd kocsin fog utazni, midőn a hat legjobb szem halad sarkában!

A hirhordó vidám szavai nem mulasztának kedves reményeket ébreszteni a többieknél. Gyorsan mentek előre, és pedig oly biztossággal, minővel az utas a legszélesebb országuton haladhat. Ha egy szikla, patak, vagy valami egyéb megszakitá útjokat, Sólyomszem éles, csalhatlan szemei ismét feltalálák azt csekély távolságban és ritkán volt kénytelen csak pillanatra is megállni. De annak daczára sem mulasztá el a huron, a benszülöttek közönséges

mesterfogásaival élni, hogy meggátolja a lehető nyomozást, csak hogy nem voltak elégségesek élesen látó erdő lakosaink eszélyességének kijátszására, kik fáradatlanul folytaták utjokat.

Délután egy folyamon mentek át s az alkonyodó nap irányát követék. Miután egy tetőről egy lapályra szálltak alá, melyet kis patak nedvesitett, oly helyre értek, hol kétségtelenül állomást tartott Magua. Félig elégett fadarabok feküdtek a forrás körül; egy szarvas sült maradékai voltak szétszórva s a fák annak nyomait tünteték föl, hogy lovak által legeltettek le; s némi távolságra kis lombsátort fedeztek föl, mely körül a föld le volt tiporva. De itt a vadak minden további nyoma el látszék tünve lenni.

A Narragansettek utja nehézség nélkül vala követhető; hanem vezető nélkül látszának körülszaladozni, csupán takarmányt keresve. Végre Uncas oly jelre talált, mely közelségüket kétségtelenül elárulta s nem sokára megjelent magával a két lovacskával, melyeken az összetört nyereg s bepiszkolt takaró tanuságot tőn, hogy több idő óta szaladozhatnak magukra hagyatva.

- Mit jelenthet ez? - kérdé Duncan ijedten.

- Semmi mást, mint hogy nagyon közel jöttünk a róka lakásához. Nyugodjatok meg, a gaz nem bántá a leányokat, most csak az a kérdés, hol találjuk föl az utat, melyen a huronok előlünk elillantak.

Sólyomszem s a mohikánok azonnal komolyan munkához láttak. Kör vonaték száz lábnyi kerületben, melyben mindenikük részes volt; de a kutatás nem vezetett kedvező eredményhez. Nyom tömérdek volt, a vadak azonban czéltalanul látszának össze-vissza futkározni. Sólyomszem és társai még egyszerre megjárták a kört, hanem a nélkül hogy elokosodhattak volna.

- Az efféle csel valóban sátáni! - mondá Sólyomszem. - Még lejebb kell mennünk, Sagamore s a forrástól lépésről-lépésre átkutatni a földet. Ne dicsekedjék vele a huron, hogy lábai után nem maradnak nyomok.

Uj buzgalommal kezdett a hirhordó a nyomozáshoz. Minden levélke megfordittaték, minden száraz ág félretéteték s fel lőn emelve minden kő, minthogy ismert cselfogása az indiánnak ily módokhoz nyulni, hogy minden lépést a leglelkiismeretesb gonddal eltakarjon. De még mind nem mutatkozék kedvező siker. Végre Uncas korlátot vetett egy pataknak, s ezáltal folyását más ágyba vezette. Amint feneke szárazon feküdt, föléhajolt éles, kutató tekintetével, s a kitörő öröm felkiáltása csakhamar tanusitá jólsikerült cselfogása sikerét. Mindnyájan azon helyhez siettek, hol Uncas a nedves feneken egy moccassin nyomra mutatott.

- A fiu becsületére válik népének, - mondá Sólyomszem, csodálattal vizsgálva a nyomot, - igen, ő egyszer rettenete lesz a huronoknak! De mindazáltal ez nem indián lépés. A suly nagyon erősen fekszik sarkon s a lábhegy négyszögü. Hozd el csak Uncas az énekmester lábmértékét. Amott, a sziklával átellenben, pompás lenyomatát fogod találni.

Mig Uncas a reá bizottat elvégzé, Sólyomszem és Chingachgook nagy figyelemmel vizsgálák a nyomot. A mérték talált s a hirhordó gondolkodás nélkül kijelenté, hogy Dávidé a lépés, ki kényszeritve volt lábbelijét moccassinokkal felcserélni.

- Most már minden világos előttem - mondá - mintha magam néztem volna a ravasz róka mesterségeit. Az énekmesternek kelle elől mennie, s a többiek mind az ő nyomába léptek.

- De a leányoknak nem látom nyomát, - mondá Duncan.

- A semmirevaló bizonyosan vitte őket odáig, hol az üldöztetést megszakitva gondolta. Nem fogunk messze menni, midőn találkozunk takaros lábaik nyomaival.

Erre az egész társaság megindult s a patak folyását követé, fáradatlan szemekkel követve a szabályos nyomokat. A viz csakhamar visszafolyt előbbi ágyába, de a partot mindkét oldalon

folytonosan szemmel kisérék, minthogy meg voltak győződve, hogy nem sokára ismét napvilág elé kerülnek a nyomok. Végre oly helyre értek, hol a patak egy nagy és kopasz szikla lábát mosta, s itt megálltak, hogy meggyőződjenek, vajjon a huronok nem épen itt hagyták-e el a vizet. Mint előre láták, csakugyan látható volt egy indián lábnyom a moha csomagon s tovább a bokrozatban ismét egészen azokhoz hasonló uj lépés tünt fel, mint az eddigiek voltak.

- Hiszen az indián ravaszság itt egészen megsemmisülne, - mondá szivélyesen kaczagva Sólyomszem. - Minden világos, csak az nem, mint vitte át a leányokat a nedves uton. Még a huron sem fogja az oly gyöngéd lábakkal a vizet érintetni.

- Talán ez megfejti a talányt? - kérdé Heyward egy hordszék töredékeire mutatva; melyek hanyagul látszának szétdobálva.

- Igen, igen, ugy van! - mondá örömmel Sólyomszem. - Itt vannak a mocassinok, s mellettök két kis lábnyom, mely a leányoké lehet csak.

- Ó, gyermekeim meg nem fogják birhatni a fáradságokat, melyekkel e gonosz vadak terhelik őket! - mondá fájdalmasan Murro.

- Ó nem, ó nem! Ez szilárd és biztos lépés, habár rövid és könnyü. Nézd, a sarok alig érinté a földet, s itt Cora a gyökerek fölött átugrott. Nem, itt fáradságról szó sincsen, a mennyire a leányokat illeti. De az énekmester lábai fáradni kezdenek, amint utján látható. Itt megcsuszott, s itt ugy látszik mintha hóczipőkön járt volna. Igen, igen, ki csak torkát iskolázza, természetesen nem használhatja lábait becsületesen.

Ilyes csalhatlan jelek által oly jól eltalálta Sólyomszem az igazságot, mintha mindazon eseményeknél jelen lett volna, melyeket éleselmüsége oly könnyen megmagyarázott.

Hamarjában elköltött lakomázás után egy tekintetet vetett a napra, s oly gyorsasággal sietett azután tovább, hogy Murro és Heyward alig haladhattak vele. Miután a huronok nem tarták többé fáradságra érdemesnek nyomaik elrejtését, semmi bizonytalanság nem tartóztatá föl többé a nyomozókat. Mielőtt azonban egy óra elmult, Sólyomszem sietése észrevehetőleg engedett, s az egyenes irány megtartása helyett, majd az egyik, majd a másik oldalra fordult, mintha vész közelitését sejtené.

- A huronokat érzem - mondá végre a mohikánokhoz. - Amott a fák csúcsai világosak, s utóbb még nagyon is közel jöttünk tanyájukhoz. Sagamore, menj te itt jobbra a domb felé és te Uncas balra, a patak mentében, míg én az egyenes uton maradok. Ha valami adná magát elő, legyen háromszerű varjukárogás a jel. Épen most láttam egyet a fák között, s ez is az indián tanya közelségét jelenti.

Az indiánok egy szó válaszolás nélkül tüntek el, míg Sólyomszem a két tiszttel tovább haladt eddigi utján. Heyward szorosan oldala mellett járt, szintén vágyva az oly rég nyomozott ellenséggel találkozni. Sólyomszem azonban csakhamar azon utasitást adá neki, lopóznék az erdőszélhez, mely, mint közönségesen, alacsony bokrozatokkal van környezve, s várjon ott, míg ő visszatér nehány gyanus jel megvizsgálása után. Duncan szót fogadott, s oly ponton találá magát, hol rendkivüli s előtte uj kilátást élvezett.

Nagy téren ki voltak a fák vágva, s csekély távolságra Duncan álláspontjától a patak kis tóvá szélesült. Sok száz lakás állott a tó szélén, de egészen a vizben, mintha áradat lépte volna át rendes partjait. A sajátságos gömbölyeg tetők több gondot tanusitának, mint mennyit a bennszülöttek közönségesen kunyhóikra forditani szoktak, s a kis falu átalában több tekintet- s müvészettel látszék épitve lenni a szokottnál. A hely elhagyottnak látszék; nem sokára azonban több emberi alakot vélt Duncan felfedezni, melyek négy kéz-láb mászkálva, valami igen sulyosat, talán valami borzasztó hadigépet czipeltek maguk után. Épen most tekintett ki

nehány fekete fej a lakokból, s a tér egyszerre lények által elevenült meg, melyek oly gyorsan illantak búhelyről búhelyre, hogy képtelenség volt szándokuk és hangulatukat kitalálnia. E gyanus és magyarázatlan mozdulatok által nyugtalanitva, épen varju károgást akart hallatni, midőn a levelek közel suhogása szemeit más oldalra vonta. Megriadva lépett ösztönszerüleg hátrafelé, midőn nehány száz lábnyira egy idegen indiánt pillantott meg. De összeszedve magát, a helyett hogy zajt ütött volna, nyugodtan s mozdulatlanul állt meg, mint figyelmes nézője a jövevénynek.

Pillanatnyi megfontolás meggyőzte Duncant, hogy ő nem fedezteték föl. Az indián, valamint ő maga, a falu alacsony gunyhói s lakóinak szemléletébe látszik mélyedve lenni. Arczvonásai oly vastagon be valának festve, hogy nem lehete világosan kivenni sem; de mind azáltal több fájdalmat mint vadságot látszának kifejezni. Feje, mint közönségesen, meg vala nyírva, kivéve fejtetőjét, melyről nehány árva sólyomtoll lengett. Egy elszakadozott calicoköpeny és ing fedezte félig testét, lábai csupaszok voltak, és siralmasan összekarczolva a tövisek által, mig lábain jó szarvasbőr moccassinok voltak. Az indián egész kinézése elhagyottnak s nyomorultnak látszék.

Még el volt foglalva Duncan szomszédja nézésével, midőn a hirhordó csöndesen s ovatosan mellé lopózék.

- Mint ott alant láthatod, valamely tanyához kell közel lennünk - susogá Duncan - s amott van egy vad, ki nagyon megzavarhatja további mozdulatinkat.

Sólyomszem felgerjedt, s lebocsátá puskáját, amint az idegent észrevette. De ismét fölemelé a veszélyes fegyvert, s kissé előrehajolt, hogy biztosan szemlét tarthasson.

- Ez nem huron - mondá halkan - s mégis, mint ruhái tanusítják, valamely fehéret kellett kirabolnia. Nem tudod hova tette puskáját vagy ívét?

- Nem, fegyvertelenül jött és semmi gonosz szándékkal nem látszik viseltetni. Ha társait nem riasztja föl, tőle magától nem igen lehet tartani.

- Társait, oda lenn - mondá a hírhordó nem rejthető bámulattal fordúlva Duncanhoz, azután rendes csendes nevetésébe törve ki, igy folytatá: - Igen, igen, úgy jár az ember, ha ifjuságát a természet vizsgálata nélkül tölti. De mind a mellett e hosszú lábú semmirekellőnek nem hihetünk. Mind addig tartsd őt puskáddal tiszteletben, mig én a bokrok mögött odalopózom s őt élve elfogom. Semmi esetre azonban ne lőjj.

Sólyomszem tova mászék, csakhamar elrejték őt a levelek. Néhány perczig lázas türelmetlenséggel várt Duncan, mig végre is észrevette a hirhordót. A földön fekve s egyenesen az indián felé kúszva, jött előszínre. Midőn csak nehány lépésnyire volt már tőle, csöndesen fölemelkedék. E pillanatban több hangos ütés hallatszék a vizbe, s Duncan épen jókor fordúlt meg, hogy száz sötét alakot lásson a hullámokba rohanni. Puskájához kapott s ismét a közel indiánhoz fordúlt. A helyett, hogy a lárma megriasztaná, a vad önkénytelenül előre nyujtá nyakát, mintha ő is a sötét tó fölötti mozdulatokat kémlelné kiváncsian. E közben Sólyomszem keze fölötte suhogott, egyszerre azonban minden látható ok nélkül ismét lehanyatlék, s a hírhordó a legjobb kedvnek engedé át magát, habár még mindig rejtve volt. Végre, miután szivélyes kaczagása megszűnt, áldozatát nem torkon ragadá, hanem könnyedén vállára ütvén, igy szólott hangosan:

- Hogyan barátom, a kásztorokat is énekelni tanitod?

- Minden esetre! hangzék a gyors válasz. - A lény, ki oly kitűnő adományokkal ruházta fel őket, a hangot sem tagadta meg tőlök, melyen dicséretét zengjék.

Heyward meglepetése a dolgok e fordulatánál, leirhatlan nagy vala. Azok, miket indiánoknak tartott, egyszerre kásztorokká alakúltak át, s látszó ellenségében barátot Gamut Dávidot, a zsoltár-énekest ismeré föl. A nélkül, hogy pillanatig is gondolkoznék, előre ugrott s odasietett Gamuthoz és Sólyomszemhez, kinek jó szeszélye még most sem szünt meg. Minden mentegetőzés nélkül forgatá meg nehányszor Gamutot, s többször bizonyítá, hogy öltözete átalakitása becsületére válik a huronoknak. Azután megragadta kezét s oly erővel szorítá meg, mely a becsületes Dávidnak könyeket sajtolt ki szemeiből, s aztán szerencsét kivánt új állásához.

- És valóban énekiskolát akartál alakítani a kásztorok közt? - kérdé. - Igen, igen, félig már megköték veled az alkut, s modorosan verik farkaikkal a taktust. De az éneklésből azért semmi sem lesz, miután a szegény állatok némán születtek. Mit tartasz azonban az oly énekről, mint ez!

S azonnal hallatott háromszor egymásután varjukárogást, oly hangosan a légben, hogy Dávid bedugta füleit, és Heyward, habár ismerte a kiáltás czélját, önkénytelenül föltekintett, mintha keresni akarná e madarat.

- Látod - folytatá a hirhordó, miközben a gyorsan hozzájok sietö mohikánokra mutatott - látod, ez aztán már olyan zene, melynek keze és lába van. Két jó puskát hoz oldalam mellé, a tomahawkokat s késeket nem is számítva. De legyen elég! A mint látjuk, vidám és egészséges vagy, - de mint vannak a leányok?

- Ők fogságban vannak a pogányoknál - viszonzá Dávid s habár lelkikép bánatosak, egészségileg nem lehet panaszra okuk.

- Mind ketten jól vannak? - kérdé Heyward fölgerjedten.

- Mind ketten! - viszonzá Dávid - Semmi egyéb panaszuk nem lehet, minthogy szabadságukat elrabolták.

- Ég áldjon e szavakért! - mondá Murro tábornok remegő hangon. - Igy hát épen s baj nélkül kapom vissza gyermekeimet!

- Hol van az alávaló gaz? - kérdé hangosan Sólyomszem.

- Ma szarvas-vadászatra ment fiatal embereivel s holnap beebb szorúl az erdőkbe, közelebb Canada határaihoz. Cora egy szomszéd néphez viteték, melynek lakása ama sötét sziklacsúcsok mögött van; Alice azonban a huronok asszonyai között időz. Kunyhóik innen csak két rövid mértföldnyire vannak.

- Hát még azon vigasztól is, hogy nővérednél lehetnél, megfosztatál szegény, szelid Aliceom! - mondá Heyward fájdalmasan megindulva.

- Az igaz - viszonzá Dávid - de minden vigasztalásban, mit ének és imádság nyújthat számára, részesül.

- Szereti most is a zenét?

- Igen, ha komoly és ünnepélyes, habár meg kell vallanom, hogy minden fáradozásim daczára is többet sír mint mosolyog.

- Miért engednek téged őrizet nélkül járni?

- Kevés dicsőség illet oly férget, minő én vagyok - viszonzá Dávid szerény alázat kifejezésével. - A zsoltárének hatalma azonban reá birta a vadakat, hogy nekem szabadságot adjanak, s én járhatok, kelhetek tetszésem szerint.

Sólyomszem mosolygott s jelentőségesen érinté homlokát.

Az indiánok soha nem bántják a bolondosokat - susogá halkan Duncannak; - de miért nem tértél útadra vissza? - mondá Dávidhoz fordúlva - hírt hozhattál volna Edvárd váradba.

- Nem, nem, - viszonzá egyszerűen Dávid - inkább követtem volna a gyöngéd lényeket a pokolba, minthogy csak egy lépést is tegyek visszafelé, míg ők fogságot és bút szenvednek.

Dávidnak e szavai mély benyomást tettek hallgatóira, s bizonyosan emelkedett becsülésüket illetőleg. A hírhordó így szólt:

- Hangszereddel tüzet akartam gyujtani, barátom; miután azonban oly nagyra tartod, és én mint derék embert tanultalak ismerni, csak vedd sipodat és fujd kedved szerint.

Gamut oly élénk örömmel fogadta sipját, minőre alig tarták őt képesnek. Miután a hangszert többször megkisérté s meggyőződött, hogy egyetlen hangja sem veszett el, komoly kisérletet tőn gyönyörének egy zsoltár által adni hangot. De Duncan ezer kérdéssel szakitá meg őt, mikre a szegény énekesnek felelnie kelle, s a hírhordó sem késett oly tudomásokat szerezni, melyek a legfontosabb eseményeknél segítheték őket. Gamut elbeszélése egyszerű volt, s csak azt tanusítá, mit Sólyomszem az út és egyéb jelek után következtetett. A foglyok megérkezésekor Cora, mint már említve volt, egy szomszéd törzs tanyájára küldeték; de a törzsről semmi egyebet nem tudott Dávid, minthogy Montcalm szövetségese, s nem vett részt a Henrik Vilmosi utolsó csatában.

- Nem láttad késeik formáját? - kérdé a hírhordó, - angol vagy franczia munkák voltak-e?

- Gondolataim csak a szegény lányok vigasztalására s nem ily hiúságokra voltak irányozva - viszonzá Dávid. - De a bálványt mind a mellett láttam, melyet valószinüleg imádnak.

- Kígyót jelképezett? - kérdé gyorsan Sólyomszem.

- Nem, inkább hasonlitott valami közönséges, csúszó tekenősbékához.

- Hugh! mondának a mohikánok egyszerre, mig a hírhordó komolyan csóválta fejét, mintha fontos, de épen nem örvendetes felfedezést tett volna. Azután Chingachgook elkezdett delawar nyelven beszélni, oly nyugalom- s méltósággal, mely még a fehérek figyelmét is leköté, habár szavait nem értheték. Modora kifejezésteljes és erős volt. Beszéde közben egyszer föltartá karját, s midőn ismét lebocsátá, köpenye redői félre csúsztak, s egy újja keblén pihenve maradt, mintha véleményét azáltal akarná erősiteni. Duncan észrevette, hogy a főnök sötét bőrére egy kék tekenős béka volt gyöngén, de szépen kék szinre festve.

- Oly valami esett értésünkre - mondá a hírhordó a szót véve, midőn Chingachgook megszűnt beszélni - mely hasznunkra vagy kárunkra lehet, Isten akarata szerint. A Sagamore a delawarok véréből eredt, s tekenős békájuk nagy főnöke. Nehányról népük közül beszél az énekes is, de nem tudjuk, vajjon javunkra válik-e ez. A fehérek okozák, hogy rokon rokon ellen emelé fegyverét, s hogy a delawar a mingóval halad egy úton.

Duncan több csatatervet rögtönzött a nővérek megmentésére, és Murro e kétségbeesett indítványokat sokkal több tekintettel hallgatá, mint érett kora s ősz hajával egyeztethető lehete. A hírhordó azonban csakhamar meggyőzte őt nézetei hasztalansága, sőt bohóságáról.

- Legjobb lesz Dávidot ismét visszabocsátani a vadak tanyájára - mondá azután - hogy hírt vigyen a leányoknak érkezésünkről. Később, valamely jel által ismét meghivhatjuk őt tanácskozásinkhoz, ha szükséges lesz, hiszen a varjukárogást csak megfogja különböztetni sípja hangjától.

- Jól van, legyen úgy - mondá Duncan - de én elkisérem őt.

- Ön? - szólt Sólyomszem elbámulva. - Elfáradt már a nap keltét s alkonyát nézni?

- Nem mindig kegyetlenek a huronok, mint Dávid példája tanusítja - viszonzá Heyward.

- Igen, de Dávid torkát felhasználhatja! De mit tudsz te?

- Tudom a bolondot, őrültet, vagy hőst játszani. Mindent, ha attól függ Alice szabadítása. Ne tégy ellenvetéseket - én elvagyok határozva.

Sólyomszem, legnagyobb csodálkozásra ragadtatva szólni akart, de Duncan magszakítá őt, nyugodtabban folytatva:

- Nektek módotokban áll engem átöltöztetni s alakitani. - Alakítsatok át, fessetek be, tegyetek, mi tetszik, de hagyjátok meg az én akaratomat is.

Talán volt Heyward inditványában valami, mi öszhangzott Sólyomszemnek saját bátor természetével. A helyett tehát, hogy tovább is ellenkeznék, fölajánlá segélyét a kétségbeesett kalandhoz.

- Jer, őrnagy, mondá jóakaró mosolylyal. Chingachgooknak van sok festéke, s igen jól tud velök bánni. Ülj le e fatörzsre s légy meggyőződve, hogy a legtermészetesebb bolondot csinálja belőled a legnagyobb gyorsasággal.

Duncan nem késett engedelmeskedni s Chingachgook azonnal munkájához fogott. Ügyesen és gyorsan huzta ama különös árnyvonalakat, melyeket a vadak a vidámság és tréfás kedélyhangulat jeleiként tekintenek. Minden vonás, mely valami harcziast jelenthetett volna, gondosan elkerülteték, és, egy szóval, a katona egészen föláldoztatott egy bolond álruhájának. Ily jelenségek nem voltak ritkaságok az indiánoknál, s miután Duncan jól beszélt francziául s igy könnyü volt neki ticondarogai varázslónak magát kiadnia, ki a szövetséges s egymással barátságban levő törzsek között bolygott.

Miután a befestés kellőleg be vala végezve, Heyward bucsut vőn társaitól s még igen jó tanácsot nyert Sólyomszemtől. Duncan Murrot barátai gondosságába ajánlá, viszonzá erőteljes kézszoritásukat s végre indulási jelt adott Dávidnak. Sólyomszem a nemes s bátor ifju után több pillanatig nézett titkolatlan csodálattal. Azután gondolkozva csóválá meg fejét, elfordult s kisérőivel együtt az erdő védelmébe bizta magát.

NEGYEDIK FEJEZET.

Az ut, melyen Dávid és Heyward haladtak az erdőirtáson át, a Kásztor-tó hosszában vezetett. Midőn az ifju oly emberrel találá egyedül magát, ki együgyüségében oly kevéssé volt képes szükség esetén segélyére lenni, csak akkor kezde helyzete nehézségeinek öntudatára ébredni. A közelgő éj még inkább nevelte sötét hangulatát és nem tudott aggalom nélkül az egyenetlen csatára gondolni, melyben meglehetős meggondolatlanul rohant. De a gondolat Alicére uj erőt adott neki, sőt végre ő bátoritá Dávidot léptei gyorsitására.

Miután csaknem félkörben kerültek a tó körül, elhagyák a vizet, kis magaslatra mentek a lapályon s félórai gyaloglás után egy második erdőirtást értek, mely hasonlólag kásztorok által okoztatott. Mielőtt Duncan kilépett az erdőből, habozott egy pillanatig, mintha tartózkodnék a zöld fák védelmét odahagyni, oly férfiu módjára, ki minden erejét vakmerő vállalathoz gyüjti, melyről tudja, hogy teljes mértékben szüksége lesz reá. Tul az irtáson, azon helyen, hol a patak kis vizesést képezett, ötven vagy hatvan lakhelyet látott, durván épitve törzsekből, fákból és földből. A homályban husz vagy harmincz alakot is látott, kik búhelyeikről a magas fűben a kunyhó körül, felváltva majd fölemelkedtek, majd ismét eltüntek, mintha a föld nyelte volna el őket. Inkább látszának kisérteteknek, mint oly teremtményeknek, kik husból és vérből vannak alkotva, s csak midőn közelébb jöttek, győződék meg Heyward, hogy az indián falu gyermekei voltak. Oly gondtalanul játszának, hogy Duncan és Dávid csak akkor vétettek észre, midőn egészen közöttök voltak. De akkor a kis csapat egyszerre harsogó intő orditásban tört ki s percz alatt eltünt az idegenek szemei elől. A kis éktelenek csupasz barna teste ugy elveszett az estszürkület homályaban a fű között, hogy Duncan semmit nem látott volna belőlük, ha villogó szemeik el nem árulja jelenlétüket.

A gyermekek kiáltása mintegy tizenkét harczost csalt ki a lakások ajtaiba, hol komoly és sötét nyugalommal maradtak állva, és sok méltósággal várták a közelgő látogatást. Dávid oly szilárdan haladt előre, mely minden akadályt gunyolni látszék s épen azon kunyhóba lépett be, mely az egész falunak főépülete volt s a vadak tanácskozásainak nyilt gyül helyeül szolgált.

Duncan csak fáradsággal volt képes lélekjelenlétét feltartani, midőn az összegyült vadakon át tolongott. Mindamellett azonban nyomban követé társát, jól tudván, hogy élete a legtökéletesebb önuralkodástól függ. Habár vére megakadt, midőn ily vad és békithetlen ellenséggel közvetlen érintkezésben látá magát, de erőt véve érzelmein, mind a mellett nem árult el semmi gyengeséget, midőn az emlitett épület közepén találá magát. Itt Gamut példája után egy csomó illatos lombot vőn a kunyhó egyik szögletéből s hallgatva ült reá.

Most az összegyült harczosok elhagyák a bemenetet, körülállák Duncant s türelemmel látszának a pillanatot várni, melyben az idegen méltósága megengedi, hogy megszólaljon. A legnagyobb rész közülök csak az épület ajtószárfáihoz támaszkodék s csak három-négy a legidősb s kitünőbb főnökök közül, ültek le inkább az előszinen. Egy fáklya gyujtaték meg, mely vörös világát arczról arczra, alakról alakra veté. Duncan arra használta világát, hogy mennyire lehetséges, kiolvassa a vadak modorából, milyen fogadtatásra számolhat. De csak keveset találhatott ki. A legelső főnökök oly hidegen s nyugodtan ültek ott, mint szobrok, s tekintetüket a földre irányzák. Csak az árnyékban álló férfiak figyelék az idegent, kutató szemekkel vizsgálva alakját s arczának egyetlen vonását, egyetlen mozdulatát, egyetlen vonását festésének, sőt ruházata egyetlen részét sem hagyák figyelem és megitélés nélkül.

Végre egy öreges főnök, ki ez ideig a kunyhó egy szögletében állott, előlépett s megszólitá Duncant a huronok nyelvén, melyet az, természetesen, nem értett. Fejét rázta, s mozdulatai által igyekezék kifejezni, hogy nem képes felelni.

- Senki nem beszél fivéreim közül francziául vagy angolul? - kérdé franczia nyelven, s egyik arczról a másikra azon reményben nézett, hogy igenlő választ fog nyerni. De habár sokan hallgaták őt figyelemmel, szavai mégis válaszolatlanul maradtak.

- Igen sajnálom, folytatá Duncan lassan és világosan - ha senki fivéreim közül Francziaország nagy királyának nyelvét nem értené. Igen szivére venné, ha azt kellene gondolnia, hogy oly kevés tisztelettel viseltetnek iránta.

Hosszu és lenyomó szünet következett, és semmi jelből nem találhatá ki Duncan, milyen hatást tőnek szavai. Végre azon harczos, ki először beszélt, igy szólt canadai nyelven:

- Ha nagy atyánk népéhez beszél, nem a huronok nyelvén szól-e hozzájok?

- Nem tesz különbséget gyermekei között, - viszonzá Heyward - de különös öröme telik a huronokban.

- Mint fog beszélni, ha a futárok összeolvassák a fejbőröket, melyek öt nap előtt még az angolok fején voltak? - kérdé ravaszul a főnök.

- Azt fogja mondani: Jól van, huronaim vitézek voltak, - viszonzá Heyward hidegen, habár bensőleg megborzadva.

- A mi canadai atyánk nem ugy gondolkozik, - mondá a vad. - Haragos szemeit elforditá tőlünk s ő csak a holt angolokat látja s nem a huronokat.

- Az nem lehet, - viszonzá Heyward. - Hiszen engem, ki nagy orvos vagyok, ő küldött ide, megtudni, vajjon nincsenek-e barátai között betegek.

E magyarázatra ismét szünet állott be s minden szem kutatva függött Duncanon, hogy igazságát vagy hamisságát kiolvassa szavainak.

- Be szokták festeni a canadai műértő férfiak bőreiket? - kérdé végre ismét a vad. - Hiszen különben dicsekedni szoktak halvány arczukkal.

- Ha a huronok egy főnöke fehér fivéreit keresi fel, leveti magáról a bivalbőrt s azon ruhát ölti föl, melylyel megkinálják. Fivéreim adták e szineket nekem, azért viselem.

Fél lassu tetsző susogás tanusitá, hogy a törzs iránti udvariasság szivesen fogadtatott. A főnök megelégedő mozdulatát társai legnagyobb része osztá, a mennyiben a tetszés rövid felkiáltását hallaták. Duncan szabadabban lélekzett s uj remény ébredt szivében terve sikerére nézve.

Rövid hallgatás után egy más vad emelkedés föl s beszédet készült tartani, midőn az erdőből egyszerre tompa s borzasztó hangok hangzának át, s szándokát megszakiták. Duncan fel-ugrott, a harczosok gyorsan elhagyák a kunyhót, s künn a léget oly orditozás tölté be, mely az erdőből ideható borzasztó hangokat csaknem felülmulta. Duncan nem tarthatá magát tovább vissza, kisietett a kunyhóból, s egyszerre oly nagy csoport vad között találá magát, mely csaknem az összes lakosságot magában foglalá. Férfiak és nők, ifjak és gyermekek, mind talpon voltak. Néhányan hangosan sikoltoztak, mások örömükben kezeiket csapkodák össze s mindnyájan ujongtak valami kedvező, de nem várt esemény felett.

Még az ég elég világosságot nyujtott, hogy az erdőszéli nyilásokat észre lehessen venni, melyek benseje utait kijelölték. Ezek egyikén egy sor harczos lépdelt a falu kunyhói felé. A legelső hosszu rudat vitt kezeiben, melyen több fejbőr függött s Duncan azt következteté belőle, hogy a megrázó hangok, melyek az imént az erdőből hangzottak, a vadak közönséges halálkiáltása volt. Annak minden ismétlése egy ellenség sorsát jelenté.

E megszakitás semmi esetre nem volt Duncannak ellenére, minthogy a harczosok váratlan visszatérte szerencsés csata után róla a figyelmet elvoná, s ez nem kevéssé vált könnyebbségére.

Száz lépésnyire a kunyhóktól megálltak a közelgő harczosok s hadikiáltásuk elnémult. Egy közülök hangos szavakkal beszélé el a tetteket s ez által hallgatóit annyira elragadta, hogy nehéz volna leirni. Az egész tanya pillanat alatt a legvadabb s zajosabb tevékenység szinhelye lőn. A harczosok kiránták késeiket s két sorban fölálltak, a győzők csoportjától egész utczát képezve a kunyhókig. Az asszonyok buzogányokat, baltákat s más fegyvereket ragadtak kezökbe, sietve rohanván előre, hogy szerepet vállaljanak a kegyetlen játékban, mely most vala kezdetét veendő. Még kis fiuk is, kik alig birtak fegyvert emelni, kiragadák apjuk kezéből a tomahawkot, s a sorba lopózva, szülőik mozdulatait utánzák.

Nagy halom száraz ágak valának szétszórva az irtáson, s egy tapasztalt öreg asszony nem késék annyit meggyujtani belőlük, mennyit a következő jelenet megvilágositása kivánt. A lángok vidáman lobogtak föl s minden tárgyat tiszta, de iszonyu világban tüntettek föl. Az egész látvány érdekes tájkép vala, melynek keretét a magas fenyves sötét szegélye képezé. Az ujonnan érkezett harczosok legtávolabb álltak; az előtéren két férfiu volt látható, kik arra látszának hivatva, hogy a kezdendő szindarabban a főszerepet játsszák. A világ gyöngébb volt, minthogy arczvonásaik kivehető lett volna; de az könnyen felismerhető vala, hogy különböző érzésekkel foglalkozott lelkök. Az egyik, szilárd tartással állott, készen, sorsát férfiasan viselni; a másiknak le volt sülyesztve feje, mintegy ijedtség vagy szégyen érzetétől. Duncan az első iránt önkénytelen részvétet kezdett érezni s figyelmes tekintettel kiséré minden mozdulatát. Észrevétlenül közeledett mind inkább felé s érdekeltsége annyira nőtt, hogy alig birt lélekzeni.

Most egyes kiáltás hangzék s a pillanatnyi csendet, mely az első lármát követte, oly orditás szakitá meg, minőt Duncan még soha nem hallott. A levert áldozat mozdulatlanul állva maradt, a másik azonban a szarvas gyorsaságával s ügyességével ugrék azonnal tova. A helyett, hogy mint várni kelle, az ellenséges sorok felé rohant volna, egyszerre s váratlanul egy sor gyermek feje fölött szökék át s igy a nélkül, hogy egyetlen csapás intéztetheték felé, a rettentő harczosok sorának külső oldalán termett. Ezer szitok követé e szerencsésen sikerült cselt. Az egész összegyült tömeg szétfutott s vad zavarral futkosott a téren.

Több égő ághalom terjeszté szét világát e téren, mely most dämonok kisérteti csatahelyéhez hasonlita, kik gonosz és véres munkához akarnak kezdeni. A háttér alakjai földfeletti lényekhez valának hasonlók, elillanva a tekintet előtt, mig a léget esztelen és értelmetlen mozdulatokkal hasiták, azok vad szenvedélye azonban, kik a lángok mellett elhaladtak, irtóztató világosan látszának, minthogy a lángok dühétől szikrázó tekintetüket megvilágitá.

Ily boszútszomjazó ellenséges tolongás között, természetes, ha a menekülni vágyó alig juthatott lélekzethez. Egyetlen pillanatban tűnt csak úgy föl, mintha az erdőt elérhetné; de folyamként veté magát ellenébe üldözői serege, s visszaűzé őt a mentő sűrüségtől. Űzött szarvasként fordúlt vissza, nyílsebesen ugrott át egy magasan lobogó tűzrakást, áthatolt sértetlenül egész tömegen, s egyszerre ismét az erdőirtás ellenkező felén jelent meg. De itt is ravasz huronokra talált, kik visszariaszták őt, s még egyszer nyomult a tolongás közé, mintha az átalános zavarban keresne biztosságot. Most, nehány perczre eltűnt, s Heyward már elveszettnek gondolá az ügyes, bátor ifjat.

Semmi nem volt megkülönböztethető, mint egy sötét tömeg, mely vadúl tolongott összevissza. Villogó kések és suhogó tomahawkok ragyogtak fel a tűz fénye mellett; de a csapások pillanatnyilag, s csak a véletlen találomra irányoztattak. Helylyel-közzel feltüntetett a futó világ egy könnyü alakot, ki kétségbeesett szökkenésekkel hasitá a léget, s Duncan reményleni kezdé, hogy a fogoly még mindig ura bámulatos ügyessége s erejének. Egyszerre csak azon hely felé forgott a tömeg, melyen ő állt, s az idegen ismét látható lőn a zűrzavarban. Emberi erő azonban ily irtóztató erőfeszitést ki nem állhatott. Ezt érzé a fogoly is; ekkor felhasználván egy pillanatigi nyilást, előrohant a harczosok közül, s végkisérletet tőn az erdő felé.

Mintha tudta volna, hogy Duncan részéről nem fenyegeti őt veszély, szorosan mellette robogott el. Egy magas, erőteljes huron, ki ez idáig kimélé magát, vala sarkában, s fölemelt karja a halálos döféssel fenyegeté a szökevényt. De Duncan akadályozta meg őt, lábát hirtelen előre nyujtva, melyben a huron megbotlék és a földre zuhant. Áldozata ez előnyt gondolat-gyorsasággal használta föl. Megfordúlt, meteorként futott el Duncan mellett, s a következő perczben nyugodtan állt a főépület kis festett ajtaja előtt.

Duncan azonnal elhagyta helyét és a csoportot követte, mely sötéten vonult vissza lakaiba, nézéskész közönséghez hasonlón, mely hasztalan örvendett valamely kivégeztetésre. Kíván-csisága kényszerité, hogy a fogolyhoz közelitsen. Látta amint karjaival a védelmező ajtót átfogá. Keble mélyen s nehezen lélekzett a rendkivüli megerőltetéstől, egyébként azonban nem engedé büszkesége, hogy legkisebb fájdalmat tanusítson. E pillanatban egy szentül őrzött szokás mind addig védelmezé őt, mig a törzs teljes tanácskozása nem határoz sorsa felett. Ennek eredménye azonban, természetesen, előre látható volt.

A huron nyelvnek nem létezik oly csufoló szava, melyet a csalódott asszonyok nem hasz-náltak volna a fogoly ellen. Gúnyolák szabadulási törekvését, mondván, hogy lábai jobbak kezeinél, s hogy szárnyakat kellene neki adni, minthogy sem kést, sem tomahawkot nem látszik ismerni. A fogoly azonban semmi választ nem adott e bántalmakra, megelégedvén azzal, hogy a nyomorú tömeget méltóságteljes s megvető mosolylyal szemlélje. E nyugalom még inkább elkeseríté az asszonyokat, s szavaik végre éles, átható ordítozássá változtak, mely azonban semmi különös hatást nem látszék az ifjura gyakorolni. E közönbösség végre a többi nézőt is boszantani látszék, s egy fiatal ember, ki alig lépett túl a gyermekkor határán, tomahawkját az áldozat előtt suhogtatá, s az asszonyok gunyolódásit dicsekvésekkel erősíté. A fogoly most a világosság felé fordità magát, s a fiúra oly tekintettel nézett le, mely többet tanusított a legmélyebb s égőbb megvetésnél; a következő perczben azonban ismét előbbi állását foglalá el, - de e rövid percz elég volt, hogy Duncan a foglyot felismerje, s vele nehány pillantást váltson; a fogoly Uncas volt.

Aggódva s ijedten lépett vissza Duncan. E perczben azonban egy harczos tolongott az össze-gyűlt tömeg közé, megfogta Uncas karját, s a tanácskozási ház ajtajához vezeté. Minden főnök s kitűnő harczos követte őket, s Heyward is betolakodott a nélkül, hogy jelenléte figyelmet gerjesztene.

Több pillanat múlt el, mig a jelenlevők mindenike elfoglalá helyét. A képezett kör közepében Uncas állott nyugodtan, fenséggel és elkészülve. Mellette ama fiatal harczos volt látható, kit Duncan Uncas szabadulási kisérlete előtt látott az ifju főnök mellett, s kinek tartása most is szégyenülést s levertséget tanusíta. Heyward titkon attól tartva vizsgálá vonásait, hogy benne is barátjai egyikére fog ismerni; de az ifju teljesen idegen s mi megfoghatlanabb volt előtte, egész megjelenése huron harczosként tünteté föl őt.

Mély csend állott be. Azután egy ősz főnők nyitá meg ajkait, s Lenni-Lenapok nyelvén kezdett beszélni.

- Delawar - mondá - te férfiasan viseléd magadat, habár asszony nemzetségből származol. Szivesen adnék tápot számodra, de ki együtt eszik a huronnal, annak barátjának kell lennie. Pihenj békében napfelköltéig, s akkor váltassék az utolsó szó közöttünk.

- Hét nap és éjjel bőjtöltem, míg a huronok sarkában valék - viszonzá a fogoly hidegvérűleg - Nincs szükségem ételekre.

- Kettő üldözi ifjaim közül társaidat - folytatá az ősz főnök, a nélkül hogy a fogoly beszédére figyelne - ha visszatérnek, bölcseink azt fogják mondani: halj meg.

- A huronnak nincsenek fülei? - kérdé megvetéssel Uncas. - Kétszer hallá foglyotok egy ismert puska durranását. Ifjaid nem térnek soha többé vissza.

Sötét szünet követé e bátor állitást és Duncan attól tartott, hogy a győzők dühét a legfelsőbb fokig fogja emelni. A főnök azonban beérte azzal, hogy nyugodtan válaszolt következőleg:

- Ha a delawarok oly ügyesek, miért van itt egyik legbátrabb harczosuk?

- Mert egy menekülni vágyó gyávának követte útját és tőrbe esett. Az eszélyes kásztor is elfogható.

E szavainál Uncas a mellette levő huronra mutatott, kire minden tekintet sötét kifejezéssel fordúlt. Tompa morgás hangzék a huronok sorai között, s csak a középen levő idősebb főnökök értekeztek rövid, megtörött mondatokban. Egyetlen szó nem váltaték, mely a leg-egyszerűbb módon nem fejezte volna ki a beszélő véleményét. Ismét mély csend állott be, s mindnyájan tudták, hogy az nehéz itélethozás előpostája. Végre az ősz főnök által töreték meg az, ki üléséről fölemelkedve, komoly és méltóságteljes tartással közelíte a vétkeshez. Ugyan azon perczben egy öreg asszony lépett a körbe, s ott csöndes tánczot kezdve, borzasztó szavakat, nemét az átkozódásnak mormogá.

Uncashoz közelíte azután, s oly közel tarta egy lobogó fáklyát arczához, hogy vonásai minden mozdulatát világosan lehetett látni. A mohikán azonban megtartá szilárd, büszke tartását, de nem tartá érdemesnek kutató tekintetével találkozni, s szemei a távolban fügöttek, mintha minden akadályon keresztül hatolva, a jövőbe nézne. Vizsgálódásával megelégedve, hagyta őt el az asszony, hogy a vétkes huront ugyan azon kisérletnek tegye ki.

Ez, törzse harczi szineivel vala befestve, s rövid öltönye alig burkolá el jól képezett idomait. Minden tagját tisztán ki lehetett venni, és borzadva fordúlt el Duncan, midőn észrevevé, hogy azok halálos félelemben remegnek. Az öreg e meggyalázó látványon panaszos orditásban tört ki; az ősz főnök kinyújtá karját, s őt félre tolta szeliden.

- Ingadozó nád - mondá, megszólítván a bűnöst - a nagy szellem a szemre nézve szépen megteremtett, de jobb leende, ha soha nem születtél volna. Nyelved dicsekszik a faluban, de néma a csatában. Az ellenség hátad szinét ismeri, de soha nem látta szemeidet. Neved soha nem fog többé említtetni - már el van felejtve.

Mig a főnök csöndesen e szavakat ejté, fölemelte arczát a vétkes, s az ijedség és büszkeség láthatólag küzdének vonásain. Végre a büszkeség nyert felsőbbséget. Kitárta keblét, szilárdan nézett a villogó, éles késre, melyet bírája kezében tarta, s nyugodtan várta a halálos döfést. Midőn a fegyver csöndesen szivébe nyomult, mosolygott, s tekintete azt mondá, hogy a halált nem találja oly borzasztónak, mint képzelé. Megtántorodék, s leesett a hajthatlan mohikán lábaihoz.

Az öreg asszony panaszos ordítást hallatott, a fáklyát a földhöz üté, s mindent a legmélyebb sötétségbe burkolt. Minden néző kisietett a házból, s Duncan egyedül képzelé magát az indián birói itélet meggyilkolt áldozatával. Csalódott. Egy kéz erősen megragadá karját, s fülébe Uncas hangja susogott csöndesen:

- A huronok kutyák. Murro és a Sagamore biztosságban vannak és Sólyomszem puskája nem alszik. Távozzál! Most Uncas és Heyward nem ismerik egymást. Elég!

Az indián szelíden az ajtóhoz tolta Duncant, s a vészre emlékeztette melyet kettejök hosszabb érintkezése maga után vonhatna. Csöndesen hagyta el Duncan a kunyhót, s a tömeg közé vegyült, mely azt környezte. Az egymásután kialvó tűzrakások ingó világot vetének a térre, s a sötét alakokra, kik hallgatva jártak föl s alá, míg egy csapat harczos lépett a kunyhóba, s az elitélt élettelen maradványát elvitte. Azután Duncan őrizetlenül járt körül, s Alicet fáradozott

fölkeresni, kiért ily nagy vésznek tette ki magát. Midőn fáradozásait sikeretlennek találta, visszafordult a tanácskozási kunyhóba, Dávidot fölkeresni, ki minden kételyeinek azonnal véget vethet. Az épületet elérve, ugy találá, hogy az eddigi fölgerjedés tökéletesen eltünt. A harczosok a kunyhó bensejében ültek dohányozva s komolyan beszélgettek az utolsó hadjáratról. Habozás nélkül lépett közéjök Duncan, s oly komolyan foglalá el helyét, mely nagyon illett a vadak modorához. Egy tekintettel észrevette, hogy Uncas még nem hagyta el helyét, de Dávid után hasztalan nézett körül. Uncas mellett egy fegyveres ifju huron állott, s egy másik az ajtó mellett. Ez volt egész őrizete.

Duncan nem ült még soká helyén, midőn egy öreg harczos, ki beszélt francziául, hozzá fordult.

- Az én canadai atyám nem felejti gyermekeit - mondá a főnök. - Köszönöm neki. Fiatal embereim egyikének neje a gonosz lélek hatalmába esett. El tudod ezt üzni?

- A szellemek különbözők - viszonzá Heyward gyors felfogással. - Némelyek hátrálnak a bölcseség előtt, mások csufolják hatalmát.

- Fivérem nagy orvos! - mondá ravaszul a vad - akar kisérletet tenni?

Heyward igenlő mozdulatot tőn, s a huron nyugodtan várta be az induláshoz az alkalmas pillanatot. Heyward szidta magában az indiánok nyugodt szokását, mely a látszatnak annyi áldozatot hozott, de azért elég eszélyes volt, ugyanoly közönbösséggel, minővel a főnök várni, míg ez végre fölemelkedék, s a köpenyt összehuzván mellén, készen látszék lenni a vélt orvost a beteg asszony lakására vezetni. E perczben azonban egy magas harczos alakja elhomályositá a bejárást, ki hallgatva lépdelt az összegyült vadak között előre, s ugyan azon lombcsomó másik végére ült, melyen Duncan foglalt helyet. Ez nyugtalan pillantást vetett szomszédjára s borzadás futott keresztül tagjain - mert az, ki a kunyhóba lépett, halálos ellensége: Magua volt.

E főnök reménytelen visszatérte okozá, hogy a vad fölhagyott szándokolt látogatásával a beteg szobában. Több pipára, mely már kiégett, rágyujtaték ismét, s Magua oly kényelemmel s közönbösséggel szippantgatott, mintha nem is töltött volna két fáradságteljes napot vadászaton, távol faluja kunyhóitól.

- Légy üdvöz! - mondá végre a főnök. - Feltalálta barátom a szarvast?

- Ifju harczosaim meghajolnak terhe alatt. Küldjék segélyökre az „Ingó nádat”.

Mély csend követé e szavakat s a tiltott név hangját. Elmondák Maguának a történt eseményeket, s egy ideig ismét a legmélyebb gondolkozásba merült mindenki.

- A delawarok falunkhoz lopóztak - mondá végre egy harczos tiszteletteljesen Maguához. - De talált-e valaha egy huront alva valaki?

- A tó melletti delawarok? - kérdé sötéten, összevont szemölddel Magua.

- Nem! azok egyike, kik hajójukban asszony szoknyát hordanak.

- Levették fejbőrét fivéreim?

- Lábai jobbak voltak karjainál! - amott áll - viszonzá a harczos ujjával az ifju mohikánra mutatva.

A helyett hogy asszonyos kiváncsiságot árulna el, Magua gondolkozó modorral ülve maradt, s tovább pipázék, anélkül hogy szemeit csak pillanatra is a fogoly felé forditná. Jó idő mulva verte pipájából a hamut, fölállt, s első tekintetét az ifju harczosra veté, ki nehány lábnyira mögötte állt. A figyelmes csak látszólag gondolatokba mélyedt s halálos ellenek tekintete találkozék. Csaknem egy pillanatig állt e két bátor és hajthatlan lélek egymással szilárdan

szembe nézve, s nem kerülve egymás tekintetét. Uncas alakja duzzadni látszék benső megvetése miatt, míg Magua vonásai felolvadni kezdének lassanként, s daczos kifejezésének engedvén helyt. Mélyen lélekzék föl, s kimondá a rettegett nevet: „a gyors szarvas”.

Mintegy villany ütésre ugrának e név kiejtésére a huronok helyeikről föl s közönbösségük egyszerre eltünt a rögtöni meglepetés hatalma előtt. A gyülölt, de rettegett nevet most minden ajk ismétlé, s tulhangzott az a kunyhó határain. Künn a nők és gyermekek sikoltozák után, mint a viszhang, melyre hosszu ujjongó orditozás következett. Mielőtt elhangzott volna, a férfiak fölgerjedése lecsillapult s mindnyájan leültek ismét, mintegy megszégyenülve sietségük miatt. De még pillanatokig függött tekintetök a fogoly ifjun, s kiváncsian méregeték a harczos alakját, ki vitézségét oly gyakran bebizonyitá törzsük legjobb s legbüszkébb harczosaival szemben.

Uncas örvendett e győzelemnek, de megeléglé diadalát nyugodt, megvető mosolyával fejezni ki. A ravasz Magua figyelmét nem kerülé el ez arczkifejezés. Haragvó tekintettel emelte föl karját s oly fenyegetve rázá a fogoly felé, hogy karpereczein az ezüst czifraságok csörögtek, s igy szólt boszuszomjazó hangon:

- Mohikán, te meghalsz!

- Semmi mesterség nem hivja uj életre a holt huronokat, - viszonzá Uncas a delawarok szép hangzásu nyelvén. - A hullámzó vizek mossák el csontjaikat; férfiaik asszonyok s asszonyaik baglyak. Menj, szólitsd fel a kutya huronokat, nézzenek meg egy harczost. Orrom meg van bántva, gyáva vért érez.

Ez utolsó példázat az „ingó nádra” mély és égő sebet ütött. Néhány huron épen oly jól érté a delawarok nyelvét mint maga Magua, s ez sietett az az által nyert előnyt halálos ellene megrontására használni föl. Kitárta karját s neki készült szónoklata minden ravasz és finom fogásait napfényre hozni.

A főnök cselszövényes, jól kiszámitott szavai nem hibázták el czéljukat. A legfeszültebb figyelemmel lesték magyarázatát hallgatói s vad vérük feltüzesedék, midőn a Glenu eseményeiről s azon támadásról beszélt, mely ismét megfosztá őt foglyaitól. Megemlité mindazon huronok minden erényeit, kik a mohikánokkal küzdve estek el, s végre a legvéresebb boszura szólitá fel a huronokat.

- A foltot egy huron nevén csak vér törűlheti le! - mondá szavait végezve. - E mohikánnak meg kell halnia!

Szavainak hatása rendkivüli volt. Hallgató érzéseit annyira fölingerlé, hogy az emberség minden nyoma boszuszomjba ment át. Különösen egy harczos tűnt ki a figyelem által, melyet beszédére forditott s ez felugrék, élesre fent csatabaltáját a leggyilkosabb gonoszság kifejezésével suhintva az ifju delawar fejének. E mozdulat oly rögtön történt, hogy a halálos szándok meg nem akadályoztathatott volna, de Magua gyors s határozott mozdulattal taszitá a repülő pallost meg, ugy az irányt vesztve, az ifju mohikán harczi tollát metszé el s azután a kunyhó falában állt meg, mintha rettentő gép sujtotta volna oda.

Duncan ijedten ugrék fel, midőn a vad szándokát észrevette, de nyugodtan foglalá előbbi helyét el, midőn egy tekintettel fölismeré, hogy a balta elhibázta czélját. Uncas oly nyugodtan állt helyén, ellenére megvető tekintettel nézve, mely jelen helyzetére valóban csodálatraméltó vala.

- Nem, ne igy haljon meg! - szólt Magua, miután meggyőződék, hogy Uncas sértetlenül maradt. - Szégyenét a nap világitsa meg, s hadd lássák az asszonyok mint remeg alakja a kinok alatt, melyek őt fel fogják emészteni. Vigyétek őt oly helyre, hol hallgatás uralkodik, majd meglátjuk, tud-e a delawar azon éjszakán aludni, mely halálát előzi meg?

Néhány fiatal főnök felállt s komoly hallgatással vezeté ki Uncast a kunyhóból. Szilárd léptekkel követé őket a fogoly s csak egy perczig állt meg az ajtóban, megfordult, hogy egy büszke s bátor pillantást vethessen az egész tömegre. Duncan azt olvasá e tekintetből, hogy a fogoly bátorsága épen nincs megtörve, és hogy semmi esetre nem hagyott föl a reménynyel sem.

Magua beérte a kivívott sikerrel, s szintén elhagyta e kunyhót, a nélkül, hogy a legcsekélyebb figyelmet forditaná szomszédára, ki nem kevéssé érzé megkönnyülve magát, midőn legveszélyesebb és ravaszabb ellensége távozott. E közben a többi vad fölgerjedése is megszünt. Elfoglalák előbbi helyöket s megtölték a kunyhó bensejét kellemes illatu kékes füstfelleggel. Komoly és gondolkozó hallgatás követé a leghevesebb szenvedélyek kitörését s valóban elmult egy fél óra, a nélkül hogy bárki megszólalt volna.

A főnök, ki Duncan segélyét kikéré a beteg asszony számára, végre kiverte pipáját, s a vélt orvosnak indulási jelt adott. A vadat követve nem sokára a szabadra jutott, s örvendett, hogy a kunyhó füstfellege helyett egy nyári este enyhe levegőjét szivhatja.

A vad oldalra fordult s egy domb felé irányzá lépteit, mely a huronok lakai fölött emelkedék. A fiuk e domb lábánál játszottak s a legbátrabb közülök meggyujtott egy halom ágbogat, mely mostanig megkiméltetek az emésztő lángok által. Ennek fénye megvilágitá a főnök és Duncan utját s a hegy fehér felszinére esett s valamely sötét, titokteljes lényt tőn láthatóvá, mely itt váratlanul emelkedék föl a földről.

Az indián határozatlanul habozott, tovább menjen-e s megrázta kisérőjét. Valami fekete formátlan csomó, mely kezdetben csendesen feküdt, mozogni kezdett most Duncan előtt megfoghatlan módon. Végre megismerte az állat felső testének nyugtalan és ingó járásán - mert állat volt a jelenség - hogy az egy medve. Habár hangosan és vadul morogott, s időről-időre láthatók voltak tüzes szemei, nem adá semmi jelét az ellenséges indulatnak. A huron legalább meg látszék győződve lenni a szörnyeteg békés szándokairól s rövid gondolkozás után nyugodtan követte a kezdett irányt.

Duncan tudta, hogy a medve az indiánoknál gyakran találtatik házi állatként s vezetőjét azon véleményben követé, hogy a törzsnek ily kedvencz medvéjét látja. A huron rá sem nézve haladt mellette el, de Heyward nem állhatta meg, hogy reá ne tekintsen, s ne vigyázzon, hogy hátulról meg ne támadtassék. Nyugtalansága semmi esetre sem csillapult, midőn észrevevé, hogy a medve is azon utra tér, melyen ők haladtak, s egyenesen sarkukban czammog. Épen kisérőjét akará erre figyelmeztetni, midőn az e perczben egy ajtót tárt föl s egy barlangba lépett, a hegy bensejébe.

Megelégedvén azzal, hogy magát e bevonulás által biztositva látja, Duncan épen az ajtót kisérté meg becsukni, midőn a medve fölrántá azt, s bozontos alakja elhomályositá a bejáratot. Most egy hosszu és szük sziklahasadék folyosójában találák magukat, melyben minden fordulat képtelenség volt a nélkül, hogy az állatba ne ütköznének. E vészben gyorsan s legjobban választva, előre sietett Duncan s a lehető szorosan követé vezetőjét nyomban, a medve mormogva czammogott utána, sőt néhányszor roppant talpát is vállára tevé, mintha további előnyomulását akadályozni akarná.

Hogy Heyward állhatatossága meddig győzte volna ez iszonyu kisérletet, nem határozhatjuk meg, miután szerencsésen fölmenteték alóla. Halvány világfény ragyogott elébe s kevés percz alatt a helyhez ért, honnan az kisugárzott.

A szikla egész téres benseje különböző szobákra volt felosztva, melynek különböző osztályait falak, kövek, ágak és fahéjak választák el. A világosság felső nyiláson hatott le s éjjel tűz és fáklya pótolák a nap szolgálatát. Ide, legbecsesb kincseik gyülhelyére, hozták az indiánok a

beteg asszonyt, azon reményben, hogy kinzó szellemének nehezebb lesz a tömör köveken, mint a kunyhók lombfödélzetén benyomulni.

Duncan a beteg fekhelyéhez közelite s itt találá a nők között, kik az ágyat körülvették, hasztalan keresett barátját, Dávidot.

Első tekintetre felismeré Duncan, hogy e betegnél késő volna az orvosi segély, s ez nem volt kedve ellen, minthogy igy lelkiismereti furdalás nélkül vihette keresztül csalását. Épen meg akarta kezdeni szerepe játszását, midőn Gamut által megszakittaték, ki hangját egyszerre ünnepélyes énekre emelé. Az indiánok, azon véleményben, hogy bolond, háboritlanul engedék bevégezni énekét, de Duncan nem kevéssé ijedt meg, midőn az utolsó sorokat oly hang által hallá ismételtetni, mely csak félig volt emberi, s a sírból látszék jőni. Visszafordult s a medvét pillantá meg a barlang egy árnyékos szögletében, hol magát csendesen hintálva, nem csak hangokat, de szavakat is hallatott, melyek valóban hasonlitának valamit Gamut Dávid énekéhez. E különös viszhang hatása Dávidra nézve valóban érzékzavaró volt. Kimereszté szemeit s hangja elfulladt rendkivüli ámulatában. Iszonnyal igy szólt Duncanhoz: „Ő vár reád! Itt van a közelben!" s azután visszatarthatlanul rohant ki a barlangból.

Az indián főnök e különös események által legkevésbé sem indult meg. Komolyan s nyugodtan intett az asszonyoknak, hogy távoznának, azután Duncanhoz fordult, az érzéketlenül ott fekvő asszonyra mutatott s igy szólt:

- Most tanusitsa fivérem tudományát!

Heyward azonnal készülni kezdett hivatása gyakorlatához, nehogy habozás által gyanut gerjeszszen. Különös mozdulatokat tőn kezeivel s különös idézetet mormogott, midőn a medve vad orditása egyszerre megszakitá fáradozásait. Háromszor ismétlé szavait s a medve háromszor veté magát közbe, minden ismétlésnél dühösebb és fenyegetőbb hangokat hallatva.

- A gyógyászok féltékenyek, én távozom! - mondá a huron. - Gondolj hűségesen a betegre, barátom, ő törzsünk egyik legderekabb harczosának a neje. - Légy nyugodt! - mondá a haragvó állathoz, - légy nyugodt, én távozom.

A főnök eltünt és Duncan a veszélyes vad állattal egyedül találá magát az ügyefogyott beteg mellett. A medve fülelt, figyelmesen hallgatá a távozó indián lépteit. Midőn teljesen elhangzottak, Duncanhoz czammogott, s ülő helyzetben, nyugodtan vele szemközt telepedett hátulsó lábaira. Duncan támadásra várt s aggódva nézett fegyver után körül, melylyel az erős állat fogai és talpainak ellenállhasson. Az állat azonban egyszerre meg látszék szeszélyét változtatni. A helyett, hogy tovább morogna, vagy más jelét adná elégedetlenségének, megrázta bozontos bundáját s ügyefogyott talpaival orra körül kezdett kaparni s egyszerre csak leesett a gonosz fej s helyén Sólyomszem becsületes bátor arcza látszék, ki szivélyes, vidám, de mint rendesen, hangtalan nevetésben tört ki.

- Csendesen, - susogá Heywardnak s széles talpát szájára tevé. - A semmirevalók még közel vannak, s csak egyetlen gyanus hang nyakunkra hozná őket.

- De mi czélra ez elburkolózás? - kérdé Heyward halkan. - Miért mertél ily veszélyes kalandba bocsátkozni?

- Ezt könnyű megmagyarázni - viszonzá Sólyomszem - midőn megváltunk egymástól, a Sagamoret és Murrot egy régi kásztorlakba szállásoltam be, hol egészen biztosak a huronok ellen, s azután megindultam Uncassal a tekenős békák tanyája felé. Láttad a fiút?

- Fájdalom, igen! Ő fogoly, s holnap napfelkölte előtt kellene kivégeztetnie.

- Nem, addig legalább még én életben vagyok - mondá a hirhordó szilárdan. - Épen miatta vagyok itt, mert szégyen volna ily ifjat a huronok kezében hagyni! De tovább! Én és Uncas

egy huronbandára akadtunk, s a fiú sokkal gyorsabb vala mint egy főnöknek kellett lenni. De hiába, vére forró, s én nem kárhoztatom őt. A nóta vége az lőn, hogy a huronok egyike gyáván viselte magát, s őt, megszökve, tőrbe csalta. A fiu elveszte után, megrohantam a gaz férgeket, s volt nehány cseté-paté köztök s közöttem. Miután egy pár semmirevalót lelőttem, minden további háboritás nélkül közeliték kunyhóik felé, s szerencsémre törzsük egyik idézőjével találkoztam, ki épen valamely gonosz lélekkel készült háborút kezdeni. Leütöttem őt, száját betömtem, hogy zajt ne üthessen, s aztán felfüggesztém őt két fiatal fa közé. Végezetűl, medve burkát magamra öltém, s elvállaltam szerepét, hogy föltételem meg ne hiusúljon.

- És valóban bámulatosan utánzád az állat mozdulatait! - mondá Heyward.

- Ó édes Istenem - viszonzá a hirhordó e rá nézve hizelgő szavakra - valóban nyomorúlt kontárnak kellene lennem, ha ez állat mozdulatait s állásait nem birnám utánozni. Igen, ha például párducz, vagy vadmacska lett volna, akkor már leende valami nézni való a dolgon. De igy! Ily ostoba állat utánzása csak nem lehet hős tett. Elég azonban róla, - hol van a leány?

- Isten tudja! Minden kunyhót átkutattam a nélkül, hogy legcsekélyebb nyomra akadhaték.

- De hiszen a zsoltárénekes mondta távozásakor, hogy itt van valahol közelében, s vár reád.

- Csak ama szerencsétlen asszonyt érté.

- Ó nem, az együgyű ember reszketett félelmében, s csak dadogta, mi reá bizva volt. Több rejlik az ő szavaiban. Engedj csak fölmászni e falra, hadd kémlelődjem kissé.

A hirhordó felkapaszkodék a válaszfalra, s alig érte el legfelsőbb szélét, midőn hallgatást intett Heywardnak s visszacsúszék.

- Itt van - suttogá - s az ajtón át hozzá lehet jutni. De előbb mosdjál meg, mert a szegény gyermek ugyancsak megijedne, ha igy látna meg. Ott ama sziklából egy kis viz buzog, használd, s légy nyugodt a következések miatt. Ha visszatérsz, ismét be foglak festeni.

Duncan szót fogadott, s pillanat alatt lenn volt arczáról a festék. Ekként elkészülvén Alice látogatására, búcsút vőn Sólyomszemtől s eltűnt az ajtón át, mely a barlang más osztályába vezetett. Szétszórt prédákkal tölt tér közepén találta Alicet, halványon és remegve, de elkészülten Duncan látogatására.

- Heyward! - mondá örömteljes meglepetéssel, s gyöngéd kezét jegyesének nyújtá.

- Alice! - viszonzá Heyward elragadtatva, s percz alatt az oly régen keresett oldala mellett vala.

- Tudtam, hogy ön nem fog engem elhagyni, Duncan - mondá - de csak maga jő, atyám nincsen önnél?

Heyward röviden elbeszélé a dolgok állását, s Alice feszült figyelemmel hallgatá őt.

- Most már láthatja ön, mennyivel többet várhatunk ezentúl, mint eddig - igy végzé értesitésit - Sólyomszem segélyével valószinüleg megmenekülhetünk e kegyetlen vadak hatalmából, ha ön elég lelki erőt érez a még várható fáradságok s nehézségek elviseléséhez.

- Bizonyosan lesz hozzá erőm! - viszonzá Alice.

Heyward örömét akará Alice bátorsága felett kifejezni, midőn szavait könnyű ütés vállára, visszatartá. Megfordúlt, s leggonoszabb ellenének, Maguának gonosz arczával és sötét alakjával találkozék tekintete. Gúnyos mosoly hangzék a főnök ajkain, mely ugy tűnt föl Heyward előtt, mint egy sátáni dämon mosolya. Pillanatig ellenállhatlan vágyat érzett, a vadat megrohanva, vele élet-halál viadalt kezdeni. De mivel fegyver nem volt nála, épen oly gyorsan felhagyott e kétségbeesett határzattal, amily hirtelen keletkezése történt.

A diadalmaskodó indián szigorú tartást vőn fel, de mind azáltal visszavonult nehány lépésnyire a fiatal, bátor tiszt fenyegető tekintete előtt. Mindkét foglyot szilárd szemekkel vizsgálá nehány perczig, azután félre lépett, s valamit azon ajtó elé hengergetett, melyet Duncan ez ideig nem vett észre. Ez nem azon ajtó volt, melyen ő belépett, és csak most foghatá meg, miért lepheté meg őt Magua.

Miután menthetlenül elveszve gondolá magát, Alicet keblére vonta, s készen volt a sorsnak alávetni magát, mely a jelen körülmények közt elkerülhetlennek látszék. Magua azonban nem gondolt pillanatnyi erőszakos tettre. Biztositá magát foglyaira nézve az által, hogy az utat az ajtón át elreteszelte, s azután igy szólt:

- A fehér arczuak elfogják a ravasz kásztort, de Magua tudja, hogy kell az Yengeeset (angolt) elfogni.

- Huron! - mondá ingerelten, s haragjában elfeledé, hogy két életet vet koczkára - Huron, tedd a legrosszabat! Én megvetlek bosszúddal együtt!

Magua gúnyosan mosolygott.

- Igy fog a fehér ember a kinzó rúdon is beszélni? - kérdé.

- Itt épen úgy, mint ott! - viszonzá Heyward - Törzsed jelenlétében úgy, mint szemedben.

- Jól van! Magua elhozza fiatal embereit!

E szavakkal elfordúlt a főnök, s azon bejáraton át vala távozandó, melyen Duncan jött be, midőn egyszerre borzasztó mormogás tartóztatá őt föl. A medve alakja megjelent az ajtó alatt, leült elé, s a legtermészetesebb ügyefogyottsággal mozgott ide-oda. Magua éles tekintetet vetett reá, mintha az állat sajátlagi természetére nézve kivánna tisztába jőni, s amint a jól ismert varázsló álarczát megkülönbözteté, hideg megvetéssel készült mellette elmenni. A medve ismét elzárta útját, s hangos és fenyegető mormogás kényszerité őt, még egyszer megállni. Végre azonban szilárdúl el látszék határozva, hogy semmiféle tréfa által nem hagyja magát feltartóztatni, s szilárd léptekkel haladt előre. A medve csöndesen visszavonúlt előtte, szorosan a bejáratig. Itt hátulsó lábaira ült le, s mint a valóságos medve, elkezdett első lábaival a légben csapkodni.

- Bolond! - kiáltott boszusan a huron, menj, játszál asszonyokkal és gyermekekkel, s hagyd a bölcs férfiakat békén.

Utolszor kisérté meg elmenni a makacs állat mellett, miután fegyverrel nem akarta fenyegetni. Egyszerre azonban kinyújtá a medve előtalpait, s Magua karjai s mellét átszoritva, oly szilárdan magához karolta, hogy az alig tudott lélekzeni. Duncan azonnal odaugrék, fölragadott egy bőrszíjat, mely a földön feküdt, s átköté vele a főnök karjait, szárait s két lábát oly szorosan, hogy nem mozdulhatott. Miután teljesen meg volt kötözve, Sólyomszem elbocsátá prédáját, s Duncan ügyefogott ellenét hátára fekteté le.

Ez egész küzdelem alatt egyetlen hangot sem adott Magua, habár minden erejével mind addig ellenkezett, mig meggyőződék, hogy oly ember fogta őt át, kinek izmai legyőzhetlen erősek. Midőn azonban Sólyomszem, hogy az egész eseményt röviden megmagyarázza, letolta medvefejét, és saját, e perczben durva és fenyegető arczát mutatá meg a vadnak, Magua ekkor annyira meg volt lepetve, hogy a vadak közönséges „Hugh” felkiáltását nem nyomhatá el.

- Most már ismét hatalmadban van tehát nyelved - mondá Sólyomszem. - Várj! nehogy megrontásunkra használd, bátorságot veszek, szádat betömni.

A nélkül hogy sokat törődnék felette, minthogy igen kevés volt az idő, dologhoz látott a hirhordó, s miután az indián száját dugóval ellátta, Maguát teljes joggal tekintheték harczra képtelennek.

- Hol jött be a lator? - kérdé a bátor hirhordó munkája bevégzése után. - Mellettem egy lélek sem járt, mióta elhagytál.

Duncan megmutatta az ajtót, melyet Magua elzárt.

- Itt nem mehetünk át - mondá Sólyomszem. - Vedd karjaidra a leányt; a másik kijáráson kell az erdőbe kijutnunk. Burkold őt az indián ruházatba itt, s vigyázz jól, hogy finom kis alakját a lehetőségig elburkold. Ugy! most kövess, s a többire nézve bizd magadat reám.

Duncan az ájult Aliceval karján, követé a hirhordót. Azon barlangba visszatérve, melyben a beteg feküdt, ezt egyedül találák, s gyorsan haladtak a sziklauton levő kijárat felé. Midőn ajtajához értek, a kivülről hallatszó mormogásból az következtették, hogy a beteg asszony rokonai s barátai vannak az ajtó előtt összegyülve.

- Őrnagy, itt nem nyithatom meg ajkaimat, minthogy angolul beszélve, e kigyófaj előtt azonnal elárulnám magamat. Mond hát te nekik, hogy a gonosz lelket bezártuk a barlangba, s az asszonyt az erdőkbe viszszük, hol számára erösitő gyökereket keresünk. Szedd össze ravaszságodat, mert itt nem lehet tréfálni.

Az ajtó megnyittaték kissé, s ez esemény kényszeríté őt, utasitásai megszakitására. Vad mormogást hallatva, bátran fölszakitá az ajtót teljesen, s kifelé czammogott azután Duncan előtt, ki nyomba követte őt.

- Elüzte fivérem a gonosz lelket? - kérdé azon harczos, ki Heywardot a barlangba vezeté. - Mit visz karjaiban?

- Gyermekedet - viszonzá Duncan komolyan. - Kiüztük belőle a betegséget s a barlangba varázsoltuk. Kiviszem e nőt, hogy őt gyökerek által erősithessem meg. Mire a nap fölkel, férje kunyhójában lesz.

- Jó! - viszonzá a főnök, a nélkül hogy legcsekélyebb gyanut mutatna. - Fivérem távozhatik. Én majd bemegyek a barlangba, s megküzdöm a gonosz lélekkel.

- Az ég szerelmeért ne tedd! - mondá Heyward ijedten. - A betegség fivérembe szállna át, ha találkoznék vele. Nem, - gyermekeimnek kivül kell várniok, míg a gonosz lélek kijő, s akkor üssék le azután buzogányaikkal. Mivel ravasz, el fogja magát ásni a hegybe, ha látandja, mi sokan fegyverkeztek föl legyőzésére.

Ugy hallgaták Heyward szavait, mint az orakulumot és senki nem találkozott, ki mert volna ellene szegülni. Minden jelenlevő kivonta kését és tomahawkját, s közelébb nyomulván a barlang bemenetéhez, késznek nyilatkozék a gonosz lélekkel, mint rokonuk vélt kinzójával, boszujokat éreztetni. Sólyomszem és Heyward fölhasználák e pillanatot, s oly gyorsan, mint csak lehet, tovább álltak.

Oly utat választa Sólyomszem, mely legkevésbé lehete fölügyelet alatt, s az indián falunak inkább külső feléhez, mint belsejéhez tartott. Alice a tiszta lég hatása alatt csakhamar ismét magához jött s kitalálta azonnal, mi minden mehetett véghez. Heyward a földre állitá őt, karját nyujtá támaszaul, s követte a hirhordót, míg az a kunyhóktól kellő távolságra megállván, igy szólt:

- Ezen ut más nép falujához fog benneteket vezetni. Menjetek oda s kérjétek védelmét. Ha valódi delawarok, azt nem fogják megtagadni tőletek. Menjetek, s Isten keze ótalmazzon benneteket.

- Mit akarsz tenni? - kérdé meglepetve Heyward. - Csak nem fogsz tőlünk megválni?

- Uncas az ellenség hatalmában van - viszonzá Sólyomszem. - Odamegyek s meglátom mit lehet érte tenni. Minthogy azt mondják, hogy Uncast kinozták, míg én közelében voltam, minthogy ez ifju meghaljon, mig érkezik számára baráti segély, előbb eltün e földről minden hűség és hit, s puskám oly ártalmatlanná válik, mint a zsoltárénekes sípja.

Duncan látta, hogy Sólyomszem határzata rendithetlen, s elhagyta őt, hogy Aliceval a szomszéd nép kunyhóit keresse föl. Sólyomszem visszafordult s ismét teljes bátorsággal rohant leghalálosb ellenei falujába, habár nem titkolá önmaga előtt, mennyi nehézséget s veszélyt kellend legyőznie. Midőn az épületekhez közelite, egy rozzant s félig fölépült kunyhót vön észre, melynek hasadékaiból tiszta világosság ömlött ki. Sólyomszem e kunyhóhoz közelite, hogy mint elővigyázó és bölcs harczos, az ellenség külső épületeit vegye szemügyre. Az első pillantás, melyet a kunyhó belsejébe vetett, Dávid alakját mutatá neki, ki egy csomó lombon ülve, fejét kezére támasztva, s mélyen el látszék gondolkodva lenni. A nélkül, hogy háboritná őt, Sólyomszem a kunyhóba lépett, s egyenesen Gamut elé állott. Csak most pillantott ez föl, s ugy nézett a medvebőrbe bujt hirhordóra, mint a rémület megtestesült képe. Pillanat alatt azonban valamennyire összeszedte magát, s elővéve sipját, egy zsoltárt akart énekelni, midőn Sólyomszem hangja megszakitá őt.

- Tedd ismét félre hangszeredet, barátom - mondá. - Most jobb a beszéd minden éneklésnél.

- Ki vagy te, az Istenért! - mondá Dávid, rémülve kapkodván levegő után.

- Ej, bolondos! hát oly hamar elfelejtéd azt, ki sipodat visszaadta? - kérdé a hirhordó, ki a szegény énekest végre meg akará szabaditni szorongásitól.

- Lehetséges volna-e? Te volnál az, Sólyomszem? - szólt Dávid megkönnyülve, midőn az igazság derülni kezdett lelkében.

- Igen, természetesen én, - viszonzá a kirhordó nevetve s megmutatva becsületes arczát. - Ne félj többé, hanem szedd össze gondolatidat, hogy értelmesen válaszolhass. Tudod, hol van Uncas?

- Fájdalom, meg van kötözve - viszonzá Dávid leverten. - Amint hallom, holnap kell meghalnia.

- El tudnál hozzá vezetni? - kérdé Sólyomszem.

- Az nem lesz nehéz - viszonzá Dávid. - Attól tartok azonban, hogy jelenléted inkább szaporítni fogja mint kevesitni szerencsétlenségét.

- Hallgass és vezess hozzá! - parancsolá a hirhordó, miközben arczát ismét a medvefej mögé rejté, s további habozás nélkül elhagyta a kunyhót.

Az épület, melyben Uncas fogva tartaték, a falu közepén állt, s ez ideig nehéz leende észrevétlenül közelitni hozzá. Egyébiránt a titkolózással nem igen törődött Sólyomszem, miután álarcza alatt meglehetős biztosságban érzé magát. A kunyhó legegyenesebb s rövidebb utját választá tehát, melynek közelében négy vagy öt vad ácsorgott, kiknek a fogoly viselete fölött figyelmes szemekkel kelle őrködniök.

Midőn Gamutot legtekintélyesebb varázslójuk jól ismert hüvelyében láták közeliteni, ellenkezés nélkül nyitottak helyet nekik, de távozásra nem igen látszék kedvök. Gamut azonban utközben némi utasitást nyert a hirhordótól további viseletére nézve, s az énekes nem mulasztá oly bátorsággal hozni folyamatba, mely magát Sólyomszemet is meglepte.

- A delawarok asszonyok - szólt Dávid a vadakhoz. - Szeretnék fivéreim hallani, midőn a gyors szarvas asszonyszoknyát kér? Szeretnék őt kinzás közben sirni és panaszolkodni hallani?

A tetszőleg és gyorsan kiejtett „Hugh” tanusitá mi kellemes volna ily igéret teljesitése az indiánokra nézve.

- Jól van - folytatá Dávid - ugy hát vonuljanak fivéreim félre, s az én bölcs kisérőm rá fog lehelni a fogolyra.

A huronok nehány halk szót váltának egymással, mire azután kissé félre huzódtak a kunyhó bejáratától, s intettek a varázslónak, lépjen be. Ez azonban nyugodtan ülve maradt s kedvetlen mormogást hallatott.

- Attól tart a bölcs férfiu, hogy lehellete fivéreit fogja érinteni, s elveszi az ő bátorságukat is - folytatá Dávid. - Fivéreimnek messzebb kell kissé vonulniok.

A huronok szót fogadtak, minthogy annál, melylyel fenyegetve voltak, nehezebb sorsot még csak nemis képzelhettek, s igy annyira visszavonultak, hogy semmit abból, mi a kunyhóban mondaték, nem hallhattak, de a bemenetre felügyelni azért képesek valának. Most a medve megelégedvén a huronok engedékenységével, elhagyta helyét s belépett a kunyhóba. Csend és sötétség volt benn: csak a főzéshez használt kialvó tüz parazsa világitá valamennyire a sötét tért.

Uncas megkötözött kezek és lábakkal mozdulattanul dölt a fal egy szögletéhez, s egy pillantást sem vetett a medvére, ki fenyegetve látszék hozzá közeliteni. Sólyomszem, ki Dávidot őrként hagyta vissza az ajtóban, hogy magának biztosságot szerezzenek, vajjon nem figyelnek-e reá, tanácsosnak tartá még egy ideig fenntartani álöltözetét, s a helyett hogy beszélne, egy igazi medve mozdulatait utánozni. Amint azonban Dávid kivánt jelt adott, elnémult a tompa morgás s halk sziszegés hallatszék a kunyhóban.

Uncas a falfelé volt fordulva s szemei be valának zárva, hogy érzékeit elvonja a medvéről. Alig hallá azonban a sziszegést, midőn fölemelkedék, szemeit minden irányban forgatá s végre bátor tekintetét kutatva és változatlanul a bozontos állatra függeszté. A sziszegés ismételteték. Még egyszer körül futák a mohikán pillantásai a kunyhó bensejét, s aztán szilárdan a medvén pihentek. Lassu, de nyugodt és mély hangon igy szólt.

- Sólyomszem!

- Vagdald föl kötelékeit - morgá a hirhordó Dávidnak.

Az énekes engedelmeskedék és Uncas ismét szabadoknak érzé tagjait. Ugyan e perczben leveté magáról a hirhordó a medve hüvelyt, s természetes alakjában állt fiatal barátja előtt, ki szavak nélkül is megérté szándokát és tervét.

Midőn Sólyomszem leveté bozontos ruháját, egy hosszu villogó kést vőn elő és Uncasnak nyujtá.

- A huronok künn vannak, légy elkészülve! - mondá halkan.

- Menjünk! - viszonzá Uncas.

- Hova?

- A tekenősbékákhoz! ők az én szülőim apáinak gyermekei.

- Igen, igen, az mind jó volna - viszonzá Sólyomszem. - De mit kezdünk az ajtó előtti mingókkal, kik hatan vannak?

- A huronok kutyák! - hangzék a válasz. - A delawarok versenyt futnak a szarvassal.

- Szavaidban van igazság, fiu, s nem kétkedem, hogy te egész sereg üldözőt magad mögött hagynál. De a fehér ember tehetségei nem hasonlók a mohikánéhoz. Ha szükség, minden huronnak bezúzom koponyáját, de a futásban ők mestereim.

Uncas nem válaszolt. De visszatért a kunyhó ajtajából, melyhez már közelite, s elfoglalá előbbi helyét. Sólyomszem tovább beszélt.

- Uncas, az nem volna igazságos, ha egyik embert a másiknak tehetségétől tennénk függővé. Menekülj te, s én ismét fölveszem a medvebőrt s megkisértem csel által megmenteni magamat.

- Uncas marad! - viszonzá hidegen és nyugodtan az ifju.

- Miért?

- Ő harczolni akar apja fivérével s kész meghalni törzse barátjával.

Sólyomszem hevesen szoritá vas ujjai közé az ifju kezét.

- Gondoltam, - mondá - igen, inkább hasonlitana egy mingóhoz mint delawarhoz, ha engem elhagytál volna. De azért mégis föl akartam ajánlani, mert tudom, hogy a fiatalság függ az életen. Vedd fel fiu a medvebőrt. Hol bátorság nem segithet, ott cselnek kell segiteni.

Hallgatva, de gyorsan burkolózék Uncas a medvebőrbe s türelmesen várta a további utasitásokat, melyeket Sólyomszem adandó vala. Ez Dávidhoz fordult.

- Barátom, - mondá - cseréljünk ruhákat. Itt vedd vadászingem s fővegemet s add helyette köpenyed és kalapodat. Sípodat és szemüvegedet is reám kell biznod; azt azonban megigérem, hogy mindent a legjobb állapotban fogok visszaadni, ha jobb időkben viszontlátjuk egymást.

Dávid nem habozott az ajánlott cserét elfogadni és Sólyomszemnek csak kevés perczre volt szüksége, hogy magát az énekes rongyaiba burkolja. Midőn a szemüveg orrán volt s a kalap fején, a gyönge csillag világitásánál elismertetheték az énekes helyett. Mielőtt bucsut vőn Dávidhoz fordult s némi utasitást adott neki.

- Kevés veszély fog téged fenyiteni, barátom, - mondá - senki nem bántand, ha azon perczben, melyben menekvésünk fölfedeztetik, egy zsoltárt kezdesz énekelni. Ülj ide az árnyékba s vedd át Uncas szerepét, mig a ravasz huronok észreveszik a csalást. Vagy inkább akarsz bennünket kisérni?

- Nem, itt maradok, hogy szökésteket biztositsam. A delawar vitézül harczolt értem, én hasonlón akarok cselekedni.

- Ugy beszélsz, mint férfiu, és pedig mint derék férfiu! - viszonzá a hirhordó. - Bukjál hát le s huzd össze hosszu lábszáraidat, melynek alkotása nagyon is hamar árulónk lehetne. Meddig lehet, hallgass; ha azonban bejőnek a vadak, ne feledd zsoltáraidat. S most élj boldogul, barátom. Isten áldása veled!

E szavakkal szivesen rázta meg Sólyomszem az énekes kezét, s aztán elhagyá a kunyhót az elburkolt Uncas kiséretében. Amint a huronok közelébe jutott, felnyujtá alakját Dávid modora szerint a magasba, s kezét fölemelve elkezdé éneke utánzását, mely csak egy vad gyakorlatlan fülét volt képes elámitani. Minél közelébb jött a vadak csoportjához, annál erősebben jövének a hangok torkából, mig nem a huronok egyike föltartóztatá őt.

- Fél az a delawar kutya? - kérdé a vad. - Fogják fivéreim könyeit látni?

Mielőtt Sólyomszem válaszolhatott, oly irtóztató morgáshoz kezdett a medve, hogy az indián ijedten bocsátá el a hirhordó karját s félre állt, hogy meggyőződjék, hogy valóban csak medve-utánzást lát maga előtt. Sólyomszem azonnal elkezdé ismét borzasztó énekét, és azért vonultak vissza az indiánok, azon gondolatban, hogy lélekháborodottat látnak s tovább engedék vonulni az elismert varázslót, bolond kisérőjével együtt.

Szokatlan lélekerő birhatta csak Uncast és Sólyomszemet arra, hogy folytonosan megtartsák a csendes egyforma lépéseket, melylyel utjokat kezdék; annyival is inkább, mert észrevevék az őrök legyőzhetlen kiváncsiságát. Gamutnak legparányibb meggondolatlan mozdulata árulója lehetett volna, s a hirhordónak szükségképen kellett némi idő, mig biztosságig jöhetnek. Daczára e kinos pillanatoknak nyugodtan folytatta utját, mely különböző kiváncsi bámulókat csalt a kunyhók elé, melyek mellett el kelle haladnia Uncassal. Még nehány sötét tekintetü harczossal is találkoztak, de senkinek nem jutott eszébe a vakmerő szökevényeket feltartóztatni. Az éj sötétsége s merényük bátorsága legjobb szövetségeseik voltak.

A falu csakhamar mögötte volt a két szökevénynek, kik gyorsan közelitének az erdőség védelme alá, midőn mögöttük egyszerre hangos és tartós orditást hallának, mely szavaknál inkább tudatta velök, hogy minden elárultaték. A következő pillanatban Uncas leveté magáról a medvebőrt, és Sólyomszem gyorsan sietett előtte, egy közelfekvő bokrozat felé, mely alul két puskát vont elő, a szükséges lövési készlettel együtt.

- Most már jöhetnek a gazok nyomunkat követni, - mondá, - kettő bizonyosan halál fia, ha bátorkodik bennünket üldözni.

Gyorsan siettek előre s eltüntek csakhamar az erdő sötétében.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Sólyomszem és Uncas menekülése következő módon fedezteték föl. Az indiánok kiváncsiságtól üzetve a fogoly kunyhója felé közelitének s egy hasadékon át annak bensejébe néztek be, mely a pislogó tüzmaradék által még mind gyöngén vala megvilágitva. Kezdetben Dávidot az ifju mohikánnak tarták, mig ő maga alkalmat nyujtott az indiánokat kiragadni tévedésükből. Nemsokára fáradt lőn tudniillik, hosszu lábait olyannyira összehuzva tartani s igy mind nagy, nagyobb tért engedvén nekik, végre lábai az izzó parázszsal érintkeztek s tisztán meg lőnek világitva. Először azt hivék a huronok, a delawar varázslat folytán torzittatott el; de midőn Dávid fejét is fölemelte, s becsületes szelid arcza lőn látható az ifju mohikán büszke vonásai helyett, gyanakodni kezdének s a kunyhóba rohanva, kezet tőnek a fogolyra, s fölfedezék a csalást. Most oly irtóztató orditásra fakadtak, hogy Dávidnak hinnie kelle, hogy utolsó órája ütött. Ugy akart meghalni, mint hivatásához illik, el kezdé hangzó és szenvedélyes halotti énekét. Ez megmenté őt. Az indiánok épen alkalmas időben emlékeztettek lelki gyöngeségére s bántalmatlanul hagyva őt, a szabadba rohantak s riadókiáltásaikkal kevés percz alatt az egész falut talpra álliták.

A harczosok csakhamar összegyültek a tanácsház előtt s türelmetlenül várák a főnökök parancsait. Mindennél inkább Magua nélkülözteték fájdalmasan. Nevét kiabálák s csodálkoztak, hogy meg nem jelenik. Végre követ küldeték, őt előhivni.

Meddig ez történt, néhány fiatal harczos azon utasitást nyerte, kutassák át a legközelebbi bokros helyeket, hogy talán valami nyomát találhassák a megszökötteknek, s hogy legközelebbi szomszédjukat, a delawarokat szemmel tartsák. Nők és gyermekek rohanoztak jobbrabalra, s az egész tanya a legvadabb zürzavar látványát nyujtá ismét. De a nyugtalanság e jelei nem tartának soká, s mielőtt egy negyedóra elmult, már össze voltak gyülve a tanácskunyhóban a legkitünőbb és éltesb főnökök.

Nemsokára azután visszatért az egyik portyázó csapat, mely a varázslót, kit Sólyomszem megrabolt medvebőrétől s leütött, magával hozta. Ennek elbeszélése s azon vadé, ki Heywardot a betegszobába vezette, kutatásaik alapját megszerzé. A legbölcsebb s eltökéltebb tiz főnök a barlangba küldeték, kik azonnal a beteg szobáját keresék föl s azt halva találták. Mindjárt reá a szomszéd szobából egy sötét alak gurult be, kissé fölemelte magát s Magua vad s dühösségtől torzitott vonásait mutatá. A meglepetés általános felkiáltása követé e fölfedezést, melyre azonnal több kés sietett, a megkötözött főnök tagjainak szabadságát visszaadni. Magua fölemelkedék, s oroszlánhoz hasonlón rázta meg magát, hogy préda után lásson. A nélkül hogy egy szót szólna, keze görcsösen játszék kése markolatával, s szemei gyorsan forogtak körül, mintha kitörni vágyó boszuja tárgyát akarná fölkeresni.

Szerencsére, a fölgerjedt főnök minden ellensége biztosságban volt már; ha e pillanatban hatalmában lettek volna, kétségtelenül halálnak áldozza őket. Miután most azonban csak baráti arczokat látott, csak fogait csikorgatá, mint vas ráspolyokat, s magába fojtá dühét, nem találva áldozatot, melyen kiönthetné. Haragja természetesen egyik jelenlevő figyelmét sem kerülte el. Hogy az még magasabb fokig ne emelkedjék, a legidősb főnök vevé a szót, mondván:

- Ha barátom talál egy ellenségét, nevezze meg, hogy a huronok bosszút állhassanak rajta.

- Haljon meg a delawar! - mennydörgé Magua dühtől villámló szemekkel.

A zavar rövid pillanata állott be.

- A mohikán gyors lábu, és messze tud ugrani - szólt végre a főnök - de fiatal embereim feltalálták nyomát.

- Tehát elment! - mondá fogcsikorgatva Magua.

- Igen! Gonosz lélek járt közöttünk, s elvakitá szemeinket.

- Gonosz lélek? - mondá Magua éles gúnynyal. - Igen, ugyanazon gonosz lélek, ki fivéreinket a Glenu mellett agyonveré, a kutya, kinek fehér bőre egy indián szivét s cseleit rejti - a „hosszú puska!”

E rettegett név kiejtésekor Magua dühe társaira ment át. Mint ő, ezek is csikorgatták fogaikat, s hangosan üvöltöztek haragjokban, hogy e bátor és borzasztó ellenség szemeiket vaksággal volt képes megverni. Magua a zivatart kihagyta tombolni, s azután igy szólt nyugodtan:

- Kövessetek népünkhöz! Férfiaink várnak bennünket.

Hallgatva egyeztek meg az indiánok, s az egész csapat visszatért Magua vezérlete alatt, a tanácskunyhóba. Itt minden Renard Subtilra fordúlt, ki rövid gondolkozás után elbeszélé mit látott, minden visszatartás nélkül. Sólyomszem és Duncan csele le vala tehát leplezve, s belátta az egész gyülekezet, hogy a leggyalázóbb módon engedék rászedni magukat. Boszú után szomjaztak, s ennek módja volt a tanácskozás első tárgya.

Sok vélemény mondaték ki, sok tanács osztatott. Magua meghallgatá valamennyit, a nélkül hogy egy szót szólna, míg nehány kiküldött futár azon hirt hozta, hogy a menekültek kétségtelenül a szomszédtörzs felé vették útjokat. Most emelkedett föl a ravasz róka, s előadta társainak saját terveit, s azon elégtétele volt, hogy a főnökök ellenvetés nélkül elfogadák. Röviden a következők voltak:

Mint emlitve volt, a nővérek külön választattak, amint Maguával elérték a huron falut. Magua át akart tehát menni a delawarokhoz, hogy tőlök Corát s a többi foglyot visszakivánja, s harczczal fenyegesse őket, ha követelése megtagadtatnék. Kedvező esetben a foglyok hozassanak vissza, s a huronok legirtóztatóbb kínzásainak engedtessenek át.

E határzat után a tanácskozás megszünt, s Magua kunyhójába vonult, hogy az éj csendében gondolkozhassék az ellenség romlásán. Mielőtt a nap szürkülni kezdett, húsz fölfegyverkezett harczos megjelent nála, s felszólítá őt az indulásra, mint vezetőjöket. Magua fölemelkedett, s társai élén elhagyta a falut, hogy a delawarok lakásait keresse föl.

A delawarok, kiknek tanyája oly közel volt a huronokéhoz, körülbelől annyi harczost számláltak soraikban, mint az utóbbiak. Szövetségesei voltak ugyan a franciáknak, de megtagadák segélyöket, midőn Montcalm a Henrik Vilmos váradot akará ostromolni. Midőn ismételve fölszólittattak a hadmenetre, azt üzenék indián rövidséggel Montcalmnak: „Csatabaltáik tompák, s időre van szükségök, hogy megköszörülhessék.” Montcalm látszólag beérte e válaszszal, minthogy inkább akart megtartani egy tevékenytelen barátot, minthogy szigorú szabályok által ellenséggé alakítsa őt át.

Azon reggel, melyet Magua indulásra választott, a nap tevékeny népre sütött a delawar faluba. A nők kunyhóból kunyhóba szaladoztak, titkon suttogva barátnőikkel. A harczosok csoportokban állva, váltának jelentőséges pillantásokat s szavakat. Egész tömeg vadászeszköz feküdt a kunyhók között, de senki nem készült azt felhasználni. Ellenben sok harczos fegyvereit vizsgálá, oly figyelemmel, mely mielőbbi halálos használatról látszék tanúskodni. Időnként minden szem a falu egy nagy kunyhóján függött, mintha átalános gondolatuk tárgyát foglalná magában.

Egyszerre megjelent a falu legszélső végén egy fegyvertelen férfiú alakja. Amint a delawarok által észrevétetheték, megállt, s a barátság jeleit mutatá, mely az üdvözlés csöndes mormo-

gásával fogadtatott. Azonnal elhagyta helyét az alak, s méltósággal s illedelemmel lépett a kunyhók közé. Tisztelettel köszönté haladása közben a harczosokat, s csak akkor állt meg, midőn a legtekintélyesebb főnökök csoportját érte el. A delawarok most Maguát, a huron főnököt ismerék föl.

Fogadásuk hallgatag volt, méltóságteli s kimért. Rövid szünet után előlépett a delawarok legismertebb szónoka, s igy szólt komolyan:

- A bölcs huron legyen üdvöz. Azért jött, hogy fivéreivel a tó mellett egyék reggelit.

- Ő eljött! - ismétlé Magua fejét keleti fejedelem méltóságával hajtva meg.

Uj barátság-jelek váltattak; azután a delawar kezénél fogta a huront s meghívá, lépne kunyhójába, s osztaná meg reggelijét. A meghivás elfogadtaték, s a harczosok, három vagy négy más férfiútól kisérve, csöndesen eltávoztak, mig a többi delawar égett a kiváncsiságtól, megtudandó e szokatlan látogatás okát.

A reggeli bevégezteték, a nélkül, hogy Magua ajkai a legcsekélyebb felvilágositást nyujtanák. Csak miután étvágyuk ki volt elégitve, készült a huron beszélni.

- Foglyom alkalmatlan fivéreimnek? - kérdé.

- Szivesen látjuk őt! - hangzék a válasz.

- Az út rövid a delawarok és huronok közt, küldjétek őt asszonyainkhoz, ha fivéreimnek terhére volna.

- Szivesen látjuk őt! - ismétlé a delawar hangnyomattal.

Magua, kissé megzavarodva, hallgatott nehány pillanatig, miközben a feletti boszúságát, hogy első kisérlete, Corát ismét visszanyerni, nem sikerült, közönbösség alá rejté.

- Nem voltak az erdőkben idegen mocassinok? - kezdé Magua ismét a szót. - Nem fedezték föl fivéreim fehér emberek nyomait?

- Hadd jőjjön canadai atyánk - viszonzá kitérőn a másik. - Gyermekei készek elfogadására.

- Yengeeseket értek. Fiatal embereim azt álmodák, hogy szorosan a delawarok tanyája mellett Yengees nyomokat láttak.

- A delawarok nem alusznak.

- Jól van, a harczos, kinek szeme nyitva van, láthatja ellenségét. Ajándékokat hoztam fivéremnek. Népe nem akart részt venni a harczban, de barátai megemlékeztek lakaira.

Miután a ravasz főnök bőkezü szándokát kihirdeté, fölemelkedék, s kiterjeszté méltóságteli modorral ajándokait a gazda elkáprázott szemei előtt. Többnyire ékszerekből állottak, melyeket a Henrik Vilmosnál agyonvert asszonyokról szedtek le. A legkitünőbb főnökök a legbecsesb dolgokat nyerték; a csekélyebb adományokat azonban oly találó szavakkal füszerezé Magua, hogy senkinek panaszra oka nem lehetett. A csel hatása nem maradhatott el. A delawarok komolysága szivességgé változott, s különösen Magua gazdája, ki leggazdagabb ajándokot nyert, egészen át volt alakulva.

- Fivérem nagy főnök! - mondá nagy hangnyomattal - legyen közöttünk üdvös!

- A huronok szeretik barátaikat! - viszonzá Magua. - Miért is ne tennék? Nem érzett fivérem valami hirhordót az erdőkben?

A delawar, kinek neve Keménysziv volt, feledé eddigi titokteljes modorát, s világosabban felelt mint eddig.

- Idegen mocassinok voltak tanyám körül, nyomaik kunyhómig érnek.

- Kikergeté fivérem a kutyákat? - kérdé Magua.

- Az nem megy. Az idegent szivesen látja a delawar.

- Az idegent igen, de a kémet nem? - viszonzá Magua hévvel. - Az yengeesek kiküldék hirhordóikat. Voltak az én kunyhóimban is, de nem találtak fogadtatásra. Azután a delawarokhoz menekültek, azt mondván, hogy a delawárok barátaink, s kedélyük elfordult canadai atyánktól.

E fordulat Magua ellenét szivén találta. Törzsük legujabb elszakadása sok szemrehányásra adott alkalmat franczia szövetségeseik részéről, s igen jól érezék, hogy lépteiket jövőben mindig gyanusan fogják figyelni.

- Tekintsen arczomra az én atyám - mondá Keménysziv, miután első levertsége elmult. - Nem fog változást találni. Igaz, fiatal harczosaim nem vettek részt a harczban, de álmaik voltak, s ezek akadályozták. Mind a mellett azonban szeretik a nagy franczia főnököt.

- De nem fogja hinni, ha meghallja, hogy leggonoszabb ellenségét a delawarok elfogadták, hogy egy vérszomjas yengees pipáját az ő tüzök mellett szija, hogy a fehérbőr, ki oly sokat agyonütött barátai közül, nálok szabadon jár ki és be. Az én nagy canadai atyám nem bolond!

- Ki ez az yengees? kicsoda Montcalm halálos ellensége? - kérdé Keménysziv.

- A hosszú puska!

A delawárok megijedtek, s ámulatuk által tanusiták, hogy csak most esett értésükre e nevezetes harczos jelenléte.

- Mit mond fivérem? - kérdé Keménysziv.

- A huron soha nem hazudik! - viszonzá Magua hidegen. - Ha a delawarok megolvassák foglyaikat, köztök találandják a hosszu puskát.

A gondolkozás lenyomó szünete állt be. A delawarok főnökei csöndesen tanácskoztak egymással, s követek küldettek ki, hogy még más nevezetes férfiak is összehivassanak. Egyik harczos jött a másik után, s megismerkedteték Magua tudósitásival. Valamennyien bámulattal fogadák, s az ujság azonnal szájról szájra kelt, mig végre az egész falu nagy fölgerjedésben volt. Férfiak, asszonyok és gyermekek elhagyák szokott foglalkozásaikat, hogy az uj s meglepő benyomásnak háboritlanul átengedhessék magukat.

Miután az átalános fölgerjedés kissé szünt, az öregek azt méregeték, mit kivánna a törzs becsülete és biztossága ily nehéz körülmények között. A tanácskozás rövid volt, s az általános mozgás tanusitá, hogy azt az egész törzsnek ünnepélyes összejövetele fogja követni. Erről ismerte meg Magua, hogy tervei végre el fognak döntetni, s igy a kunyhótól azon tér felé közelite, hol a harczosok már összegyülni kezdettek.

Mielőtt a nap elérte a hegyek csucsait, melynek lábánál a delawarok faluja feküdt, valamennyi lakos, számra nézve mintegy ezer, összejött s elfoglalák helyeiket. Mindnyájan nyugodtan, csöndesen s komolyan ültek; senki nem szalasztá ki egy szavát sem a türelmetlenség vagy csodálkozásnak. Időről időre föltekintett egy szem s egyik kunyhó felé pillanta át, mely azonban semmi más által nem különbözék a többitől, mint a gondoskodás által, melylyel zivatarkitörések ellen védve látszék lenni.

Végre tompa mormogás hallatszék, s az egész törzs, mint egy férfiu emelkedék föl. Az emlitett kunyhó ajtaja megnyilt és három férfiu lépett ki, kik csöndesen közelitének a tanácskozási térhez. Mind hárman éltesek voltak, de egyik közülök oly hosszu sor évet ért, mint ember csak igen ritkán szokott. Alakja, azelőtt egyenes és büszke, most ingott a több mint egy évszázad terhe alatt. Csöndesen haladt előre. Sötét, redőzetes arczát hó fehér fürtök vették

körül, miknek gazdagsága tanusitá, hogy sok, igen sok év óta nem voltak már levágva. E tisztes főnök ruházata gazdag és tiszteletparancsoló volt. A legbecsesb prémezet burkolá őt, s keble arany és ezüst érmektől ragyogott, melyeket hosszu életpályáján különböző fejedelmektől nyert. Karpereczek és csatok hasonló érczekből ékesiték tagjait, s fekete strucz tollakkal diszitett ezüst korona koszoruzta fejét. Tomahawkja csaknem egészen ezüsttel volt fedezve, s kése fogója tiszta aranyból készült.

Midőn e mélyen tisztelt férfiu megjelenése után az örvendő fölgerjedés kissé csillapult, szájról szájra kelt e név: „Tanemund".

Magua már sokszor hallá e bölcs és igazságos delawarfőnök hirét magasztalni és gyorsan sietett azért a tolongás között előre, hogy e férfiu vonásait közelről szemügyre vehesse, kinek szava oly lényeges befolyást vala gyakorlandó saját dolgaira.

Az aggastyán szemei be valának zárva, mintha fáradtak lennének az emberi szenvedélyek önző müködését tovább is nézni. Elhaladt Magua mellett, a nélkül hogy ügyelne reá, s kisérőire támaszkodva, az emelt hely felé közelite, hol fejedelmi méltósággal foglalt helyet népe gyermekei között.

Semmi nem haladhatá meg a szeretet- és tiszteletet, melylyel a nép e váratlan látogatást fogadá. A legtekintélyesebb főnökök fölemelkedtek, az aggastyán kezét tisztelettel fejökre tevén, mintha áldását akarták volna kérni. Az ifjabbak megelégedtek, ha csak ruháját érinthették, vagy közelébe juthattak, hogy ugyanazon léget szivhassák az élemedett koru, igazságos és vitéz férfiuval. Amint a tiszteletnek meghozaték az adó, visszaléptek a főnökök s mély hallgatás uralkodott az egész tanyán.

Nem sokára azután elhagyta nehány fiatal harczos az összegyülteket s azon kunyhót keresé föl, mely már egész reggel annyi figyelem tárgya volt. Kevés percz mulva azonban ismét visszatértek, s magukkal hozták az idegeneket, kiknek jelenléte nyujtott épen alkalmat mind ez ünnepélyességekre. A tömeg utczát képezett, s midőn a kis csoport elérte a birák ülőhelyeit, bezárultak mögöttük a sorok, széles félkört képezve.

Cora, ki szeretettel füzte karját a remegő Alice derekára, Cora volt az első a foglyok között. Szorosan mellette Heyward állott. Sólyomszem kissé a háttérbe vonult. Uncas nem volt jelen.

A legmélyebb hallgatás rövid szünete után, fölemelkedék Tanemund egyik kisérője, s hangosan ily kérdést tőn angol nyelven:

- Melyik közületek a „hosszú puska?"

Sem Duncan, sem Sólyomszem nem felelt. Az első áttekinté a gylekezetet, s visszariadt, midőn Magua gonosz vonásival találkozék. Azonnal kitalálta, hogy e konok vadnak kezei vannak a játékban, s eltökélé gyalázatos terveinek minden lehető akadályt utjába tenni. Minden esetre eltökélé gyorsan, megbecsülhetlen barátját, Sólyomszemet árnyékolni, habár ez által maga jőne is veszélybe. Midőn tehát a delawar szavai ismételtettek, előlépett s büszkén igy szólt:

- Adjatok fegyvert s engedjetek az erdőkbe mennünk, ott majd beszélni fognak tetteink.

- Ez tehát a harczos, kinek neve füleinket betölté? - mondá a főnök, s Heywardot kiváncsi és figyelmes tekintettel szemlélte. - Mi hozta a fehér embert a delawarok tanyájára?

- A szükség. Élelem -, födélre és barátokra vala szükségem.

- Az nem lehet, mert az erdők teli vannak szarvasokkal. Egy harczos fejének nincs födélre szüksége, s a delawarok ellenségei az yengeeseknek. Menj! ajkad nem beszélt igazságot.

Duncan zavartan hallgatott el, Sólyomszem azonban bátran előlépve igy szólott:

- Azon hivásra: „hosszú puska” nem feleltem, mert nem adtam jogot a mingóknak, hogy nevet adjanak egy olyannak, ki azt már barátaitól nyerte. Én vagyok azon férfiú, ki apjától Bumppo Nathanael nevet nyert, s a mohikánoktól Sólyomszem nevet: az is én vagyok, kit az irokézek engedelmem nélkül s igy teljesen jogtalanul „hosszú puskának” neveztek el.

Most minden szem az egyenesen s szilárdan előttök álló hirhordó felé fordúlt. Senkinek nem tűnt föl, hogy két férfiú találkozott, ki azon megtiszteltetésre igényt tartott, hogy a hosszú puskának tartassék: mert csalók a bennszülöttek előtt is, habár ritkán, találkozott közöttök, nem voltak ismeretlenek. Itt csak az forgott fenn, hogy az igazságnak nyomára jőjenek, s nehányan az idősbek közül csakhamar Maguához fordúltak, hogy tőle kivánjanak fölvilágosítást.

- Fivérem azt mondá: kigyó csúszott kunyhóink közé, - szólt a főnök - melyiket érté e férfiak közül?

A huron a hirhordóra mutatott.

- Vajjon a bölcs delawar hitelt fog-e adni a hamis rókának? - mondá Duncan, inkább mint valaha meggyőződvén régi ellensége gonosz szándékiról.

Magua szemei haragtól szikráztak, de hallgatott, jól tudván, hogy az indiánok éles látása csakhamar nyomára fog jőni az igazságnak. De nem is csalódott. A delawar hozzá fordult, igy szólván:

- Fivérem hazugnak mondaték, s barátai neheztelnek érte. Ők megakarják mutatni, hogy ő igazat mondott. Adjanak foglyaimnak fegyvert, s hagyják általok tanusittatni, melyik a „hosszú puska”.

A két barát azonnal megkapá fegyverét azon utasitással, hogy a tömeg feje fölött egy agyag edényre lőjjenek, mely mintegy hatvan lépésnyire volt egy fatörzsön azon helytől hol állottak.

Heyward mosolygott azon gondolat felett, hogy a hirhordóval fog vetélkedni; de el volt tökélve az ámitás mellett maradni, mig Magua terveinek nyomára jöhet. Fölemelé puskáját, a legnagyobb elővigyázattal czélzott háromszor és tüzelt. A golyó széthasogatta a fát, melyen az edény állott, s az átalános tetszés-nyilvánitás tanusitá, hogy a lövést mint tökéletes lövést tekintik. Maga Sólyomszem is elégülten inte, mintha azt akarta volna mondani, hogy igen jól ment. Azután azonban, a helyett hogy a vetélkedésre gondolna, puskájára támaszkodék, s tovább egy pillanatnál sülyedt mély gondolatiba. Egy fiatal indián által riasztaték föl, ki megérintve vállát, törve az angol nyelvet, igy szólt:

- Fivérem tudja jobban csinálni?

- Igen, huron! - mondá a hirhordó, miközben fegyverét fölemelve, fenyegetőn suhogtatta Magua felé - igen, huron, most el tudnálak találni, és semmi hatalom nem gátolhatná tettemet! S miért nem lövöm a golyót áruló szivedbe? miért? mert szivem gátol, s mert nem akarok gyöngéd, ártatlan lényekre romlást hozni. S azért, ha hiszesz egy Istenhez hasonló lényt, adj hálát szived bensejéből! Hidd el, van okod reá.

Haragtól kigyúlt arczai, lángoló tekintete s fenséges alakja a hirhordónak, mély hatást gyakorolt hallgatóira. A delawarok visszatarták lélekzetöket várakozásukban, Magua azonban annyira uralkodék magán, hogy mozdulatlanúl maradt állva, habár egyátalán nem bízott ellensége kiméletében.

- Jobban tenni! - szólt az ifju delawar a hirhordó mellett.

- Jobban tenni! Mit, bolond? Mit? - mondá Sólyomszem miközben fegyverét még folytonosan feje fölött suhogtatá.

- Ha a fehér ember csakugyan azon harczos, a ki lenni akar, ugy lőjön közelébb a czélhoz - mondá az első főnök.

Sólyomszem hangosan felkaczagott, s puskáját kinyujtott bal kezébe engedé esni. Elsült látszólag csak a rázkódás által, s pillanat alatt szétrepültek a szétzúzott edény darabjai a légben. Egyszersmind azonban a puska csörgő zöngése is hallható lőn, melyet Sólyomszem megvetőleg dobott a földre.

Átalános ámulat lőn észrevehető, s a csodálat halk mormogása hangzék a tömeg között minden oldalról. Mégis voltak elegen, kik azt hivék, hogy a szerencsés lövés semmi egyéb véletlenségnél nem volt, és Heyward nem mulasztá el ugyan e véleményt nyilvánitani.

- Senki nem találhat, a nélkül hogy czélozna - mondá - a véletlenség keze működött a dolognál.

- Véletlennek nevezed ezt? - kérdé a hirhordó ingerelten barátjától, kinek titkos intéseit nem vette észre, vagy legalább nem érté. - Véletlennek? Azt mondja ama hazug huron is?

Mielőtt Heyward válaszolhatott volna, az éltes delawar közben lépett, és parancsolá, hogy a két fehérnek még egyszer nyujtassék a két puska. Sólyomszem vágygyal ragadta kezébe, s Magua jól látta, hogy nincs többé aggalomra oka.

- Ime, el fog dőlni itt, a delawar törzs szeme láttára, melyik közülünk a különb ember! - mondá Sólyomszem, miközben ujjával a választott czél felé mutatott. - Látod őrnagy amaz ágon függve a lopótököt? Nos, ha oly lövő vagy, minőnek lenned kell, lőjj ki héjából egy darabot.

Heyward szemügyre vette czélját, s készen vala második kisérlettételére is. A lopótök ama kis edények egyike volt, miket az indiánok ivóeszközül, kulacs helyett használnak, s az e perczben bőr szíján, egy kis fenyőfa száraz ágán függött, mely legalább is huszonöt lépésnyire állt, Heyward ügyessége nem volt jelentéktelen, s ő eltökélé, mennyire csak lehet, megközelitni a czélt. Ha élete függött volna is a lövéstől, több gonddal s figyelemmel nem czélozhatanda.

Végre tüzelt!

Három vagy négy fiatal indián, kik a lövésre előugrának, ujjongva jelenték, hogy a golyó szorosan a sajátlagi czél mellett fúródék a fába. Valamennyi indián főnök ujjongva kiáltott föl, s számos szem ügyelé kutatva a hirhordó mozdulatait.

- Ez elég volt egy királyi tiszttől - mondá Sólyomszem rendes halk nevetésével. - Ha azonban az én jobbom elhibázta volna ennyire a valódi vonalt, akkor számos nyest, melynek préme valamely úrhölgy piperéjét emeli, szaladoznék az erdőkben, és számos vérszomjas mingó űzné ördöngös kegyetlenségét a határvonalaknál. Minden esetre ohajtom, hogy a nő, kinek ama kulacs sajátja, birjon még több hasonlóval is; mert ezt itt soha többé nem használhatja.

Mielőtt e szavakat beszélé, felönté gyújtóporát Sólyomszem, s a kakast felhúzá. Midőn ezzel elkészült, egyik lábát hátra tette, s puskáját biztos s egyenlő mozdulattal csöndesen fölemelé. Midőn tökéletesen fekirányosan állt, pihent egy pillanatig a nélkül, hogy legkevésbé remegne vagy egy hajszálnyit változtatna helyzetén, úgy, hogy akként látszék, mintha ember és fegyver kőből volna faragva. Egyszerre azonban kisüté a puska tiszta, ragyogó tűzfolyamát, s ismét előugrának az ifju indiánok. Gyors keresésük és tekintetük azonban elárulá, hogy a golyónak semmi nyomára nem akadnak.

- Menj! - mondá a főnök komolyan és kedvetlenül nézve a hirhordóra. - Menj, te csak farkasbőrbe bújt kutya vagy! Én az yengeesek hosszú puskájával akarok szót váltani.

- Ó, ha azon puska volna kezemnél, melyről beszélt! - viszonzá Sólyomszem - azonnal kötelezném magamat, hogy a szíjat fogom keresztül lőni s a nélkül dobni földhöz a lopótököt, hogy összetörnék. Együgyűk ti! Ha oly vadász golyóját, minő én vagyok, megtalálni akarjátok, azt nem k i v ü l a czélon kell keresnetek.

Miután Sólyomszem delawar nyelven beszélt, azonnal megérték őt a fiatal indiánok, s a legkicsapongóbb ujjongás kitörésével tarták a kulacsot magasba fel, s a feneken egy lyukat mutattak, melyet a golyó a nyakán át a felső oldal közepére nyomulva, ütött. E váratlan felvilágositásra hangos és viharos tetszésrivalgás tört ki minden ajakról, s visszaadta Sólyomszemnek veszélyes hire birtokát. Csupa kiváncsi és csodáló tekintet pihent most alakján, mely az imént megvetéssel szemlélteték s e percztől fogva ő volt főtárgya az általános figyelemnek, mely félkörben képezve volt körülte.

- Miért akartad füleinket hazugsággal tömni be? - kérdé Duncantól az öreg főnök. - A delawarok nem bolondok: ők meg tudják különböztetni a párduczot a macskától.

- S mégis hamis madárra fognak ismerni csakhamar a huronban, - viszonzá Duncan, a benszülöttek képekkel teljes beszédét utánozva.

- Jól van! - szólt a főnök, és Maguához fordult. - Fivérem, füleink nyitva vannak. - Beszélj!

Ily módon felszólitva, látogatása czélja leleplezésére előre lépett a huron s tekintetét csendesen végig vezeté az egész gyülekezeten. Sólyomszemre ellenséges, de mindamellett tiszteletteljes pillantást vetett. Duncanra teljes, kiirthatlan gyülölettel nézett. Végre megnyitá ajkait s Canada nyelvén beszélt a gyülekezethez.

- Midőn a nagy szellem az embert teremté, különböző szinekre festé őket s minden szinnek megadta hivatását. Egyik feketébb mint a lomha medve s ezeket örökös munkára kárhoztatá. Másokat halvány arczuaknak teremte, s ezeket kalmárságra hivatá; s ezek kutyák nőik iránt, s farkasok rabszolgáik ellenében. Oly hamis nyelvet adott nekik, minő a vadmacska szine s szivet, minő a házi nyulé. A disznó ravaszságával ruházta fel őket, nem a rókáéval, s karjaik hosszabbak, mint a lajhár lábai. Nyelveikkel betömik az indiánok fülét; szivök, vagyis gyávaságuk, harczosokat béreltet velök s ezek által küzdik csatáikat; ravaszságuk megtanitja őket a föld átfurására, melynek kincseit kirabolják és karjaik a nagy sóstengerektől kezdve az édes vizekig mindent átfogva tartanak. A nagy szellem eleget adott nekik, de ők még többet akarnak, őket nem birta kielégiteni. Ilyenek a fehérarczuak! Még másokat is teremtett a nagy szellem s ezeknek fényesebb s pirosabb bőrt adott, mint maga a nap, - folytatá a ravasz huron, - ezeket saját képmására alkotá. E földet adá nekik, ugy a mint kezeiből kikerült, fákkal és vadakkal teli. Gyümölcsük megérik az eső és napfényen, nyáron a szelek kölcsönzenek enyhülést, télen bőrprémek meleget. Ha küzdöttek, csak azért küzdének, hogy megkisértsék férfiasságukat. Ők bátrak, igazságosak s boldogok voltak. Vörös gyermekei egy részét a medvék jégmezeire utasitá, másokat oda, hol a nap alkonyodik, a boldog vadásztérekre, s ismét másokat a nagy tavak bokraihoz. Kedvenczeinek azonban a végtelen tenger nagy parttéreit adta. Ismerik fivéreim e kedvezményezett nép nevét?

- A lennapeok voltak! - mondá egy lélekzettel igen sok hang.

- Igen, a lennapeok, a Lenni-lennapeok voltak! - folytatá Magua, miközben fejét mintegy tisztelettel hajtá meg törzsük előbbi nagysága előtt. - Soha nem rejtőzött a nap szemeik elől; fölkelt számukra azon viznél, mely sós volt s lealkonyodék azon viznél, mely édes volt. De elbeszéljem-e e bölcs népnek, minők ti vagytok, saját szóhagyományaitokat? Emlékeztesselek-e a szenvedett méltatlanságokra, dicsőségtekre, veszteségeitekre s nyomortokra? Nincs senki közöttetek, ki mindent látott és a ki tudja, hogy igazságot beszélek? Hallgatni fogok, nyelvem néma, szivem ón! Hadd halljam mindezt én tőletek!

Magua elhallgatott s egyszerre minden szem a tisztes Tanemundhoz fordult. Ez felállni erőlködött s társai segiték őt.

- Ki hívja a lennapeok gyermekeit? - kérdé mély torokhangon, mely csak az összegyült tömeg lélekzéstelen hallgatásán át volt hallható. - Ki beszél arról, a mi elmult? Ki szól a delawarokhoz javakról, melyek elvesztek?

- Egy wyardet teszi! - szólt Magua, a halomhoz közelébb lépvén. - Tanemund barátja.

- Barátja? - viszonzá sötéten, összevont szemölddel az aggastyán főnök. - Hát a föld urai mingók? Mi vezet ide egy huront?

- Az igazság! - viszonzá Magua. - Foglyai fivéreidnél időznek, s ő visszakivánja sajátjait.

Tanemund az őt gyámolitó öregek egyikéhez forditá fejét s rövid szavakkal értesitést kivánt tőle. Azután élesen tekintett Maguára s halkan és habozva igy szólt:

- Igazságot a nagy szellem nyujtott nekünk. Adjatok enni az idegennek, gyermekeim és azután, huron, vedd és távozzál azzal a mi a tiéd.

Ez itélet kimondása után Tanemund ismét leült és egyetlen delawar sem merészle határozata ellen morogni. Négy fiatal harczos lépett Heyward és Sólyomszem mögé, tagjait bőr szijjakkal fonván körül, megkötözék őket. Magua győzelmesen intett a foglyoknak, követnék őt.

- Megállj! - mondá Sólyomszem e borzasztó pillanatban. - Tisztes Tanemund, mielőtt elbocsátasz bennünket, hallgass meg egyet néped közül.

Tanemund kérdezve tekintett egyik kisérőjére.

- Egy kigyó az! - mondá a kérdett. - Egy vörösbőr, az yengeesek szolgálatában. Kinokra tartjuk őt fel.

- Vezessétek ide! - szólt Tanemund.

Néhány fiatal harczos elindult e parancs betöltésére. Mig eltávoztak, oly mély hallgatás uralkodék, hogy a halk reggeli szellő zugása hallható volt a fák levelei között, s lélekzéstelen várakozásban figyelék a foglyok Sólyomszem utolsó segélykisérlete következését.

Egyszerre ketté vált a tömeg s aztán bezárult ismét, és Uncas lépett a gyülekezet közé. Minden szem rajta függött, és senki nem találkozék a félkörben, ki a magas, hajlékony, hibátlanul szép alakját a fogolynak ne csodálta volna. Uncas teljes önuralkodással gondolkozó pillantást vetett körül, s a főnökök ellenséges tekintetét ugyanazon nyugalommal fogadá, mint a nők és gyermekek kiváncsi bámulását s végre büszke, kutató szemei Tanemundon pihentek meg, mintha valamennyi más jelenlevőt teljesen elfeledett volna. Halk, zajtalan léptekkel lépett előre a bölcs székeig s mellé állt.

- Miféle nyelven beszél foglyom a nagy szellemhez? - kérdé Tanemund az ifjutól, anélkül hogy szemeit felnyitná.

- Atyám nyelvén, a delawarokén, - viszonzá Uncas.

Tompa, vad morgás követé e viszonzást, rettentő jele az ébredő haragnak. Maga Tanemund is meg látszék rázkódva. Kezével betakará szemeit, mintha valamely gyalázatos látványtól akarná magát megóvni s igy szólt tompa hangon.

- Delawar volna! Megértem, hogy a lennapeok kiűzettek hazájukból, s az irokézek hegyei között vannak szétszórva; láttam, midőn idegen nép baltái irták az erdőségeket, melyek az ég viharai által megkiméltettek; láttam, hogy a szabad szarvas és a ragadozó madár az emberek

kunyhóiban éltek, - de még soha nem találtam delawarra, ki oly alávaló lett volna, hogy kigyóként csuszszék saját nemzete közé.

- Hamis madarak nyiták meg szájukat, - viszonzá Uncas zenei hangja legédesebb szavával - és Tanemund ezek énekét hallgatá meg.

A bölcs főnök felriadt s oldalra hajtá fejét, mintha valamely elhaló hangszer elszálló hangjára figyelne.

- Álmodik Tanemund? - mondá. - Miféle hang érinté füleimet? Visszafelé mentek volna a télév szakai s a lennape gyermekeihez ismét nyár jőne?

Ünnepélyes hallgatás követé e szavakat, melyek elburkolt nyilatkozatként vétettek a gyülekezet által. Azt reménylék, hogy Tanemund tovább fog beszélni, de az mély gondolkozásba merült, mely által az egész jelenlétet felejteni látszék. Az öreg főnökök egyike bátorságot vőn őt a fogolyra emlékeztetni.

- A hamis delawar remegve várja Tanemund szavait, - mondá. - Ő vizsla, ki az yengeesek által jelölt uton ugat.

- És ti, - viszonzá sötéten tekintve körül Uncas, - oly kutyák vagytok, melyek nyöszörögnek, midőn a franczia szemökre veti, hogy elengedék szalasztani a vadat.

Husz kés villogott a légben az ifjunak e metsző s találó szavaira, de a főnökök egy intése elnyomta a düh minden kitörését s helyre állitá ismét a csendet. Mindjárt reá igy szólt Tanemund:

- Delawar, te nem vagy nevedre érdemes. Sok télen át nem látott már népem napsugárt, s kétszeres áruló azon harczos, ki törzsét szerencsétlenségében hagyja el. Ő a tiétek, gyermekeim; bánjatok vele az igazság szerint.

Tanemund e végitéletére irtóztató boszukiáltás következett az összegyült nép ajkáról, s Uncasnak jelenté sorsát. Midőn elhangzott, egyik főnök hangos szóval jelenté, hogy a fogoly a tüzpróba iszonyu kinjaira van itélve. Azonnal feloszlott a kör, s ujjongó hangok vegyültek a szükséges készületek zaja közé. Heyward őrült erővel küzdött kötelékei ellen, Cora Tanemund lábaihoz omlék, tőle kegyelmet esdekelve, s maga Sólyomszem is egészen különös kifejezésével kezdett az aggalomnak körültekinteni.

Maga Uncas maradt a kisértés e pillanatában tökéletesen vidám és nyugodt. Állhatatosan nézte a kinzási készületeket, s midőn gyötrői megjelentek, hogy megragadják őt, félelem nélküli szilárd tartással várta őket. A legvadabbak s dühösebbek egyike vadászingénél fogva ragadá meg őt s egy rántással leszakitá testéről. Azután őrült ujjongással rohant áldozatának, hogy karóhoz vezesse. Azon perczben azonban, midőn a vad minden emberi érzést levetkezni látszék, egyszerre megállt, mintha emberfeletti hatalom szólalt volna fel Uncas mellett. Szemei ki látszának ugrani medreikből, ajkai megnyiltak s alakja bámulatában mintegy megmeredt. Csendesen s kimérten emelé föl kezét s ujjával a fogoly mellére mutatott. Kisérői csodálkozva tolongtak köré s minden szem az övéhez hasonlón, egy kis tekenős békán függött, mely fénylő kék szinnel volt a fogoly mellére tétovirozva.

Nyugodt mosolylyal élvezé Uncas a diadal e pillanatát. Azután karjának büszke intésével visszautasitá a tömeget, királyi méltósággal lépett a nép elé s a csodálat mormogását tulhangozva, igy szólt:

- Lenni-lenapei harczosok, az én nemzetségem hordja a földet! A ti gyönge törzsetek az én héjamon áll! Mely tüze égetné el a delawaroknak az én apám gyermekét? Keblem vérének forrása el fogná fojtani a lángokat. Az én nemzetségem nagyapja a nemzetnek.

- Ki vagy te? - kérdé Tanemund és a léget rázkódtató hangok következtében fölemelkedett, midőn azok füleit érintették.

- Chingachgook fia, Uncas! - mondá szerényen az ifju, miközben tisztelettel hajtá meg fejét az ősz patriárka előtt; - a nagy tekenősbéka sarjadéka.

- Tanemund órája közel van! - mondá a bölcs. - Napom az éj felé fordul, s köszönöm a nagy szellemnek, hogy küldött valakit, ki helyemet elfoglalja. Uncas, gyermeke egy Uncasnak, feltaláltaték! Engedd a haldokló sas szemeit a felszálló napba tekinteni!

Könnyü, de büszke léptekkel nyomult az ifju egészen Tanemund mellé, hol az egész fölgerjedt nép előtt látható volt. Tanemund soká tartá őt maga előtt karjai hosszában, s a szép arcz minden vonását emlékezetébe vésé, folytonosan Uncast nézve, hasonlón ahhoz, ki régen elmult szép napokat hí vissza.

- Ismét megifjodott-e Tanemund? - mondá végre. - Csak álmodtam volna a sok telet?... álmodtam, hogy népem, mint a homok szétszóraték? - Álom volt, hogy Tanemund nyila nem riasztja meg többé az őzbakot, hogy karja elhervadt, mint a kiszáradt tölgy ágai? Uncas áll előttem, mint akkor, midőn harczra készült a fehérarczok ellen! Uncas párducza törzsének, a lennapeok legidősb fia, a mohikánok legbölcsebb Sagamoreja! Mondjátok meg delawarok, aludt-e Tanemund száz hosszu télen át?

Nyugodt mély hallgatás követé e szavakat. Senki nem bátorkodott válaszolni, s mindenki feszülten várta, mi fog történni. Uncas azonban, ki az aggastyánra gyermeki szeretet- s tisztelettel tekinte, magas s visszanyert állásában bizva, végre igy szólt:

- Sok harczosa élt és halt meg azóta nemzetségének, mióta Uncas csatára vezette népét. A tekenős békák vére sok harczos ereiben buzgott, ők visszatértek a földhez, honnan eredtek, s csak Chingachgook és fia maradt meg.

- Ugy van - ugy van! - viszonzá fájdalmasan az ősz. - Bölcs férfiaink gyakran mondák, hogy él még a régi nemzetségnek két harczosa, kik az yengeesek közt időznek a hegyekben. Miért maradtak ülőhelyeik oly soká üresen a delawarok tanácskozási tüze körül?

Uncas fölemelé fejét, s igy szólt hangzatos szavakkal:

- Volt idő, midőn álmainkban a sós tenger dühének beszédét hallhatánk. Akkor uralkodók és sagamoreok voltunk e föld felett. Midőn azonban minden pataknál egy fehér arcz mutatkozott, vissza követénk a vadat nemzetünk folyójához. A delawarok elköltöztek és csak kevés harczos maradt, hogy igyék azon forrásból, melynek vizét szerette. Atyáim igy szóltak: „Itt akarunk vadászni, mert e folyam vize a sóstengerbe ömlik. Ha a nagy szellem ismét mosolyg, s igy szól: „jertek!” akkor a folyót a tengerig fogjuk követni, s elfoglaljuk ismét, mi a miénk.” Ez delawárok, a tekenős béka hite. Mi a kelő s nem a hanyatló nap felé tekintünk. Azt tudjuk, honnan jő, de azt nem, hova megy. Elég!

A delawarok e képgazdag beszédére az ifju főnöknek tisztelet- és figyelemteljesen hallgattak. Uncas azonban egyszerre előre lépett, Sólyomszemhez sietvén, s gyors és türelmetlen kezekkel vágta föl kötelékeit s intett a tömegnek, adna helyet. Hallgatva engedelmeskedtek az indiánok, s Uncas a hirhordót kézen fogva, az aggastyán lábai elé vezeté.

- Atyám - mondá - nézz e halvány arczra. - E férfiu igazságos ember, s barátja a delawaroknak.

- Miféle nevet nyert tettei által?

- Sólyomszemnek nevezzük őt mi, mert tekintete soha nem hibáz. A mingók a halál által ismerik őt, melyet fivéreik közé szór s „hosszu puskának” nevezék őt.

- Hosszu puska? - szólt Tanemund, éles pillantást vetvén a hirhordóra. - Fiam nem jól teszi, hogy őt barátjának nevezte.

- Ugy nevezek mindenkit, ki magát annak mutatta - viszonzá Uncas nyugodtan, tisztelettel, de szilárdan. - Ha Uncast szivesen látják a delawarok, ugy Sólyomszem is barátai között van.

- A halványarcz agyonüté fiatal embereimet - viszonzá Tanemund. - Neve nagy a csapások által, melyeket a lennapeok ellen intézett.

- Ezt egy mingó morgá a delawar fülébe, s bebizonyitá, hogy csaló madár - szólt Sólyomszem, ki idején gondolá lenni, hogy maga védelmezze magát a sértő gyanusitások ellen. - Mingót eleget ütöttem agyon, az igaz, s ezt saját tanácskozási tüzeik mellett sem fognám eltagadni; de soha sem bántott kezem delawart, mert irántuk barátságos érzelmekkel viseltettem minden időben.

- Hol van a huron? - kérdé Tanemund. - Hazugságokkal tölté be füleimet?

Magua, kinek e jelenetnél érzéseit könnyebb elgondolni mint leirni, felelt a hivásra, miközben bátran lépett az aggastyán elé.

- Az igazságos Tanemund nem fogja megtartani - mondá - mit egy huron kölcsön adott neki.

Tanemund elforditá szemeit Magua sötét arcáról, s Uncasra emelvén azokat, igy szólt:

- Mondd nekem, fivérem fia, bir-e az idegen fölötted a győző jogaival?

- Nem, nem bir. A párducz tőrbe kerülhet, melyet asszonyok vetének neki; de ő erős, s szét tudja bilincseit törni.

- És a hosszu puska?

- Sólyomszem gunyolja a mingókat. Távozz huron, s kérdezd asszonyaidtól a medve szivét.

- Az idegen és a fehér leány, kik együtt jöttek tanyámra?

- Nyilt ösvényen utazhatnak.

- S a hölgy, kit a huron harczosaimnál hagyott?

Uncas hallgatott.

- S a hölgy, kit a mingó tanyámra vezetett? - ismétlé Tanemund méltósággal.

- Az enyém - kiáltá Magua, diadalmasan emelve karját Uncas ellen.

- Fiam néma! - szólt Tanemund, miközben kutatva igyekezett olvasni az ifju bánatos arcáról.

- Az, a huroné! - viszonzá végre sohajtva Uncas.

Rövid, jelentőséges szünet állt be, s félreismerhetlen vala, hogy a tömeg csak undorral ismeré el Magua jogait. Végre igy szólt az aggastyán, kitől a határozat egyedül függött.

- Huron, távozzál!

- Üres kezekkel? - kérdé a ravasz mingó.

- Nem, távozzál azzal, a mi a tied, a nagy szellem tiltja a delawarnak, hogy igazságtalan legyen.

Magua gyorsan sietett előre, s megfogta Corát karjánál fogva, míg a delawarok hallgatva léptek vissza és senki nem látszék a leány sorsán változtatni akarni. Duncan rohant egyedül előre.

- Megállj, huron! - kiáltott. - Légy irgalommal, s a leggazdagabb váltságdij lesz jutalmad!

- Magua vörösbőr, neki nincs szüksége a fehérek foszlányaira - viszonzá hidegen a főnök.

- Arany, ezüst, puskapor, ón és minden, mire harczosoknak szüksége lehet, fog kunyhódba vitetni.

- Magua erős - viszonzá a konok vad, miközben kezét rázta, melylyel Corának nem ellenkező karját tartá - boszuja be van töltve.

- Mennyei atyám, meg lehet ezt engedni? - szólt Heyward kezeit kétségbe esve tördelvén. - Tisztes Tanemund, légy könyörülettel, s mentsd meg őt.

- A delawar szólt, s férfiak nem szoktak kétszer beszélni - viszonzá a bölcs.

- Igen, igen, ez bölcs és eszélyesen van - mondá Sólyomszem hallgatást intvén Heywardnak - s a harczos is bölcsen s eszélyesen teszi, ha gondolkozik, mielőtt tomahawkját foglya fejéhez sujtja. Huron, én nem szeretlek, mint soha nem ajándékozám barátságomat mingónak. Azt könnyü feltenni, hogy törzsödnek még elég harczosa találkozik velem az erdőkben, s te tudod, hogy az ily találkozás biztos következése mindig: halál. Mit szeretnél inkább: egy foglyot, minő e fiatal leány, tanyádra vinni, vagy oly férfiut mint én, kit nemzeted ujjongva fogadna.

- A hosszu puska éltét akarja egy asszonyért föláldozni? - kérdé vontatva Magua.

- Azt nem! azt nem! Annyit még nem mondtam! - viszonzá Sólyomszem elővigyázattal, midőn látta, mennyire kap ajánlatán a huron. - Egyenetlen csere volna egy legjobb idejebeli harczost egy leánykáért adni. De elhatározhatnám magamat, hogy mintegy hat hétre téli szállásaimba vonuljak, ha a leányt szabadon bocsátnád. Gondold meg, ez sok harczostok fejbőrét megmentené.

Türelmetlenül rázta fejét Magua s intett a tömegnek, csinálnának néki utat.

- Hallgass meg huron, - folytatá Sólyomszem gondolkozón - a Kildeeremet is ráadásul engedem át, s szavamra állithatom, hogy az egész határban nincs párja e fegyvernek.

Magua ismét fejét rázta s megmaradt föltétele mellett.

- Talán össze is jöhetünk Magua, ha megigérem, hogy megtanitom fiatal embereiteket, miként kell a fegyverrel bánni.

Válasz helyett daczosan kiváná Magua a delawaroktól, engednének végre helyet neki, miután egyáltalán véve nem akar hallgatni Sólyomszem ajánlatira.

- Ugy hát, - mondá szomoru és levert tekintettel a becsületes hirhordó, - ugy hát, minek meg kell lenni, ám történjék meg. A gaz ismeri előnyét s fölhasználja! Uncas élj boldogul és Isten áldjon meg! Mondd meg atyádnak, hogy soha, a legnagyobb szorultságban sem hagytam volna el őt; és emlékezz néha reám, ha szerencsés uton lészsz. Puskámat azon helyen fogod találni, hol elhagytuk. Vedd és tartsd meg tőlem emlékül. És hallgass meg fiu, miután szived nem tiltja a boszut, ugy a mingók ellen akárhányszor szabad kezet engedhetsz magadnak. Lásd, azt hiszem, ez meg fogja nyugtatni kedélyedet veszteségem felett. Huron, elfogadom ajánlatodat s magamat foglyodul tekintem. Bocsásd el a leányt!

Elnyomott, de mégis világosan mormogott tetszésnyilvánitás futott át a delawarok sorain e nemesszivü határozatra; a legvadabb harczosok örömüket nyilváníták ily áldozat férfiasságára.

Magua maga is habozott és szorongó várakozással figyeltek mindnyájan határozatára. Végre tagadólag rázta fejét s igy szólt:

- Magua nagy főnök, neki csak egy gondolata van: boszut akar állni az yengeesek ősz főnökén. - Im, - tevé hozzá, miközben Cora vállát előre tolta, - jer, a huron nem fecsegő, menjünk.

- Foglyod vagyok s követni foglak, anélkül, hogy erőszakoskodnod kellene, - mondá Cora, büszkén lépvén vissza.

- Sólyomszem, - szólt most a hirhordóhoz fordulva, - szivem mélyéből köszönöm az áldozatot, melyet értem hozni akartál. A Mindenható meg fog érte jutalmazni. Még egy szolgálatra kérlek: ne hagyd el szelid, jó Alicemet, meddig vissza nem viszed atyám karjai közé. Ő hálás lesz érte és megáld. - Duncan, Alice, Isten veletek!

Hangja elhalt, mig keservesen zokogó nővéréhez hajolva, utolsó csókját homlokára nyomta. Aztán ismét fölemelkedett s igy szólt méltósággal:

- Nos huron, ha az akaratod, készen vagyok.

- Csak menj! - szólt Duncan lángoló haraggal. - Csak menj, nyomorult huron! A delawaroknak nem szabad visszatartaniok, de engem, engem semmi nem köt. Csak távozz, gonosz mingó! Miért e habozás!

Konok örömmel hallá Magua e fenyegetését.

- Az erdők nyitva állnak, - viszonzá. - A halványarcz jöhet!

- Megállj, barátom! - szólt Sólyomszem, Duncant visszatartva. - Te nem ismered a gaznak cselfogásait. Tőrbe fogna csalni s halálod bizonyos lenne.

- Huron, - szólt Uncas, - „a delawar igazság a nagy szellemtől jő.” Nézd a napot, még csak legfelsőbb ágainál van ama fenyőfáknak; ha amott a fák felett fog állni férfiak állják utadat. Távozzál, ösvényed rövid és nyilt.

- Varjut hallok! - mondá Magua gunykaczajjal. - Hol vannak a delawarok asszonyszoknyái? Kutyák, házinyulak, tolvajok! Menjetek, én leköplek benneteket!

Sötét, baljóslatú hallgatással figyelék a delawarok a távozó huron gunyszavait. De háboritlanul lépett a diadalmas Magua az erdőbe s magával vitte foglyát. Az indián törhetlen vendégszeretet törvényei ótalmazták őt.

HATODIK FEJEZET.

Meddig Magua és áldozata láthatók voltak, a tömeg mozdulatlanul állva maradt; alig tűntek azonban el, midőn minden egyszerre a legvadabb szenvedély által lőn fölgerjedve. Uncas leszállt magasabb álláspontjáról, hallgatva haladott a tolongáson át, s azon kunyhóban tünt el, melyet kevéssel előbb elhagyott. Néhányan a legvitézebb harczosok közül követék őt. Tanemund és Alice eltávolittattak, s a nők és gyermekeknek meghagyaték, hogy oszoljanak szét. A következő jelentőséges óra alatt felriasztott méhrajhoz hasonlitott a tanya, mely csak utmutatóra vár, hogy a távolban fontos utra szálljon.

Végre kilépett egy fiatal harczos Uncas lakásából, komoly és meggondolt léptekkel egy törpe fenyőhöz ment, mely egy sziklaerkély hasadékában sarjadt, egyetlen szó nélkül megrablá héjától, s visszatért oda, honnan jött. Azután jött egy második harczos s ez a fa ágait vagdalta le, a törzset kopaszon és éktelenül hagyva. A harmadik végre vérpirosra festé a czölöpöt. Mind e hadi készületek és jelek sötét, jelentőséges hallgatással fogadtattak a körülálló harczosok által.

Végre megjelent maga Uncas. Felső ruháját leveté s fél arczát mély feketére festé be. Lassu, méltóságteli léptekkel közelite a törzshez s elkezdé azonnal kimért léptekkel körüljárni, miközben hangját vad, szabálytalan harczi énekre emelte. A többi főnökök és harczosok egymás után mind hozzácsatlakoztak, s a látvány mind vadabb és rémitőbb lett. Most fölemelé Uncas tomahawkját s mélyen bevágta a czölöpbe s egy kiáltást hallatott, mely a mohikánok valódi csatakiáltásának vala nevezhető. Azt jelenté, hogy a legfelsőbb vezényletet ő vállalja magára a szándékolt hadmenetnél.

E kiáltás minden még szunnyadó szenvedélyét fölébreszté a törzsnek. Száz és száz ifju rohant őrültként a törzsnek s mindenik hasitott le valamit belőle baltájával, mig végre egyéb nem maradt belőle, mint földberejtett gyökerei.

Uncas most kilépett a körből és szemeit a naphoz emelé, mely épen most érte el a pontot, mely végét hirdeté a fegyverszünetnek Maguával. Hangos kiáltás tudatá a tömeggel e hirt, s mindnyájan azonnal fölhagytak vad játékukkal, hogy habozás nélkül készülhessenek komoly csatához.

Percz alatt az egész tábor átalakult. A harczosok már befestve s fölfegyverkezve, elnémultak, mig a nők kirohantak a kunyhókból s fölváltva öröm- és panaszdalokat zengettek. Senki a mellett nem volt rest közülök, valamennyi azzal levén elfoglalva, hogy becsesebb értékeiket, gyermekeiket, öregeiket az erdőbe vigyék nagyobb biztosság kedveért. Tanemund is odament, miután megható párbeszédet tartott Uncassal, őt vitézségre, de egyszersmind elővigyázatra intve.

E közben Duncan Alicét tette biztosságba, és azután Sólyomszemet kereste föl, kit a harczkész főnökök között talált. Épen egy fiut küldött el saját és Uncas puskájáért azon helyre, hova azt rejték, midőn a delawarok faluja felé vették utjokat. Az eszélyes hirhordó azért választott küldöttül gyermeket, mert jól tudta, hogy Magua nem jött kiséret nélkül, s hogy a huronok kémei az erdő szegélyénél az ellenség minden mozdulatára felügyelnek. Ha maga megy, romlása bizonyos, de fiura nézve csak akkor lehete veszélytől tartani, ha szándékát fölfedezték volna.

A ravasz és jól értesitett fiu szívét dagadni érzé a benne helyezett bizalomért. Gondtalanul sietett az irtáson át az erdő felé, melyet csekély távolságra ért el a helytől, hol a puskák elrejtve voltak. Sötét alakja kigyóként fordult a rejthely felé. Megtalálta az óhajtott kincseket s a következő perczben nyilsebesen repült az irtáson át vissza a faluba. Csaknem elérte már

czélját, midőn egy lövés hallatszék az erdőből, és Sólyomszem sejtelmét igazolá. A fiu megvető mosolylyal felelt reá s számban sem vette, midőn más helyről egy második golyó repülteték utána. A puskákat diadalmasan emelvén föl, a hirhordóhoz sietett, ki őt ily dicsőségteljes megbizással szerencséltette.

Sólyomszem oly örömmel fogadta Kildeerjét, mely pillanatra minden egyebet felejtett vele. Csak miután a fegyvert a legparányibb részletig éles szemekkel nézte meg, csak akkor fordult a bátor fiuhoz s jósággal kérdé tőle, nincsen-e megsebesitve? Büszkén s válasz nélkül nézett vele szemben a fiatal hős.

- Látom fiam, hogy a gazok megsértették karodat, - mondá a hirhordó, a gyermek megsebesült tagját fölemelvén. - De ne gondolj vele, néhány összezuzott egerfalevél csakhamar begyógyitja majd a lyukat. Korán kezdtél a harczi pályához s első kisérletedet bátran kiálltad. Belőled egykor nagy főnök válik.

Mosolyogva távozott a gyermek s játszótársait kereste föl, kik őt a csodálat kifejezésével fogadák. Irigylék őt a vérért, mely karjából folyt s melyre a fiu büszkébb volt, mint némely udvaroncz érdemjelére.

A fiu veszedelme arra szolgált, hogy a delawarok értesülve lőnek az ellenség állása s szándokairól, s azonnal egy csapat harczos küldeték ki, azokat leshelyökből kiüzni. Ez csakhamar megtörtént, miután a legtöbb huron, amint magukat fölfedezve láták, már magoktól is megkezdék a visszavonulást. A delawarok követék őket egy darabon, aztán megálltak, további rendeleteket várva, nehogy lesbe csalatva, mindnyájan megrontassanak. Mind a két fél csendesen és rejtve tartá magát, s az erdő most oly nyugodtnak látszék, mintha mély magányát soha nem zavarta volna zörej.

Uncas öszegyűjté harczosait, s felosztá hadseregét. A hírhordót úgy mutatá be nekik, mint megpróbált vitézt, ki a legkorlátlanabb bizalomra méltó, s húsz harczost adott rendelkezése alá, kik, mint ő, készek, ügyesek és határozottak voltak. Erre Heyward állását ismerteté meg a delawarokkal, s hasonló szám vitézt ajánlott neki, Heyward azonban előbbre tevé mint önkénytes Sólyomszem oldalánál harczolni. Most utasitá végre a bennszülött főnököket teendőikhez Uncas, s jelt adott az indulásra.

Hallgatva, de rejthetlen harczkedvvel lépdelt kétszáz harczos az erdő felé, s a nélkül jutottak az először kiküldött portyázó csapat búhelyéig, hogy megtámadtattak volna. Miközben különböző inditványok tétettek, az ellenséges oldalról egyszerre egy férfiú közeledék, ki csak mintegy száz lépésnyire állt meg a delawaroktól. Sólyomszem fölemelé puskáját, hogy lelője. Alig vette azonban őt kissé szemügyre, midőn lesülyeszté puskáját, s szokott módja szerint nevetett csöndesen és szivélyesen.

- Ez Dávid, Gamut Dávid, a zsoltár-énekes, - mondá - elhozom őt azonnal közénk!

Puskáját átadta Uncasnak, átcsuszott a bokrokon, mig szorosan az énekmester mellett találá magát. Halkan megszólitva őt, mondá, hogy csak közelitsen félelem nélkül. Dávid szót fogadott, s kevés percz alatt a delawar harczosok között termett, kiket rejtetlen bámulással szemlélt.

- Nos, Dávid - mondá a hirhordó, miközben bizalmasan ütött vállára - beszéld el jól angolul, mit mivelnek oda át az ördögi mingók.

- A pogányok nagy számmal vonultak ki, és semmi jót nem akarnak - viszonzá a becsületes Gamut. - Egy óra óta oly istentelen ujjongás van tanyájukon, hogy elszöktem közülök, hogy a delawaroknál keressek védelmet és békét.

- Ugy, ugy! és hol vannak a huronok?

- E hely s a falu között, még pedig oly nagy számmal, hogy jobb volna azonnal visszafordulnotok!

Uncas egy pillantást vetett be az erdőbe és kérdé:

- Hol van Magua?

- Közöttük. Corát hozta vissza, s őt a barlangba rejtvén, dühös farkashoz hasonlón állott harczosai élére.

- Tehát a barlangban hagyta őt vissza? - kérdé Heyward. - Igy legalább tudjuk hol keresni. Mit tehetünk megszabaditására?

- Mit mond Sólyomszem? - kérdé Uncas.

- Adjál nekem husz puskát, Uncas! Akkor jobbra fordulok, s magamhoz véve Chingachgookot s az öreg Murro tábornokot, kik mind tudod a kásztor kunyhókban vannak elrejtőzve, a vizen, s csatakiáltásomat a tulsó félről hallatom. Te Uncas előlről támadod meg a kutyákat, s ráhagyhatod magad, hogy ha puskalövésnyire jőnek hozzánk, akkor viszontlövésekkel nem igen fognak bennünket üdvözölgetni. Azután a falut támadjuk meg, Corát megszabaditjuk s ily módon egy csapással tisztába hozzuk a dolgot.

- A terv jó! - mondá Uncas.

Rövid magyarázat után, a többi főnökkel is megértették azt, s végre megváltak egymástól, hogy a kijelölt helyen találkozzanak.

Az erdők még csöndesek voltak, s a vadonságban a delawarok faluja között oly mély csend uralkodék, mintha egyetlen emberi lépés nem zavarta volna. Sólyomszem azonban jobban ismerte ellenfelét, minthogy ez áruló hallgatásnak hitelt adott volna. Elővigyázattal vezeté kis csapatát kissé visszafelé, egy kis patak medréhez. Itt megállt, s ily kérdést tőn a delawarok nyelvén:

- Nem tudja-e valamelyik harczosom, e patak hova vezet?

- E kis viz ama nagy irtás felé szalad, melyen a kásztorok laknak - viszonzá egyik delawar.

- Jól van - mondá a hirhordó - kövessük akkor mind addig futását, mig huronokat érezünk. - Te azonban - szólt Dávidhoz fordulva, ki követte őket - te állj tovább, mert a következő órában valószínüleg huronok testein fogunk keresztül gázolni.

- Nem úgy - viszonzá Dávid szokatlan tűzzel - én a fogoly leányokkal messze vándoroltam örömben, bánatban, s nem hagyom el őket a nélkül, hogy szabadulásukért nehány csapást ne oszszak.

A hírhordó nagy szemekkel nézett reá.

- Tudnál hangszereden kivül más fegyvert forgatni? - kérdé kétkedve.

- Van egy parittyám - szólt Dávid azt ruhája alól elővonva. - Ifjuságomban sokat gyakorlám magamat e régi hadieszközzel, s reménylem ügyességem most nem fog teljesen elhagyni.

- Nos, énekes, habár e dologgal sokat nem fogsz kivinni, kisérj azonban bennünket, s erősitsd hangoddal csatakiáltásunkat! Előre! De őrizkedjék mindenki puskáját kilőni, mielőtt az ellenség látható.

S a menet megindult a patak medre hosszában, s haladt, mig egy pontig értek, hol a kis patak egy nagyobba vezet: itt ismét megállapodtak, hogy az erdő jelei felett tanácskozzanak.

- Azt hiszem, jó napunk lesz a viadalhoz - mondá Sólyomszem Heywardhoz - de búhelyünknek vége. Itt a kásztorok gazdálkodtak, s az egész téren előttünk az átelleni erdőszegélyig van bár egy pár kihalt törzs, de csak kevés zöld fa.

Ugy volt, amint Sólyomszem mondta. Figyelmesen nézte meg körüskörül a vidéket, s nagy nyugtalanságot érzett a felett, hogy semmi nyomát nem fedezheté föl az ellenségnek, habár határozottan tudta, hogy épen nem lehet távol tőle. Nehányszor azonnali előnyomulásra akart jelt adni, de mindig inté őt a veszély, mely ily merénynyel össze volt kötve. Végre eltökélte, hogy a dolog eldőljön, elő lépni búhelyéről, s csöndesen és vigyázattal haladni a patak mellett.

Sólyomszem ment elöl; harczosai csapata felolvadt egyesek sorára, s egyik a másik után haladva, pontosan az előtte járó nyomában lépett. Alig érték azonban az irtást el, magukat kitéve, midőn hátuk mögött vagy tizenkét puska üdvözlé őket, s egy delawar szarvaskint szökött föl a légben, s halva rogyott azután a földre.

- Ily ördöngéstől tartottam! - mondá vadan Sólyomszem. - Búhelyre barátim! Tüzet!

A csapat azonnal szétoszlék, s erre a hirhordó példát adott az ellenséget visszavonulásra kényszeriteni, a mennyiben folytonosan lövöldözve, fától fához ugrék, az ellenség után, mely lassan vonult vissza.

A támadás látszólag kis számu huron által tételték; számuk azonban annál inkább nőtt, minél inkább visszahuzódtak, mig végre épen oly erősen s élénken tüzeltek, mint az előnyomuló delawarok. Heyward a küzdők között volt, s megszakadás nélkül süté puskáját egymásután. A csata mind tüzesebb lön, végre azonban csaknem egy helyben állt meg. Miután mind a két fél lehetőségig a fák által védé magát, csak kevés volt a sebesült. Sólyomszem azonban csapatával, mind hátrányosb helyzetbe kezdett jőni, s az éleslátásu hirhordó látta a vészt, a nélkül hogy módot találna elháritására. Azt is belátta, hogy a veszély visszavonulás esetében csak még inkább nőne, s egyszersmind azt is észrevette, hogy az ellenség körül kezdé szárnyalni csapatát, mi a delawarok helyzetét nagyon megnehezité, s tüzelésüket csaknem elnémitotta. E zavarban, midőn attól lehete tartaniok, hogy tökéletesen körülveszi őket az ellenség, egyszerre csak azon tájról hallának csatakiáltást és fegyverzörgést, hol Uncas állott harczosaival. Egy lapály volt az, csaknem a magas róna alatt fekve, melyen Sólyomszem küzdött társaival. A támadás nem hibázta el hatását, s erősen megkönnyité a hirhordó állását. Ugy látszék, mintha meglepetése előrelátott lett volna, s azért kelle dugába dőlnie; a többi harczos számára nézve ellenben csalódnia kelle az ellenségnek, minthogy nagyon csekély haderőt hagyott vissza, az ifju mohikán vad és heves támadásának ellenállni. Sólyomszem ezt azon gyorsaságból következteté, melylyel a csata az erdőből a falu felé huzódott, valamint azonnali megoszlásából, a vele szemben álló ellenséges erőnek, melynek egy része a homlokzat megtartásához sietett. Több delawar nem esett bár még el, de sebesült elég volt soraik közt, előnytelen helyzetük miatt.

E különösen aggasztó pillanatokban Sólyomszem egy fa mögé csúszott, mely ez ideig Heywardot ótalmazta; harczosai jobbjánál voltak, élénk de hatástalan tűzelést folytatva.

- Még te fiatal vagy - miközben nehány perczre fáradtan támaszkodék Kildeerjére - még ifju vagy, s igy könnyen megtörténhetik, hogy a mingók ellen valaha hadat vezetsz. Ma megtanulhatod, miben áll az indián harczolás bölcsészete: gyors kézben, t. i. éles szem - és jó fedezetben. Mit tennél például most, ha egy ezred katona állna rendelkezésedre?

- Szuronyszögezve mennénk előre!

- Ez, miután fehér vagy, egészen jó volna, de igen sok emberéletbe fogna kerülni.

- Azt hiszem, máskor vitassuk e tárgyat - mondá Heyward. - Ne támadjunk?

- Igen, igen, szivesen, csak ne kerülne mindig nehány fejbőrbe az előtörési kisérlet. És mégis! Ha Uncasnak valamiben használni akarunk, e ficzkókat le kell rázni nyakunkról.

E szók után gyorsan és határozottan megfordúlt, s az indiánokhoz saját nyelvökön nehány szót intézett. Átalános kiáltás volt reá a válasz, s a jeladásra valamennyien egyszerre előbbre csúsztak a fák mögött. Nem várt megjelenésök megzavará a huronokat, s gyors és épen azért hatástalan tüzelésre nyújtott részükről alkalmat. Most a delawarok a nélkül hogy pillanatot is veszitnének, nagy szökkenésekkel az erdő felé siettek. Sólyomszem előljárt, fölemelé rettentő puskáját, s példája által bátorságra buzditá társait. Nehányan az idősb s tapasztaltabb huronok közül azonban a meglepetés által nem engedék magokat annyira elragadtatni, hogy csak találomra lődöznének, s ezek irtóztató halálos üdvözleteket küldének. Sólyomszem aggodalma, hogy még nehány fejbőrbe fog kerülni az előrohanás, teljesülésbe ment, mert három lerogyott a delawarok közül. De azért nem hátráltak a támadók, hanem a párducz dühével rohantak a huronok búhelyeire, s harczi tüzök által minden ellenállást lehetlenné tőnek. Csak egy pillanatig tartott a csata férfinak férfi ellen; azután visszahátráltak a támadottak, s csak a sűrüség ellenkező szélén gyültek ismét össze, melyet, mint látszék, a legnagyobb makacssággal akartak védelmezni. Ez elhatárzó perczben, melyben a csata kimenete ismét kétséges lőn, puskadurranás hallatszék a huronok háta mögött; egy golyó fütyölt a nehány kásztor kunyhó közül, melyek az irtás hátterében álltak, s mindjárt reá vad és rettenetgerjesztő csatakiáltás hallatszék.

- Ez a Sagamore hangja! - ujjongott Sólyomszem, s a kiáltásra tüdeje teljes erejével felelt. - Most már a mieink elől és hátul!

Egyszerre rémitő ijedség szállta meg a huronokat.

Tökéletesen leverve a támadás által azon oldalról, mely utolsó búhelyöktől metszé el, keserves orditást hallattak, szétriadtak, s az irtás felé szaladva, most más semmi egyébre nem gondoltak, mint szabadulásra. Nem kevesen hullottak el e kisérlet közben a delawarok csapásai alatt, vagy az üldözők golyója által.

Chingachgook és Murro most találkoztak Sólyomszemmel és Heywarddal, s valóban megindító viszontlátás volt az, habár e veszélyes perczek alatt mindnyájan csak nehány szóra és pillantásra szoritkoztak. Erre Sólyomszem bemutatá a Sagamoret harczosainak, s a főparancsnokságot a mohikán főnök kezeibe tette be. Chingachgook elfogadá ez állást, melyre őt születése és tapasztalatai jogositák, habozás nélkül, s azon komolyság- és méltósággal, mely a bennszülött harczos parancsainak mindig tekintélyt szerez. A hirhordó nyomait követve, visszavezette harczosait a sürűbe, kik az elesett huronok fejbőreit leszedék, mig saját halottaik testeit azon helyre rejték, hol Chingachgook jónak látta megállni.

A harczosok, kik most már megpihentek kissé a csata után, kis magas rónán állíttattak fel, melyen védelmökre elég fa volt. A föld meredeken lejtett le előttök, s lenn sötét és keskeny erdővölgy nyilt, néhány mérföldnyi távolságig. E sűrű és sötét erdőben volt Uncas még mindig a vadak többségével csatázva.

Chingachgook és barátai a hegyfal szélére léptek, s gyakorlott fülekkel hallgaták a csata zaját. Nehány, fészkéről felriasztott madár lebegett a völgy levélszőnyegzete fölött, s csak nehány helyen voltak kis füstfelhőcskék láthatók, azon helyeket jelölvén ki, hol különösen heves és makacs viadal folyt.

- A csata fölfelé jő ama függeléken - mondá Duncan az érintett helyre mutatva - nagyon is középpontján vagyunk az ütközetnek ahhoz, hogy hathatós segélyt nyújthatnánk.

- Ugy látszik a mélyút felé vonulnak, hol jobban lesznek ótalmazva - mondá a hirhordó - ha azt teszik, akkor kellőleg megtámadhatjuk oldalról. Menj Sagamore! Ideje csatakiáltásodat

hallatni, s elővezetni az ifju harczosokat. Engem hagyj e csata alatt saját szinem harczosai mellett küzdeni. Ismersz, mohikán! - Egyetlen huron sem jő e magaslaton a nélkül nyakadba, hogy Kildeeremmel egy szócskát ne váltana.

Még egy perczig habozott a főnök, hogy némi jeleire figyeljen a dühös harcznak, s mihelyt biztos jele volt a delawarok győzelmes viadalának, fölfelé vonúlt a függeléken. Chingachgook azonban nem hagyta el helyét előbb, míg a küzdők közelségéről nehány golyó meg nem győzte, melyek a föld száraz leveleire peregtek le, mint a jégeső, mely zivatarkitörést szokott megelőzni. Sólyomszem és barátai e közben nehány lépésnyire visszahúzódtak a sűrűbe, s a csata kimenetét oly nyugalommal várták, minőt csak régi szokás és tapasztalás kölcsönözhetnek. Nem sokára azután nem adá vissza az erdei viszhang a puskalövéseket, s úgy hangzék, mintha a szabad levegőn tüzelnének. Itt-amott az erdő szegélyére űzeték egy-egy harczos, hogy az irtáson, mint oly helyen, hol utolszor nyerhetnek álláspontot, gyűljenek össze. Számuk szaporodott, s végre e harczosokból egész fekete sor tolongott a kétségbeesés makacsságával, e végmenedék helyre. E látvány türelmetlenné tette Heywardot, ki aggodalmasan nézett át Chingachgook felé. A főnök azonban, kinek csupán nyugodt arcza volt látható, egy sziklán ült, s a csata látványát oly figyelmesen nézte, mintha helyét csupán nézés végett foglalta volna el.

- Ideje, hogy a delawar rajtok üssön! - susogá Heyward.

- Még nem! Még nem! viszonzá Sólyomszem - ha megérzi barátait, majd észrevéteti velök, hogy itt van. Nézd csak, nézd, mind össze nyomulnak a gazok amott a fenyveseknél, mint a rajzó méhek!

E perczben lőn a csatakiáltás hallható. Chingachgook és harczosai lőttek, s legalább tizenkét huron halva rogyott a földre. A kiáltásra, mely most következett, csak egyetlen egy csatakiáltás felelt az erdőkből, melyre oly orditás hallatszék, mintha ezer torok egyesült volna. A huronok megriadva hagyák el soraik öszpontját, miközben Uncas száz harczos élén előrohant az erdőből, s útat tört a központon.

Jobbra és balra intvén kezeivel, az ellenséget mutogatá az ifju főnök harczosainak, s felszólitá őket, válnának külön, s azt mind két oldalról üldözzék. A hadtest megoszlék, s mind két szárnya az áttörött huron soroknak ismét az erdőkben keresett ótalmat, miközben folytonosan szorongatva voltak a delawarok által. Alig múlt egy negyed óra, midőn a csata zaja különböző irányokban oszlék szét, s a fák viszhangzása alatt mind tisztátalanabbá vált. Egy kis csapat huron azonban megveté az ótalom keresést, s lassan és sötéten vonult a tető felé, mint a szorongatott oroszlánok, melyet Chingachgook csapatával épen elhagyott, hogy lenn a csatában közelebbi részt vehessen. Magua tűnt ki közöttük legelébb, vad, daczos s még most is megtartott büszke, uralkodói tekintetével.

E közben Uncas, hogy az üldözést siettesse, csaknem egyedül maradt, és amint szemei Maguát fölfedezék, azonnal el volt felejtve minden egyéb tekintet. Csatakiáltását hallatva, hat vagy hét harczost vett oldala mellé, s nem gondolva a szám egyenetlenségére, az ellenségre rohant. Magua észrevette a mozdulatot s titkos örömmel megállott, hogy Uncast bevárja. Azon perczben azonban, melyben esztelenségig bátor fiatal ellenét kezei közt hivé lenni, új harczi kiáltás hallatszék, s a hosszú puska sietett minden fehér társaival Uncas segitségére. A huron azonnal gyors visszavonulásra indúlt a tető felé.

Uncas, a nélkül, hogy barátainak egy köszönő pillantásnál többet küldene, szél gyorsasággal folytatá az üldözést. Hasztalan inté őt Sólyomszem, fedezné magát. Az ifju mohikán daczolt ellenei veszélyes tüzelésével, s rövid idő alatt oly futamodásra kényszerité őket, mely saját sietségét csaknem meghaladta. Szerencsére, a rohanás csak kevés ideig tartott, s a fehérek állása kedvező lőn. Ha ez nem történik, úgy Uncas minden társait megelőzte volna, s vak-

merőségének áldozata lesz. Mielőtt azonban ily szerencsétlenség beköszönhetett volna, üldözők és üldözöttek elérték a falut, s oly közel jutának egymáshoz, hogy kézi viadalra került a sor. Fölgerjedve lakásaik láttára, s fáradtan a futástól, megálltak a huronok, s a kétségbeesés utolsó dühével, küzdöttek tanácsházuk előtt. Kezdete s befejezése a harcznak dúló zivatarszélhez hasonlíta. Uncas tomahawkja, Sólyomszem csapásai sőt Murro erős karja is egyenlően tevékeny vala, s a föld csakhamar ellenséggel volt elhintve. Magua azonban mind csak megmenekült, habár félelem nélkül tette ki éltét a támadás veszélyeinek. Végre elorditva magát, mintha dühének akarva tért nyitni, midőn társait elhullani látta, elrohant két barátja kiséretében a csatatérről, s a delawaroknak átengedé az ellenség fejbőreit. Uncas, ki ez ideig hasztalan igyekezett őt elérni, utána rohant, és Sólyomszem, Heyward és Dávid követték őt. De minden, mit a hirhordó tehetett, abban állt, hogy puskája csövét barátja elé tartá, mely a mellett teljesen egy varázspajzs szolgálatait nyújtá. Egyszer úgy látszék, mintha Magua végső erőfeszitést akarna tenni veszteségeit megboszulandó; de az alig eltökélt határzattal fölhagyva, sűrű bokrozat közé ugrék, s egyszerre besiklék a barlangba, melyet többször említénk.

Sólyomszem győzelmi kiáltást hallatott s hangosan jelenté ki, hogy áldozatuk többé nem menekülhet. Az üldözők a szűk s hosszú folyosóba rohantak, s még idején értek oda, hogy a huron alakjának utolsó sötét árnyát megpillantsák. Míg ők a folyosókon s szobákon át előre siettek, orditva és sikoltozva százanként futottak előttök az asszonyok és gyermekek. De Uncas változatlanul csak Maguán tartá szemeit, a nélkül, hogy a védtelenek csoportjával törődnék. Heyward és Sólyomszem ugyan azon érzések által lelkesülve, sarkában maradtak, habár az út a sötét folyosókra nagyon fáradságos volt. Mindig ritkábban s homályosabban látszottak a menekvő harczosok, mig végre nyomukat elveszitени gondolák egészen, midőn a folyosó távoli végén egyszerre fehér, lengő ruha látszott.

- Ez Cora! - mondá Heyward oly kifejezéssel, melyben különösen vegyült az öröm az iszonnyal.

- Cora! Cora! - ismétle Uncas ujjongva, miközben a szarvas gyorsaságával rohant előre.

- Igen, csakugyan a leány - mondá a hirhordó - Bátorság, bátorság, gyermekeim! Jövünk!

Az üldözés oly buzgósággal ujittaték meg, melyet a fogoly bátorító látása megujitott. De az út mind durvább lett, s végre csaknem járhatatlan. Uncas eldobta puskáját, s a szélvész gyorsaságával szökék előre; Heyward követte őt; de mindketten azonnal belátták, hogy magokviselete esztelen, midőn egy puska durranását hallák, melyet a huronok sütének le a szikla útra. A golyó Uncason könnyü sebet is ejtett.

- Közelébb kell sarkukba jőnünk! - mondá a hirhordó, miközben kétségbeesett ugrással elhagyta barátait. Ily távolságban egyenként lőnek le bennünket a gazok, s védik magokat, a leányt pajzsul maguk elé tevén.

A nélkül hogy e szavakat hallanák, követői példája után indultak, s erőfeszitésük által oly közel jutának a szökevényekhez, hogy tisztán kiveheték, amint Corát két harczos vitte, mig Magua irányt és utasitást osztott a szökésre. E pillanatban tisztán látható volt a négy alak egy világos nyiláson, mely a szabadba vezetett, s a következő perczben tökéletesen eltüntek. Csaknem őrülten a huronok e sikere fölött Uncas és Heyward valóban ember feletti erőt fejtének ki, s még elég jókor rohantak ki a barlangból, hogy az üldözöttek útja irányát észrevehessék. Az út a tetőre vezetett, s még mind fárasztó és veszélyes vala.

Puskája által akadályozva, Sólyomszem kissé előre bocsátá barátait, s Uncas maga részéről elhagyta Heywardot. Mind a mellett mind hárman hihetetlen rövid idő alatt eljutottak sziklák és mélységeken keresztül, s oly veszélyeket győztek le, melyeket más időkben képtelenek leendének talán. De heves igyekezetök nem maradt jutalmazás nélkül, - mert a huronok futásukban Cora által akadályozva, elmaradtak.

- Megállj, te wijardot kutya! - mondá Uncas Maguának, miközben tomahawkját a légben suhogtatá. - Egy delawar leány parancsolja, hogy állj meg!

- Nem megyek tovább - mondá Cora, miközben egy szökkenéssel egyszerre megállt, mely egy szörnyü mélység fölött függött, közel a hegyoromhoz. - Ölj meg, alávaló huron, ha akarsz, - tovább menni nem fogok!

A vadak, kik Corát hurczolák, készséggel emelék föl tomahawkjaikat; Magua azonban tiltá nekik s kicsavarta kezökből a fegyvert, s a sziklán át a mélységbe veté, azután Corához fordulván igy szólt:

- Válaszsz a szökés vagy késem között!

Cora nem figyelt a vadra. Leomlott térdére, kezeit éghez emelé s igy szólt bizalomteljes hangon:

- Itt vagyok, Istenem! Tégy velem akaratod szerint!

- Asszony, - ismétlé Magua, - válaszsz!

Ismét nem hallgatott reá Cora és a huron egész teste remegett dühében. Haraggal emelte föl karját a villogó késsel s épen Cora szivébe akará döfni, midőn a magasról átható kiáltás hallatszott. Uncas ajkairól hangzék az, ki őrült hevességgel ugrék azonnal le, Corát megmenteni, egy borzasztó tetőről a sziklacsucsra. Magua egy lépést visszahátrált s ördögi kisérői egyike fölhasználá e pillanatot, kését Cora keblébe taszitva.

Mint a prédájától megfosztott tigris, rohant Magua a gyilkosra, ki rögtön visszahátrált. Szándokában háboritva s Cora halála által feldühödve, most Uncashoz sietett s kését a még földön fekvő ifju hátába taszitá s ördögi örvendezésre fakadt e nyomoru s gyáva tett miatt. Uncas azonban fölemelkedék még a döfés után s mint megsebesült párducz rohant előre s tünő ereje utolsó megfeszítésével lábaihoz terité Cora gyilkosát. Erre szilárd, sötét pillantást vetett Maguára s szemei elárulták, mit fogott volna tenni, ha ereje tökéletesen el nem hagyta volna. Magua azonban megragadá a hatalmatlan s minden ellenállásra képtelen ifju karját s háromszor döfte kését keblébe. Csak ekkor rogyott le áldozata, tekintetét még mindig a legmélyebb megvetéssel függesztve gyilkosára, halva rogyott a durva szikla köveire.

- Irgalom, irgalom huron! - mondá Heyward most fölülrül, honnan Magua alávaló tettét látta, oly hangon, mely csaknem elhalt az iszony miatt. - Irgalom, huron, és te magad is irgalomra fogsz találni.

A véres kést az esdeklő ifjuhoz hajitva föl, oly gonosz, vad s egyszersmind ujjongó kaczagásban tört ki Magua, hogy gyalázatos diadala hangjai azon harczosok füleibe is elhatott, kik lenn ezer lábnyi mélységben küzdöttek alatta. A hirhordó kiáltása felelt e hangra, ki oly bátor léptekkel sietett a nyomoru huron felé, mintha tehetséggel birna a légben járni. Midőn azonban elérte Sólyomszem a borzasztó gyilkosság szinhelyét, - az élők eltüntek s a halottak feküdtek a sziklaormon.

Egyetlenegy pillantást vetett a hirhordó az áldozatokra s azonnal az előtte emelkedő sziklatetőt vette szemügyre. Nem soká tartott, midőn Magua előtünt egy sziklahasadékból, közömbös nyugalommal lépdelt utolsó társai hulláin át, átugrott egy széles sziklaszakadást s oly helyen, hol őt senki utól nem érhette, a hegyre kezdett kapaszkodni. Csak egyetlen ugrás még a mélység fölött biztosságba vitte volna őt; mielőtt azonban ezt megkisérté, megfordult, kezét fenyegetve rázta Sólyomszem felé s igy szólt:

- A halványarczok kutyák! A delawarok asszonyok! Magua a sziklán hagyja őket a varjak eledeleül!

Rekedt kaczagást hallatva, kétségbeesett ugrást tőn, de nem érte el czélját s esésközben kezeivel egy bokrozathoz igyekvék kapaszkodni, mely szorosan a mélység szélén nőtt. Sólyomszem azonnal összehuzta magát, mint a vad, midőn ugráshoz készül s egész alakja oly hatalmasan remegett meg hevességében, hogy fölemelt puskájának csöve ide-oda ingott, mint a levél, melyet a szél lenget. Magua e közben a nélkül, hogy hasztalan erőfeszitéssel kimeritené magát, csendesen ereszkedni engedé testét, mig egy sziklakiállót talált, melyen lábai pihentek. Most minden erejét szabadulási kisérletre szedé össze, mely annyiban sikerült is neki, hogy térdével elérte a mélység szélét.

E perczben, midőn az ellenség teste leginkább össze volt huzódva, Sólyomszem vállához emelé puskáját s a sziklák nem lehettek körös-körül mozdulatlanabbak, mint a fegyver e pillanatban volt, midőn tartalmát e sátán ellen irányzá. A gyilkos egy pillantást vetett Sólyomszemre, daczosan rázva kezét; de a puska elsült; - a huron karjai megváltak a tartózkodási ponttól, teste visszahanyatlék, habár térdei megtartották még eddigi helyzetöket. De e végerőfeszités hamar kimerült, a kar, mely még egyszer megfenyegeté a hirhordót, elveszté végső támpontját; pillanatra fejen át a léget hasitva volt látható a sötét alak; azután elsülyedt a bokrozatok szegélye mögött s végre egészen eltünt, mint a halál visszahozhatlan prédája.

HETEDIK FEJEZET.

A következő napkelte a delawarokat mint gyászoló népet találta. A csata zaja megszünt. Régi gyülöletük elég vérrel tölt el. Busan és sötéten lengett a lég a vidék felett, hol a huronok faluja állott, s nagyon is világosan jelenté a megsemmisitett törzs sorsát, mig a tömérdek varju, mely károgva lebegett a végtelen s titokteljes erdőtéreken, borzasztó, de biztos utmutatója volt a csata szinhelyének. Minden szem láthatta volna e jelekből a sikerült boszu csalhatlan nyomait, s a kelő nap mégis mély gyászban találta a Lennape gyermekeit. Semmi ujjongás, semmi diadalének, semmi örömzaj nem hallatszék a győzelem fölött. A nyert csata után a végső harczosok is csak azért jöttek haza, hogy véres hivatásuk szörnyü jeleit azonnal eltávolitsák s megoszszák hontársaik panaszait. Minden büszkeség és öröm az alázat előtt s a legvadabb szenvedélyek a legmélyebb s félremagyarázhatlanabb fájdalom előtt tért ki.

A lakások elhagyottan tüntek föl. Minden, kinek otthona volt, egy közel hely felé sietett, hol a nép mély, ünnepélyes hallgatással gyült össze s komolyan néző széles övet képezett. Mindnyájan egy érzelemtől valának lelkesülve, minden szem egy kör közepén függött, hol a legélénkebb és általánosb részvét tárgyai valának.

Hat delawar leány, kiknek hosszu, sötét hajfonatai kibontva hullottak keblökre le, időről időre édes illatu gyökereket s mezei virágokat hintének a gyaloghintóra, mely kedves illatu ágakból volt fonva. Ezen nyugodott indián szövetü halotti lepleken a szerencsétlen meggyilkolt Cora élettelen hullája. Lábainál vigasztalhatlan apja ült, tisztes fejét fájdalmas megadással hajtva meg az ég akarata előtt, mélyen a földre. Gamut Dávid bánatosan állt oldala mellett s Heyward egy közel fához támaszkodva, fájdalma kitöréseit törekvék visszatartani, melyek csaknem legyőzték férfiasságát.

Szomoru és fájdalomteljes volt e csoport, de még sem oly mélyen megrázó, mint amaz, a tér tulsó végén. Ott Uncas ült, mintha az élet még nem szállt volna ki belőle; méltóságteljes tartása és alakja legnagyobb becsü ékességekkel vala diszitve, melyet a törzs felkutathatott. Tollak lengettek fejéről le, drágakövek disziték nyakát és karjait, - de az ékszerek halottat diszitettek, kinek elhalt szemei s élettelen vonásai különös és borzasztó ellentétet képeztek velök.

Szorosan a halott előtt Chingachgook ült, fegyverek, festés s minden diszités nélkül, kivéve a fénylő kék törzsképet, mely letörölhetlenül vala keblére vésve. Szilárdan, de bánatteljesen nézett a mohikán harczos szeretett fia meredt, élettelen arczára. Oly változatlan és benső volt e tekintet, oly mozdulatlan vala tartása, hogy az idegen alig különböztethette volna meg az élőt a halottól, ha a szerencsétlen apa vonásait a fájdalom görcsös rángása nem változtatta volna át koronként.

Mellette a becsületes hirhordó állott, gondolkozón támaszkodva puskájára, mig Tanemund nemzete legidősbjei által támogatva, emelt helyet foglalt el, honnan az egész néma, fájdalomteljes gyülekezetet szemlélhette.

Belül a körön egy idegen egyenruhás tiszt állott, kivül rajta csataparipája meglehetős számu lovagló szolgától környezve, kik távol utra látszának felkészülve. Előkelő franczia volt az idegen, mint öltözete tanusitá. Szándéka a béke eszközlése látszék lenni, mi azonban nem sikerült neki, s igy be kelle érnie, hogy tanuja legyen a harcz szomoru következményeinek, melyet oly szivesen akadályozott volna.

A nap első negyede végéhez közelitett, s még a legmélyebb csend uralkodott a tömeg között. Semmi nem volt halható csak egy-egy elnyomott sohajtás, vagy a halk zörej, mely a halottnak szentelt áldozatok által okoztaték. Végre a delawarok patriarkája kinyujtá egyik karját,

kisérőjére támaszkodék, s oly látható kifejezésével emelkedett föl a gyöngeségnek, mintha fejére tegnap óta még egy emberélet terhe nehezült volna.

- Lennape férfiai! - mondá tompa hangon. - Manitu arcza felhő mögé vonult; szemei elfordultak tőletek; fülei be vannak zárva; nyelve nem kölcsönöz választ, Lennape férfiai! Manitu arcza felhő mögé vonult!

Mély és borzasztó csönd követé a pátriárka ez iszonyu hirdetését, s csak hosszu idő mulva halk dongó hangok énekeltettek, a halottak tiszteletére. Midőn elhangzának, a delawar leányok magasztalák a meggyilkoltnak erényeit, dicsérék jellemét, s békét óhajtának neki a szép s örök vadásztérek bokrai között.

Minden jelenlevő figyelemmel hallgatá szavaikat, s csak Chingachgook látszék érzéketlenül s hidegen maradni. Egyetlen izom sem mozdult megmeredt arczán, mig szemeit oly bensőséggel pihenteté fián, minő csak egy apa keblét töltheti egyetlen gyermeke ravatala mellett.

Most a tömeg soraiból egy nevezetes harczos lépett elő, s a halott elé állván, mint az imént a leányok Cora fölött, ugy ő is magasztaló beszédet tarta. Ezt másik követé, s igy sorban mind addig, mig a legtöbb magas állásu főnök az elköltözött főnök árnyékának meghozta a magasztalási áldozatot. Midőn bevégződék, ismét az előbbi mély csend állott be.

Most halk, mély hang lőn hallható, hasonló valamely zene burkolt hangjaihoz. Elég hangos volt, hogy hallható legyen, de oly bizonytalan maradt, hogy nem lehete tudni, honnan jő, sem azt, mit jelenthet. De magasabb és magasabban emelkedék, mig végre hosszan kitartó, gyakran ismételt kiáltásokban s később tisztán kivehető szavakban hatott hallgatói füleibe. Chingachgook ajkai nyiltak meg, s fölismerék, hogy az, az apa gyászdala Uncas fölött. Habár egyetlen szem sem fordult felé, s a türelmetlenség legparányibb jele sem volt észrevehető, még is látszott a módon, melylyel a gyülekezet fejét fölemelte, hogy e hangokra legfeszültebb figyelemmel hallgatnak. De hasztalan figyeltek. Az ének csak annyira volt hangos, hogy észrevehető legyen, s aztán ismét gyöngébb és remegő lett, mig egészen elnémult, mintha futó szellő ragadta volna el. A Sagamore ajkai ismét bezárultak, s ő hallgatva maradt ülőhelyén; meredten néző szemei s mozdulatlan alakjával oly lényhez hasonlitva, kit a Mindenható csak képével, de nem lelkével ruházott föl az embernek. A delawarok e jelről fölismerve, hogy Chingachgook még nem képes érzelmein erőt venni, figyelmöket nem mutaták s velök született gyöngéd érzetüknél fogva, minden gondolatukat Cora temetésére látszának forditani.

A leányok egyik éltesb főnök intésére fölemelék a hordszéket, s lassu, kimért, szabályos mozdulatokkal vitték előre. Gamut, ki mind e szokásokat figyelemmel nézte, lehajtá fejét a csaknem öntudatlan apa vállához, susogva igy szólván hozzá:

- Gyermeked földi maradványait viszik: ne kövessük őket?

Murro összerezzent s gyors és szorongó pillantást vetett maga körül. Azután fölemelkedék, s követte a menetet katonai tartással, de egész sulyával apai fájdalmának. Barátai bánatteljesen vették őt körül, s maga a fiatal franczia is odacsatlakozék, ki ily fiatal s kedves teremtmény kora halála által szintén megrendülve látszék lenni. Midőn a törzs utolsó asszonyai is a menethez sorakoztak, a delawarok férfiai Uncas teteme körül még szorosabb kört képeztek, s arczuk még komolyabb s méltóságteljesb lőn, mint az imént.

Egy kis, fenyőkkel benőtt halom volt a hely, melyet Cora sirjának választottak. Itt letevék terhöket a leányok, s a hirhordó igy szólt:

- Mit leányaim tettek, jól van, a fehér férfiak köszönik nekik.

Megelégedve e tanusággal, a leányok a tetemet nyárfahéj koporsóba tevék, s lesülylyeszték azután utolsó, sötét lakába. Földdel hányaték be a gödör, s nyoma levelekkel s ágakkal gondosan elrejtetett.

Midőn e szomoru kötelességet a legszeretőbb módon véghez vitték, haboztak, nem tudván mit kellessék tovább tenniök. A hirhordó ismét hozzájuk fordult, igy szólván:

- Fiatal asszonyaim eleget tőnek. A fehérarcz lelke nem kiván sem étkeket sem ruházatot. Látom - folytatá Dávidra tekintve, ki zsoltáréneklési szándokát árulta el - látom, hogy van itt valaki, ki a keresztyén szokásokat jobban tudja mint én.

A leányok szerényen félreléptek, s nyugodt és figyelmes hallgatói maradtak annak, mi következett. Mig Dávid zsoltárait éneklé, tekintetükben egyetlen jele sem mutatkozék a meglepetés vagy türelmetlenségnek. Sőt épen oly módon hallgattak ők is, mint azok, kik az ének szavait megérték, s ugy látszék, mintha a fájdalom, remény és megadás érzelmét osztanák, melyet az éneknek kell ébresztenie.

Fölgerjedve a jelenet által, melynek tanuja volt, még többet nyujtott az énekes, mint közönségesen. Teljes, tiszta hangja nem állt a leányok szelid hangjai mögött, s müvészi éneke a fehérekre nézve a könnyebb érthetőség felsőbbségével birt. A szent éneket amint kezdette, komoly és ünnepélyes csend között végezte is be.

Miután az ének vége elhangzott, a vadak titkos tartozkodó pillantásai elárulák, hogy a boldogult atyjától várnak nehány szót; és Murro érzeni látszék, hogy rá nézve is jelen az idő, melyben meg kell erőltetni magát és pedig annyira, mennyire csak az emberi természet képes. Levette fövegét ősz fejéről, s össszeszedvén minden erejét, nézett az összegyült néptömegre. Azután intett a hirhordónak, s igy szólt hozzá:

- Sólyomszem, mondd meg e jó, e kedves leányoknak, hogy egy megtörött szivü gyönge öreg hálját kivánja kifejezni irántok. Mondd nekik, hogy Isten meg fog emlékezni szeretetökre, s hogy az idő nincs messze, hol szin és álláskülönbség nélkül jelenünk meg mindnyájan mennyei trónja előtt.

A hirhordó figyelmesen hallgatott; de azután fejét csóválá, mintha e szavak valósága felett kételkednie kellene.

- Velök ezt tudatni, annyit tenne, mintha azt mondanám, hogy télen nem lesz hó, vagy hogy a nap akkor süt legmelegebben, midőn a fák elhullaták leveleiket.

Azután az asszonyokhoz fordult, s kifejezte előttük Murro hálját, ugy amint hallgatónői felfogásához legillőbbnek tartotta. Murro feje ismét keblére sülyedt, s ő ismét előbbi buskomolyságának engedé át magát, midőn könyöke az ifju franczia által érinteték meg. Föltekinte, s egy csoport fiatal indiánt vőn észre, kik könnyü, de sürün elzárt hordszékkel közelitének.

- Értem önt uram! - mondá Murro. - Teljesüljön az ég akarata, én alávetem magamat. Cora, gyermekem! Ha egy atya imádságai, kinek szive gyászszal van teli, könnyitenek rajtad, mi üdvözölt lehetsz akkor! - Jőjenek uraim! Nekünk itt nincs többé keresetünk!

Heyward szivesen engedelmeskedett e hivásnak, mely őt eltávolitá azon helytől, hol, mint jól érzé, önuralkodása minden perczben elhagyhatja. Mig azonban kisérői lovakra ültek, talált még időt a hirhordóval kezet szoritani s megmondani neki, hogy a britt sereg állomásainál ismét találkoznak. Azután nyeregbe veté magát s lovát azon hordszék mellé sarkantyuzá, melyből halk zokogás hallatszék s jelenté, hogy Alice van benne elrejtve. Murro feje ismét keblére hanyatlék; Heyward és Dávid sötét hallgatásban követék őt, Montcalm segédétől s

fedezetétől kisérve. Igy tünt el valamennyi fehér, Sólyomszem kivételével, a delawarok szemei elől, s nemsokára elvesztek a végtelen erdőségekben.

Az együtt szenvedett szerencsétlenség köteléke azonban, mely az egyszerű erdőlakókat az idegenekkel egyesité, nem oly hamar lőn feloldva s évek multak el, mielőtt a monda a fehér leányról s az ifju delawarról, megszünt a delawarok fárasztó utait röviditeni. Még azok sem felejtették el, kik e jelentőséges történetben kevésbé fontos szerepet játszottak. A hirhordó nehány év mulva a delawaroknak azon értesitést hozta, hogy Murro, az ősz fej nemsokára atyái közé hivatott s hogy Heyward, „a nyilt kéz" ki bőkezüségeért nevezteték igy el, az öreg tábornok szép leányát, Alicet, messze elvitte a fehérarczok telepitvényeire, hol végre megszüntek hullani könyei ama kedves mosolynak adva helyt, mely vidám természetéhez sokkal inkább illett.

Ez események azonban oly időbe esnek, melyek elbeszélésünk korán kivül vannak.

Saját szine minden társától elhagyatva, Sólyomszem visszatért a helyre, hova hajlamai oly hatalommal ragadák, minőre csak a legbensőbb barátság képes. Épen jókor jött még, hogy bucsupillantást vethessen Uncas vonásaira, kit a delawarok utolsó prémruháiba burkoltak. Kissé szünetet tartának, hogy a bátor vadásznak a vágy utolsó pillantását ne busitsák el s azután beburkoltaték Uncas, hogy soha többé fel ne lepleztessék. Most a második ünnepélyes menet megindult, s az egész nemzet összegyült a fiatal főnök választott sirja körül.

Az érzelmek általános öszhangzása itt is a legélénkebb részvétet költé minden szivben. A tetem nyugovó állásban bocsáttaték le, arczczal a kelő nap felé forditva, mellé fegyverei s vadászeszközei tétettek, készen a nagy utra. A koporsón, mely által a test a föld közvetlen érintésétől őrizteték, egy kis nyilást hagytak, hogy a lélek, a mennyiben szükséges, érintkezhessék földi hüvelyével. Az egész az indiánok szokott éleselmüségével volt védve a ragadozó állatok pusztitásai ellen. E szokások, miknél többen valának tevékenyek, bevégeztettek, s minden érzék ismét az ünnepélyesség szomoru részéhez fordult.

Chingachgook még egyszer általános figyelem tárgya lőn. Még nem beszélt és mégis vágytak e fontos eseménynél oly nevezetes főnöktől valami vigasztalót és tanulságost hallani. A nép kivánatát kitalálva, fölemelkedék a harczos s leküzdve fájdalmát, legutóbb köpenyébe burkolt komoly arczát feléjök fordítva, szilárd szemekkel nézett körül. Összeszoritott, kifejezésteljes ajkai megnyiltak s először a hosszu ünnepélyesség alatt lőn tisztán hallható hangja.

- Miért gyászolnak fivéreim? - kérdé komoly tekintettel nézve a sötét harczosokra, kik leverten környezék őt. - Miért sirnak leányaim? - Azért, mert egy ifju harczos a boldog vadászmezőkre távozott? Mert egy főnök becsülettel tölté idejét? Ő jó volt, hű kötelességeihez és vitéz! Ki meri ezt tagadni? Manitunak szüksége volt ily harczosra, azért hivta őt magához. Mi engem illet, engem, egy Uncas fiát és apját, én hasonló vagyok egy lehámozott fenyőhöz, a fehérarczok irtásai egyikén. Nemzetségem megvált a sóstenger bokraitól s a delawarok hegyeitől. De ki mondhatja, hogy a törzs kigyója elfeledé a bölcseséget? Magam vagyok -

- Nem! Nem! - mondá Sólyomszem, ki ez ideig a legátadóbb részvéttel nézett Chingachgook szigoru vonásaira s mostanig kénytelen volt fölhagyni szokott önuralkodásával: - nem, Sagamore, nem vagy magad! Tehetségeink s szinünk lehet, különbözők, de Isten rendelé, hogy ugyanazon ösvényen haladjunk egymás mellett. Nekem nincsenek rokonaim, s veled együtt elmondhatom, népem sincs. Ő a te fiad volt s születésénél fogva vörösbőr; természetes, ha véred hozzád közelébb áll, - de ha valaha elfelejtem e fiut, ki oly gyakran küzdött mellettem a csatán s békében oldalomnál pihent, akkor feledjen el engem is az utolsó órámban, ki mindnyájunkat teremtett, bármilyen legyen is szinünk vagy természetünk. Az igaz, hogy egy időre elhagyott bennünket a fiu, de, Sagamore, azért nem vagy magad!

Chingachgook megragadá a kezet, melyet a hirhordó érzései melegében a frissen fölhányt halom fölött felé nyujta s ez állásban hajtá össze a két erős, rettenthetlen vadász fejét. Forró könycseppek hullottak a sirra, s Uncas pihenő helyét esőként öntözék meg.

Azon tiszteletteljes hallgatás közben, mely a két legnevezetesebb harczos részéről azon vidékeknek ily érzelemkitörésben olvadt, Tanemund szólalt meg, a népet szétoszlatandó.

- Elég! - mondá, - Távozzatok Lennape gyermekei. Manitu haragja még nem csillapult le. Miért időzne Tanemund? A halványarczok a föld urai s a vörősbőrök ideje még nem érkezett el. Napom tulhosszu volt. Hajnalban boldogok- és hatalmasoknak láttam a tekenősbéka fiait és most, mielőtt az éj beállott, meg kelle érnem, hogy a bölcs mohikánok utolsó sarjadékát lássam!

A patriarka elnémult s lakására viteték, hol kevés hét mulva bezárta ő is öregségétől fáradt szemeit. Chingachgook és Sólyomszem jelen voltak ünnepélyes temetésén; s még soká gyászolták őt és Uncast, a felejthetlen, a gyöngéden szeretett fiut. Végre azonban visszatértek az angol gyarmatokra, egy seregrészhez csatlakoztak, mely az Oswego erősség falait védé az Ontario vizén. E váradban egy derék öreg skót, Lundie őrnagy, volt a parancsnok és Sólyomszemnek az őrizet között volt egy régi barátja, kit különösen szeretett, s ez Duncan őrnagy volt. Itt, mint korábban Vilmos váradban, hirhordói szolgálatokat tőn, s az ellenség nyomozásában tanusitott rendkivüli ügyességért, csakhamar azon nevet nyerte: utmutató. Mit azalatt átélt, meddig e helyen tartózkodék, következő elbeszélésünkben kimeritőleg adhatjuk elő.